

శ్రీ రస్తు

శ్రీ మత్స్యతటారి వీరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ మద్విష్వద్ధద్వాలా స్థానకవియును

చతుర్విధ కవితా విశారదుండును

నానారాజ సన్మానితుఁడును, శ్రీ విశ్వకర్మ కులోద్భవుఁడును

బోదిలవీటి నివాసుండును, కవిసింహాద్యనేక బిరుదాంకితుడును

శ్రీసారంగధరీయ నామకత్కర్థి కావ్యాదిబహుగ్రంథకర్తయును

అగు

బ్ర॥ శ్రీ॥ పోకూరి కాశీపతికవి పఞ్చీతంబైన

శ్రీ సిద్ధయోగి చరిత్రము

ఇ య్య ది

కడపజిల్లా దువ్వూరిపురనివాసుండును

శ్రీ విశ్వకర్మ కుల భూషణుండును

అరుణోదయ పత్రికా సంపాదకుండునునగు

బ్ర॥ శ్రీ॥ మతోద్ధారక జిల్లెల్ల వీరబ్రహ్మచార్యులవారికి

కృతీమణిగడి కృతిభర్తలన

దువ్వూరు శ్రీ అరుణోదయ ముద్రాక్షర శాలయందు

ముద్రింపించి ప్రకటింప బడియె.

కాపీరైటు

1953

వెల 2-0-0

అరుణోదయ గ్రంథమాల.

దువ్వూరు,

★ దశమ గుచ్ఛము

సర్వహక్కులు;= కృతిభర్తవి —

మూల్యం 2 - 0 - 0 లు మాత్రమే

ప్రచురణ కాలము

1953 మే నెల

ప్రచురణ 500 కాపీలు

విజయ వసంత రుతువు

ప్రాప్తి స్థానము.

మేనేజరు :

అరుణోదయ గ్రంథమాల

దువ్వూరు పోస్టు (కడప జిల్లా)

దాగు విశ్వవిద్యాలయం

గ్రంథాలయం

జ X స్థ CHECKED

23.348

హాదు సంఖ్య

శీ

* శ్రీ వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామిలవారు *

— కృతిభర్త —

* సంఘోద్యమమునకు ముందు పంచాయితీ కోర్టు

* పరిసిడెంటుగా వున్నప్పటి

* ప్రోటో

తొలి పలుకు

శ్రీసిద్ధయోగి చరిత్రమును పద్యకావ్యముగ వ్రాయ నాకరిచేరేపణచే కుతూహలముకలిగి మూడాశ్వాసములు రచించిజిని కాని కారణాంతరములచే పూర్తిజేయఁజాలకయుం టిని ఒకసభలో కొందరి మహాశయులకోర్కెపై ఆగ్రంథము నందలి కొన్ని పద్యములు చదివివినుపింపుచుండఁగా బ్రహ్మశ్రీ జిల్లెళ్ల వీరబ్రహ్మచార్యులవారు వినియానందించి యాగ్రంథ మును తనకు కృతీనీయవలసినదనియు గ్రంథమునకు తగినట్లు గా బహుశరంపజాలకపోయినను యధాశక్తి బహుశరింతున నయుచెప్ప నేనంద లకంగీకరించి తక్కిన రెండాశ్వాసములు పూర్తిచేసి అయిదాశ్వాసముల గ్రంథమును పార్థివసంవత్సర మహాశివరాత్రి పుణ్యదినంబున కందినల్లయపల్లె శ్రీ వీర బ్రహ్మక్షేత్రమున శ్రీ వీరబ్రహ్మచార్యులవారికి కృతినొసంగ యధాశక్తి నన్ను సత్కరించి కృతీస్వీకారమునందిరి. సప్తసంతా నములలోనగ్రిగణ్యమైన మత్కృతినంతానమునుపరిగ్రహించి న యీకృతిభర్తకు శ్రీపరమేశ్వరుఁడు సకలశుభంబు లొసంగి రక్షించుగాక.

గ్రంథకర్త—

బ్రహ్మశ్రీ కవిసింహ పోకూరి కాళీపత్యవధానులు

... విషయ సూచిక ...

పుట

అవతార శత కృత్యావళి

2 కృత్తివతి పితావళి

3 శిల్పనైపుణ్యము

4 వైదికచర్య

తాకికచర్య

5 పారమార్థికచర్య

6 విఖ్యాతి

కృత్తిపేరణము

7 కవిప్రశంస

8 వ్యవస్థాపనములు

— ప్రధమాశ్వాసము —

1 కథాప్రారంభము

2 సంతానకాంక్ష

3 సిద్ధయోగి జననము

12 సిద్ధయోగివిద్యాభ్యాసము

13 సిద్ధయోగి ప్రవర్తనము

14 సిద్ధయోగి ప్రబోధము

15 గురుసంఘటనకాంక్ష

సిద్ధయోగి కుష్టతమంకు

రించెనని తలంచుట

20 సిద్ధయోగికి సదానందయో

గీంద్రుని ప్రసన్నంబగుట

వీరబ్రహ్మేంద్రచారిత్రము

25 సిద్ధయోగి వీరబ్రహ్మే

ంద్రుని జీవితము

26 సిద్ధయోగివీరబ్రహ్మేంద్రుని

నకుతనకోర్కెను దెల్పుట

30 శ్రీ వీరబ్రహ్మేంద్రునిండు

వరమపదము సామన్య

ము కాదనుట

33 పీరుసాహేబు కుమారుని

వెదకుట

34 సిద్ధవిగానక యాదంబీ వి

లపించుట

35 ఆదంబీ గద్దె నడుగుట

39 ఆంబీకికుమారుడన్న వర్త

మానము చెలియుట

41 ఆశ్వాసాంతములు

— ద్వితీయాశ్వాసము —

43 పీరుసాహేబ్ కుమారున్

గాంచుట

49 ఆదంబీ కుమారుని యిం

టికిరమ్మని బలిమాలుట

51 గురువివీడి సిద్ధయ్య యిం

టికి రాననుట

53 సిద్ధయ్యను తండ్రి కట్టి

వేయుట

- 58 చాటునకు వచ్చిన సిద్ధని
వీడుట ధర్మముకాదనుట
58 పీరుసాహేబ్ వీరేశ్వరుని
నిందించుట
60 కడప నబాబుకడ వీరేశు
నిపై నరమనుస్థాపించుట
61 వీరేశుని సిద్ధని పట్టుకొని
డని భటులకు నబాబుత్త
ర్వుచేయుట
69 సిద్ధయ్యను భటులుపట్టు
కొని నబాబుకడుకు గొం
పోవుట
70 సిద్ధయ్యను భటులుదం
డించుట
74 సిద్ధయ్య గుంటికిమొక్కి
వక్కలుజేయుట
76 పీరుసాహేబ్ ను సతీసుత
యుక్తంబుగా నబాబుగృ
హంబునకున్ దోడ్కొని
పోయి సత్కరించుట
9 అదంబీ పీరుసాహేబులు
వీరేశునకు తమకుమారు
నప్పగించి యేగుట
80 ఆశ్వాసాంతములు

- .. తృతీయాశ్వాసము ...
84 సిద్ధుడు వీరేశ్వరునుపడే
శనిమ్మునుట
86 సిద్ధని కువడేశంబిచ్చుట
91 సిద్ధుని ఖ్యాతికోర్వలేకగు
రునందలు వెళ్లిపోవునుట
93 సిద్ధని కన్న పానాదులులిడ
కు మని గురునందనులు
తల్లికి జెప్పుట
95 గోవిందమ్మ సిద్ధనివెళ్లగా
ట్టుటన్యాయముకాదనుట
97 వీరేశుడు సిద్ధని వీడననుట
102 సిద్ధనికి గోవిందమాంబ
యన్న పానాదులు విచా
రింపకుండుట
104 గురునందనులు సిద్ధని
నందించుట
107 వీరేశ్వరుండుసిద్ధనిరక్షిం
చుట
111 వీరేశ్వరుండు సిద్ధినిని
బ్రహ్మచోత్పత్తినిదెల్పుట
115 పిండోత్పత్తి విధానము
119 పంచముద్రలు (లు)
120 మూలాధారాదిచక్రము

- 121 అష్టదశపద్ధము
 122 అష్టాంగ యోగములు
 124 ఛాయాపురుషలక్షణము
 125 స్వరవివేచనము
 127 ఆసనములు
 128 కాలజ్ఞానము
 130 సిద్ధనిసహింపలేనిభక్తులు
 గర్వభంగమగుట
 132 ఆశ్వాసాంతములు
 — చతుర్థాశ్వాసము —
 134 వీరేశ్వరుండు భార్యతో
 జీవనమాధినిందెదననుట
 136 గురునందనులు సిద్ధని
 పూలకనుపుమని తల్లిని
 నిర్భూధించుట
 141 గోవిందమ్మ సిద్ధనిపూలు
 దెమ్మనుట
 144 శ్రీ వీరబ్రహ్మాంధుని
 సమాధిన్ జేర్చుట
 145 సిద్ధయ్య పూలకైబనగా
 నకలెకు నేగుట
 149 గోవిందమ్మసిద్ధని మత
 ద్వారము దెరువననుట
 150 సిద్ధుడదర్శనంబిమ్మనివీర

- గురు నుతించుట
 152 సిద్ధనివీరేశ్వరుండుదర్శ
 నంబిచ్చుట
 156 గోవిందయ సిద్ధయనుమ
 రల నింటికిరమ్మనుట
 158 సిద్ధయోగిసర్పదమ్మజమ్మ
 తినొందిన తిమ్మారెడ్డి
 బ్రతికించుట
 160 సిద్ధయోగి స్వగృహంబు
 నకుఁ జేరుట
 163 సిద్ధయోగి దర్శనమునకు
 గోవిందవ్యామి యనువి
 ప్పుండు వచ్చుట
 163 కరణముపాపరాజు సిద్ధ
 యను బరిహసింపుట
 167 పాపరాజు సిద్ధయోగినిక్ష
 మాపణమును గోరుట
 169 ఆశ్వాసాంతములు
 ... పంచమాశ్వాసము ...
 170 అచ్చాంబీ వరిణయము
 171 అచ్చాంబీనిమను
 మడుగుట
 172 ఆంధబీని కాశీంబీ పరా
 భవించుట

విషయ సూచిక

170 అచ్చాంబీవిరహతాపము
 179 అచ్చాంబీ తనచేటినిసిద్ద
 యకడకనుపుట
 185 అచ్చాంబీని సిద్దయ పెం
 డియ్యాడెదననుట
 191 అచ్చాంబీని సిద్దయకు
 చేసుకొమ్మని తలదండు)
 లు బ్రతిమాలుట
 198 సిద్దయోగిని సంసక-రింప
 బూనుట
 200 ఖాజీలు పరాభవమొం
 దుట

204 అచ్చాంబీకి సిద్దయోగి
 నల్లలుగట్టుట
 208 సిద్దయోగికి గురుపట్టాభి
 షేకము జేయుట
 210 గోవిందస్వామి యను వి
 ప్రుడు సిద్దయోగిని గురుని
 గా గైకొనుట
 213 సిద్దయోగి జీవనమాధి
 నొందుట
 214 మంగళ వాచకము
 21 ఆశ్వాసాంతములు

:) కృతి కర్త (:

శ్రీ మద్ధద్వానాస్థానకవి

బ్రహ్మశ్రీ కవిసింహ పోతురి కాశీపత్యవధానులుగారు

బోదిలవీడు = వెలుదుర్తి పోష్టు

పల్నాడుతాలూకా — (గుంటూరుజిల్లా)

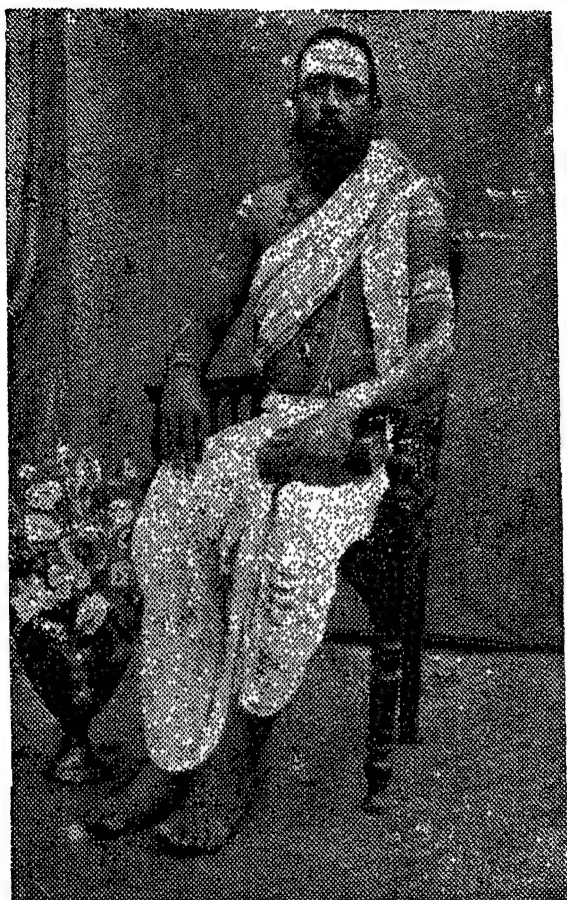
— కృతిభర్త —

జిల్లా వరబ్రహ్మచార్యులు

శ్రీ సిద్ధయోగిచరిత్రము కృతిస్వీకారము నందినప్పటి

చాయా చిత్రము

ందలి

— కృతిభర్త —

మహోద్ధారక జిల్లెళ్ల వీరబ్రహ్మచార్యులు
సత్యావందన గ్రంథమును ప్రకటించబడిన కాలమందలి
ఫోటో

ॐ అ వ తా రి క ॐ

శా. శ్రీరామారమణాంశ జాతుఁడుఁ గృపా ॥ సింధుండుఁ

బ్రాంచద్వీరా

ద్వీరబ హృ జగద్గురు బ్రహ్మఁడు గో ॥ విందా సతీశుండుల
క్షీ రాజీవముఖి మనోబ మధుపున్ ॥ జలైళ్ళ వంశోద్భ
వున్

వీరబ్రహ్మ సుధీమణి మనుచుతక ॥ విఖ్యాతిమైభాసిలన్ 1

గీ. ఆదిమధ్యాంత రహితమై ॥ యద్వీతీయ

మై నిరాకారమై వ్యాప్త ॥ మై సమస్త

సృష్టిబోషణ సగక్షయ ॥ కృత్యములకు

మూలమగు పరమాత్మకు ॥ మొక్కుకులిడుదు 2

ఆ. క్షీతిని గ్రంధతతిని ॥ సృష్టింప వెలయుంప

బెంపఁగర్తలనియు ॥ విబుధులనియుఁ

బరమ కవులనంగ ॥ వాక్యాసనునిఁక శ్రీ

నాథు దుడ్రిడలఁతు ॥ నాదుమదిని 3

గీ. అరయ మలినాత్మ బరుల ప ॥ దార్థములను

మొనసి దూరఁగ నేక దృ ॥ ప్రిని గనుఁగొనుఁ

గుజనులన్ జేరుఁ గరకశో ॥ క్తులను బలుకుఁ

గానఁ దలఁపఁగ నేల కా ॥ కవిని మదిని 4

వ. అని యిట్లు కృతిభర్త కాశీర్వాదంబును స్వేచ్ఛదేవతాభివం

దనంబును సుకవిజనాభి వందనంబును గాకవినిందనంబు

నుఁగావించి మత్కృతిపతి వంశావతారం బభివర్ణించెద

నది యెట్లన్నను 5

∴ కృతి పతి వంశావళి ∴

జ శ్రీరాయలసీమనఁ జె

న్నారెడు పురసమునయంబు ∴ నందున విపుల

శ్రీరాజతమగుచును దు

హ్వాకు పురంబలరుఁ బొద్దు ∴ టూరికి సరసన్ 6

క. ఆపురవలెం సమందునఁ

గాపురమున్నట్టి జన ని ∴ కాయములోనన్

దీపింతురు సత్కరుణా

కుపారులు విశ్వకర్మ ∴ కుల జులు గరిమన్ 7

క. వారలలో శిల్పకలా

పారీణుడు సద్గుణుడు ను ∴ పర్ణసగోత్రో

ద్ధారుడు ధీరుడు లక్ష్మీ

నారాయణుఁ డెసఁగు బుధజ ∴ న స్తుతుఁడగుచున్ 8

గీ. బలఁడు జల్లెళ్ల గేహ నా ∴ మాంచితుఁడయి

తగ గృహస్థాశ్రమంబున ∴ ధన్యుఁడనఁగ

భద్రమహితాత్మ యనఁదగు ∴ పత్నియందుఁ

గనియె రామయ యనునట్టి ∴ తనయు వినయు 9

శా. రామాధీశుని చారుక్తిరి ఫణిపున్ ∴ రాజన్ మాలిన్ బా
ర్వతీ

రామాధీశుని గేరుబైభవమికన్ ∴ రాణింపఁగా నందనా

రామాధీశునిదూది సత్కరుణయోరత్తోన్వయభవ్యసియా

రామాధీశుని మీఱునేరికగు నా ∴ రా వీని వర్ణింపఁగన్

చ. నిరుపమ మంత్రశాస్త్రమును , నేర్చి యమేయ పరోవ

కార త

త్పరత సనారతంబు గ్రహ , బాధితులన్ సుఖమందఁ

జేయుచున్

నిరతము యాచకావళి , నిర్జరభూజము నా నభీష్టముల్

సరసి దీర్ఘరామయకు , సాటివదాన్యులు లేరిలాస్థలిన్

చ. సంసుడు రామయాభ్యుదతి , శాంతుడు దాంతుడుఁ

బెద్దబాకరా

పురమున శ్రీరమారమణభోగివరాధరణాలయంబులన్

దిరముగఁ గట్టి వేల్పులఁ బ్రీతివలునల్యుభేదబుద్ధిత్రి

వరుని గిరీశు నెప్పుడు నై , వంబులొనర్చు నచంచలా

త్తుడై 12

క. అయ్యలఘు చరితుడగు రా

మయ్య సుశీల యనఁజెల్ల , నగు సతియందున్

నెయ్యమనఁగనియె సుతుల ము

నయ్యాచారి యన సుబ్బ , యాచారి యనన్ 13

ఉ. ఆడఁడు కల్లలన్ మరచి , యైనను గేలికి నైన నెన్నఁడున్

వీడఁడు లేశమాత్రమును , వేదహితంబగుధర్మమార్గమున్

వేడఁడు లాతివేలుపుల , విష్ణుమహేశులఁదప్ప దుష్టులన్

గూడఁడు పోమునయ్య బహు , కోవిద సంస్తుతి పాత్రుఁ

డారయన్ 14

క. భీమంతుడు సుందరుడును

శ్రీమంతాదు నగు మునయ్య ♦ చెన్నలరారన్
బేమించి పెండ్లియాడెను

సోమక్క సమాఖ్య సలిసి ను ♦ బృహ సాధ్వీన్ 15

క. వేరిమి సుబ్బమయందున

శ్రీరాజులగ మునయ్య ♦ కేమాంబన్ జె

న్నారగ వీరబ్రహ్మ

చారిన్ గాంచెన్ బుధుల్ ను ♦ సంతానమనన్ 16

క. లక్ష్మీవసుధల వారివలె

లక్ష్మీనరసమను మఱియు ♦ లక్ష్మమనుసుధి

లక్ష్మణుడగు వీరబ్ర

హ్మయ్య ధరధీరుడాస్థ ♦ మై పెండ్లి డెన్ 17

క. వీరబ్రహ్మచారి క

లారమణాస్య యగునట్టి ♦ లక్ష్మమయందున్

సారగుణాచితయగు పు

తీరత్నమునుగ నె బార్వ ♦ తీదేవి యనన్ 18

క. శ్రీమద్వీరబ్ర ను

ధీమణి నిజసుతను బార్వ ♦ తీదేవినిస

త్రేమను బాణాలాస్వయ

కామాక్షయకిచ్చి పెండ్లిగావించెనహ 19

— శిల్పనైపుణ్యము —

మ. స్వయశిల్ప ప్రతిభావిశేషమనుజు, ఓన్ గావసింపంగనా
మయనిర్మాణ సభాగ్రాహమమనస, మృగ్ధ్వారబంధాళిహో

నయనానందదమా కవాటతతితో, నానావిచిత్రాళికా
శ్రీమహానట్లు రచించియందలరె వీ ధ రబ్రహ్మధీరుండహా

— వైదికచర్య —

మ. శ్రీమహాశ్రీతినిజ్యోతిషంబునముహూర్తప్రశ్న వాస్తావిభా
గములన్ వేదమునందుఁజోడకముహూర్తార్కాదులన్ నేర్చి నే
ర్చుమెయిన్ భాసిలఁగొన్నియేర్దుకులపా ధ రోహిత్యమున్
జేసివా

గ్రామణున్ దప్పలు బట్టఁగాఁగలిగెవీరబ్రహ్మధీరుండహా
మ. శ్రీమకున్ సైచిక్రియా ప్రయోగములువి ధ స్పష్టంబుగాఁ
గూర్చి భా

వ్యమునా భూతలమందు భాసిలఁగనం ధ ధ్యావందనం
బచ్చు పా

త్తములక జేసియు వెల్లడించెనహాహ ధ తర్కింపఁగాభారతీ
రమణుండైనగణింపఁగాఁగలఁడెవీ ధ రబ్రహ్మవిద్యన్మణిన్

— లౌకికచర్య —

సీ. స్వపురంబునన్ గల ధ ఁచాయతీకోర్డు
నందున సభ్యుడై ధ యలరినాడు

అలకోర్డులోన భా ధ సిలునట్లొకప్పుడు
ప్రసిడెంటుపదవిని ధ బడసినాడు

మొగిఁగొంతకాలము ధ మునసబుద్యోగమున్
జల్లెళ్ళపురమునఁ ధ జేసినాడు

తలఁపశివితోక్తిమి ధ నలు రివిన్యూలలోనఁ

గేనుల నన్నియో • గల్పినాడు

అ. పొలుపుమీఱఁగాఁ బ్ర • భుత్వమువారిచే
బ్రజలచేతమెప్పు • బడసినాడు
విపులరాజకీయ • విదునివరబ్రహ్మ
ధీరు నెన్నఁదరమె • యేర్పికన

23

— పారమార్థిక చర్య —

సీ. స్వపురమండేకాక • బహుజనకదముఁగన్
గులసంఘముల నెల • కొల్పినాడు
దీపింప శిల్పక • శాపరిషత్తులన్
బలుచోట్లఁగి పుండ్ర • సలిపినాడు
శ్రీల్క్ష్మించు కడపక • ద్ముల్కండలద్వయ
స్వజనమహాసభల్ • జరిపినాడు
అబ్బురంబుగ నభి • లాంధ్ర విశ్వబ్రాహ్మ
గజనమహాసభల్ • పడిపినాడు

ఆ. వేదపాఠశాల • వెలయఁగాఁగొనిపించి
తనదుయాజమాన్య • ముననుగొంత
కాలమలరఁజేసె • గానవీరబ్రహ్మ
నామధేయు నెన్న • నలువవశమె

24

కా. అబ్బింపొగతి భారతావనికిఁగ • ల్యాఁగంబుచేకూర్పఁజం
చబ్రహ్మధ్వరమున్ బుధోత్కరముమెచ్చు • జేసిజల్లెళ్లవం
కాబ్రాశీందుఁడు సత్ప్రవర్తనుఁడుల • క్ష్యంబేతుఁడైనట్టివీ
రబ్రహ్మయ్యఁడు సోమయాజియనఁగాఁ • రాశించెఁదాతీస్థలిన్

— విభావతి —

సీ. మతవాదముననిగి , పృతివాదివలనను
 యోగ్యతాపత్రము , నొందినాడు
 కాదిమండలయుగా , గృహభవన్ మతోద్ధార
 కాంక్షమున్ బుధులచే , నందినాడు
 పలువిధసభలలో , జాల్గొని భాషించి
 కవులపొగడ్తులు , గాంచినాడు
 మేదినివై నరు , గోదయనతికన్
 బృకటింపుచును గీర్తి , బడసినాడు

ఆ. మోదమలరునట్లు , వైదిక లాకిక
 పారమార్థిక పృ , వర్తనముల
 వెలయుఘనులెటేని , గలరె వీరబ్రహ్మ
 ధన్యుడొకడు దక్క , డలచిచూడ

26

— కృతిప్రేరణము —

క. అలవీరబ్రహ్మద్యం

డెలకుగృతినందినట్టి , యీగ్రంథమున
 నలరగ రచించుటకొక

విలసితకారణము గలదు , వినుడదియెదినాన్

27

సీ. నాదుమేనల్లుడు , నాప్రియబంధువు

నాదుసతీద్యయీ , సోదరుండు

వెలుదుర్తివాసుండు , లలితవిలాసుండు

శ్రీపాదపన్వయ , సింధువిధుడు

ప్రథితఁడు గోటమాం • బావీరయాచార్య
 నందనుండాశీత • చందనుండు
 లలితాంబికా వేంక • మలకనుజుండు సా
 త్వికుఁడుసీతారామ • మకువిభుండగు

గీ. సిద్ధయాచారియును నేను • సిద్ధయోగి
 మఠమువకు నొకసారి నె • మృనములలర
 నేఁగిభక్తులవలనయో • గీందుకథలు
 వినినయంతే నెనాయల్లు • డనియెనిల్లు

28

క. మామావిన్నారము కద

సామాన్యుడెసిద్ధయోగి • చర్చింపఁగనీ
 వామాన్యు చరితమును ను
 ధీమండలి మెచ్చుగతి కృ • తిన్ జేయఁగడె

29

సీ. ప్రథితనిరోవ్యని • ర్వచన శుద్ధాంధ్ర హ
 రిశ్చంద్రకథను ని • ర్మించినావు
 కడుచిత్రమగుత్యర్థి • కావ్యంబనంగసా
 రంగధరీయమున్ • వ్రాసినావు
 యాక్షరాద్యేకాద • శాక్షరంబులతోడ
 శౌరీశైశవలీల • సల్పినావు
 గద్యపద్యములఁజ • క్కఁగను మన్నెముకొండ
 భక్తవిజయమునే • ర్పించినావు

గీ. సత్యనారాయణప్రీత • చరితమునుశి
 వప్రసన్నము వెంకటే • శ్వరశతకముఁ

శేషవేంద్రాది శతకముల్ ♦ కృతిరచించి

క్షీతినిబాగడొంది తారకా ♦ శీపతికవి

30

క. సర్వబుధవిధేయుడవు చ

చతుర్విధ కవితావిశార ♦ దుండవుగద్వా

లోర్వీశాస్థాన కవివి

గర్వవిరహితుడవుగాడె ♦ కవిసింహంకా

31

క. త్రివిధావధాన వేత్తవు

వివిధరసజ్ఞుడవు విపుల ♦ వేదాంతివిభూ

ధవసన్మానిత కృతిక

ర్తవు కాశీపతికవీంద్రా ♦ పతిభాసాంద్రా

32

క. ఘనకవివగు నీకా పా

వనుకథ రచియిం చుటెంతో ♦ పనిగాడికదా

నిని నీవురచించినచో

కనకముమెఱుంగిడినవెలయు ♦ గతినదివెలయున్

33

గీ. గానదత్తధవెలయించి ♦ తేనినీదు

ఖ్యాతియాచంద్రా తారకా ♦ రక్తముగవెలయు

ననుచుబ్రేరేపణముజేయ ననుమతించి

కృతిరచించితి సిద్ధయో ♦ గీంద్రకథను

34

క. కూరిమినేనొక పరిశ్రమి

వీరబ్రహ్మమతమునకు విచ్చేసి సభా

ప్రారుల కోరికపై దై

వారంగనలసిద్ధయోగి ♦ వరుకథజదువన్

35

క. వినిజల్లెల్లాన్వయ సం

జనితుఁడు చుహ్మరిపుర ని ♦ శాంతుఁడు దీనా

వనుఁడగు వీరబ్రహ్మ

ఖ్యనయాన్ని తాత్తుఁడనుప ♦ మానందుండై

36

— కవి ప్రశంస —

సీ. పలనాటిసీమలో ♦ పలఁగలబోదిల

వీటిని వాసుని ♦ విశ్వకర్మ

కులభద్రదత్త స ♦ ద్ధోత్రబోకూరి సు

బ్బయకును రామల ♦ క్షృమకుఁదనయు

మహితకోటమకెల్ల ♦ మందయ కీర్వరాం

బికకును లింగమాం ♦ బికకు ననుజు

లచ్చమ చిన్నమ ♦ లకువిభ సుబ్బరా

మయలక్ష్మీనారాయ ♦ ణయలకీకను

గీ. సారవర్తనయైనకో ♦ టీరమకును

రమ్యమతియైన వేంకట ♦ రామమకును

సిద్ధయకును జనకునిగా ♦ శీషతికవి

వరునిననుగాంచి యాతఁడీ ♦ కరఃశిబలికె

37

శా. ఆలోచింపఁగఁ బూర్వమందు మ న రు ♦ దాచా రి

శ్రీకృష్ణ భూ

వాలాస్థానకవీందుడై తనరెవా ♦ హ్వనేడునీవల్లెగ

ద్వాలాస్థానకవీశ్వరుండవగుచున్ ♦ భాసిల్లితొమిమ్మొరుల్

బోలన్ నేర్తుకె విశ్వకర్మకులజా ♦ పోకూరుకాశీపతీ 38

స్త్రీ. గద్వాలభూవరా ♦ గ్రీణిసభాస్థలిసీపు
 కవిసింహాబిరుదంబు ♦ గాంచినాపు
 జటప్రోలుధారణీ ♦ శ్వరుసభాస్థలిసల్లె
 కవిజటిలాఖ్యును ♦ గాంచినాపు
 గోపాలపేటధా ♦ త్రీపాలుసభనాశు
 కవిశిరోమణ్యాఖ్యు ♦ గాంచినాపు
 వనపర్తి నేలుభూ ♦ వరుసభాస్థలిలోన
 నగ్రతాంబూలంబు ♦ నందినాపు
 ఉయ్యూరు భూపాల ♦ కోత్తముచేజిత్ర
 కవితాప్రవీణాఖ్యు ♦ గాంచినాపు
 పద్ధితపితాపుర ♦ రాజకుమారుచే
 బహుళ సత్కారముల్ ♦ బడసినాపు
 ఆత్మకూరునృపాల ♦ కామాత్యవరునిచే
 కవిశేఖరాఖ్యును ♦ గాంచినాపు
 తాటికొండనృపాల ♦ తల్లజుచేనాశు
 కవిపుంగవాఖ్యును ♦ గాంచినాపు
 బెళగంటిరామరా ♦ త్రిలకుని వలన స
 త్కవికోకిలాఖ్యును ♦ గాంచినాపు
 తగఁజెన్నపట్టణం ♦ ధ్రుమహాసభన నవ
 ధాసప్రవీణాఖ్యు ♦ నూనినాపు
 బెజవాడ శి. క. సభన్ ♦ బృదులచిత్రకవితా
 పంచాననాఖ్యును ♦ గాంచినాపు

మైసూరు నేలురా ♦ ఇన్నిచే మహాకవి

సన్నానమొందఁగా ♦ జాలినాపు

కృధులవీరబ్రహ్మ ♦ పీఠేశుచేఁగలా

పరిపూర్ణబిరుదంబు ♦ బడసినాపు

మంత్రాలయాస్థాన ♦ మాభ్యజగద్గురు

వలసవార్షికమును ♦ వడసినాపు

అలచిన్నకండ్లకుం ♦ టాగ్రహరికునిచే

హస్తకళకణముల ♦ నందినాపు

రాగిత్రైపెద్దవీ ♦ రయనామకునిచే మ

కరకుండలంబులన్ ♦ గాంచినాపు

వరప్రొద్దుటూరివి ♦ శ్వభాగ్నాంబులచేత

గండపెండెరమును ♦ గాంచినాపు

గీ. మరియువీరలవలె పెక్కు ♦ మందియిడిన

వార్షికములను బంగరు ♦ పతకములను

యోగ్యతాకత్రి ధనముల ♦ నొందినాపు

బాపురే విబుధుడవు కా ♦ శీపతికవి

39

క. గద్వాలరాజవరునకు

విద్యనృణులలరంగుతులు ♦ పెక్కులుగిడి ప్రిం

చచ్చెత్తిరి విలసిల్లిన

సద్విశ్వభాగ్నాంబుడవు ♦ సామాన్యుడవే

40

క. తావకవిరచిత సిద్ధయ

జీవిత చరితమును గృతిని ♦ జేకొని నిను సం

భావింప నెంచినాడను

గావున నంగీకరింపఁ దగదె కవిసింహుఁ 41

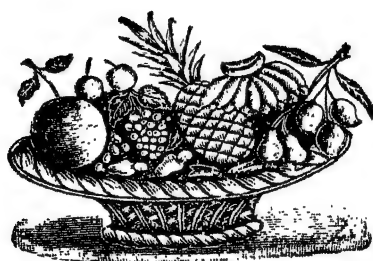
వ. అనిన నేనందులకంగీకరించినంతనే శ్రీకృష్ణచార్యుం
డానందించి నాటి పార్థివసంపత్తుగ మాఘబహుళ త్రయో
దశి పూర్వాష్టా శుభముహూర్తంబున శ్రీమత్స్వీతులూరి
వీరబ్రహ్మాంధ్రుఁ పుణ్యక్షేత్రంబున వేదోక్తంబుగా నన్న
న్బించి తాంబూల జాంబూనదాంబరంబుల నొసంగిన నే
నత్యంత సంతృప్త్యంత రంగుండనై తత్సత్కారంబున్
స్వీకరించి 42

గీ. అరయ మతక్కరికిని దగి • నట్టిభర
సంఘటించె నటంచుఁ ద, తృభ్యులలర
నతనికిని సిద్దయోగి చ, రితమునపుడు
శుభిహితమ్ముగఁ గృతినొసం • గితిని ధృతిని 43
— ప ష్ట్యం త ము లు —

క. భీరునకున్ సుగుణా లం
కారున కతులిత పరోప • కారునకు సదా
చారునకు సూనబాణా
కారునకున్ వాహినీశ • గంభీరునకున్ 44

క. దాంతునకున్ నిర్మల సు
స్వాంతునకున్ దీనవన వ, సంతనకున్ శ్రీ
మంతునకనుపమ సమధిక
శాంతునకున్ గీర్తి విజిత • సత్కాంతునకున్ 45

- క. వీనునకు వృజనకృత్య వి
 దూరిన కవికారునకును , దుష్పూరిపురా
 గాయనకు నుచివినిర్జిత
 సూరున కనవరత భూరి , సువిచారునకున్
- క. సూరిగణముఖ్యునకు వి
 స్తారాభిఖ్యుపకు సుకవి , జన సఖ్యునకున్
 శ్రీరాజిత లేఖ్యునకున్
 వీరబ్రహ్మఖ్యునకును , బృఘసాఖ్యునకున్ 47
- చ. అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధియగునట్లుగా నేగ్రహ నాసం
 గిన శ్రీ సిద్ధయోగి చరిత్రంబునకుఁ గథావిధానంబు నా
 ద్యంతంబు నాకర్ణింపుమని మత్స్యకృతి భర్తన్ సంజాధిం
 చి తెల్పం బూనితి నది యెట్లన్నను 48

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ సిద్ధ యోగి చరిత్రము.

కథా ప్రారంభము.

- క. శ్రీ రమణీయ గుణాలం
కారా సువిచార నిర్వి ♦ కారా సారా
చారా మారా కారా
వీరబ్రహ్మఖ్య ధీర ♦ పిపు లోదారా 1
- క. శ్రీ మదమేయ సమస్త
త్యైవసంఘటి నెసగు భరతి ♦ ఖండమున మణీ
స్తోమ ధన కనక ధాన్య ర
మా మండిత మగుచుఁ గడప ♦ మండల మలరుక 2
- వ. లందు 3
- సీ. సిరులతో నిగమ త ♦ త్పరులతో మేటి తీ
ర్పరులతో వాణిజ్య ♦ పరులతోడ
మణులతోఁ గష్టకా ♦ గ్రణులతో సత్య భా
షణులతో శాంత భూ ♦ షణులతోడ
ఘనులతో నాశితా ♦ వనులతో గాయనీ
జనులతో మంగళ ♦ ధన్యులతోడ
బహులతో వేద్యుల ♦ గుణులతో మేడ లం
గడులతో మేల్మి చా ♦ వడులతోడ

గీ. వసుల తోడను బతిత వా ♦ వసులతోడ
పసుల తోడను భవ్య తా ♦ పసులతోడ
సతుల తోడను నీటి వ ♦ సతులతోడ
బరగె ముడుమాల యన నొండు ♦ పురము జూడ. 4

క. ద్వైతా ద్వైత విశిష్టా
ద్వైతార్య మహమ్మదీయ ♦ బౌద్ధాదిమతో
పేతులు గలరా పురమున
నీతిసమంచితులు స్వమత ♦ నిష్ఠాత్ములనన్. 5

సీ. దానధర్మా సక్తి ♦ దశగు వారలె కాని
యన్యాయవర్తను ♦ లచటలేరు
సాధుసాంగత్యంబు ♦ సలుపు వారలె కాని
యజ్ఞులఁ జేరు వా ♦ రచటలేరు
ఉపకృతు లొనరింపు ♦ చుండు వారలె కాని
యపకృతుల్ నేయు వా ♦ రచటలేరు
ముక్తి సాధింపఁగా ♦ మొనయు వారలె కాని
యన్యజ్ఞాసుపు ♦ లనటలేరు

గీ. అట్టివారలతో మేటి ♦ యగుచు శ్రమద.
మాదిసన్మణ యుతుండు మ ♦ హమ్మదీయ
కులపవిత్రుండు సయ్యదు ♦ గోత్రీవార్ధి
హినుకరుండనఁ బీరు నా ♦ హే బెసంగు 6

ఉ. చెప్పుడు పక్షిపాతమెటఁ ♦ జేరిన వ్యర్థముగాను వా తెఱఱ
విప్పుడు మేలుఁగూర్చునొక ♦ వేళవచించిన వాక్యమెయ్యెడన్
దప్పుడు సుంతయేని నుప ♦ థంబును వీడి చరించువారి తీ
రొప్పుడయారెయ్యతనిమ ♦ హూతమచర్యలనెన్న శక్యమే?

క. మోదంబునను ఖరానను

వేదంబునఁ గల్లు ధన్యుఁ ♦ విధిఁగచజిత స

తాదంబిని యునఁ దనరిన

యాదంబీక బెండ్లియాడె ♦ నతఁడయ్యారే.

8

వ. ఇట్లు బెండ్లియాడి తత్సతీ రత్నంబు నత్యంతాను

రాగంబున నేలుకొనుచున్నంత

9

సంతానకాంత

మ. పతియే జేవుఁడు దేవుఁడు గురుఁడు స ♦ ధృంధుండ

టంచుక సదా

మతి నూహించి సపర్యలాతనికిఁ బ్రేమజేయుచుకాదులు త

త్సతి యెన్నెండ్లకు సంత గల్గమికిఁ జి ♦ త గృష్టపక్షపా

పతిబింబక్రియరానురానుగృశియింపకానెవ్వరింపఁగ 10

ల. ఇటులఁ జింతతోడఁ ♦ గృశియింపుచున్నట్టి

ఇంతిఁగాంచి నాధుఁ ♦ డిట్టిలనియె

నెలతె యిటులనీవు ♦ నిహారణముగఁ గృ

శింతు వేటికో వ ♦ చింపఁ గదవె.

11

గీ. ఒడలికేదైన జాడ్య మే ♦ గృడనె లేక

నిన్ను బరులెవ్వరేని ని ♦ దించినారె

ఎఱుంగకేమైన నపరాధ ♦ మే నొనర్చి

నాడనే తెల్పఁగదవె కాం ♦ తా లలామ.

12

ల. భూమియందు దొడ్డ ♦ శ్రీమఁతులముగాము

కాని కలిగినంత ♦ లోనమపము

అన్నివిధములందు ♦ నంతయో యింతయో

కొఱలేక జరుపు ♦ కొనుట తేదె.

13

శ్రీ సీ ద్ద యోగి చ రి త్ర ము.

క. దూకలులేవా సొమ్ములు
కోకలులేవా భుజాపఁ ♦ గూటికి ననుహ
నూకలులేవా గేదె
లేకలు లేవా మఱేమి ♦ లేవో చెపుమా 14

క. పరమాన్నమైన బాగుగ
నగవిడచి భుజించి యెఱుంగ ♦ వాభరణములకొ
ధరియింపవు నగవెన్నఁడుఁ
గురులకొ దువ్వుకొనవేల ♦ కొమ్మాచెపుమా 15

వ. అని కుచ్చి కుచ్చియడుగు ప్రాణేశ్వరుకొగాంచి
యాదంబీ యిట్లనియె. 16

ఆ. ప్రాణవాళ వినుము ♦ పరికింపఁగా మన
కెన్ని కలిగియున్న ♦ నేమి ఫలము
సంతులేని దొండు ♦ చాలదే గేస్తుల
కింకన్నలోప ♦ మేమివలయు 17

గీ. తోడి చెలులాత్మజులఁ గాంచి ♦ దొనర వారి
యన్న ముద్దుల కానంద ♦ మందూచుండ
బాలకులు లేక దౌర్భాగ్యు ♦ రాలనగుచు
వ్రేడ నువ్విళులూరుచుఁ ♦ జూడవలసె 18

సీ. గార్హస్థ్యమునకు శృం ♦ గార కారకులైన
తనయులు లేని భ ♦ వనము వనము
బాధుజాలమును సం ♦ పాప్తిపిఁపఁ జేసెడు
కొడుకులులేని వం ♦ గడము గడము
వైతృకవిత్రాను ♦ భభపాతులగునట్టి
పుత్రులులేని వి ♦ భూతి భూతి

వీక్షింప వంశాభి ♦ వృద్ధికి దగిన సం
తతిలేని మానవో ♦ దితము దితము

గీ. వార్థకావస్థ నెససి చె ♦ వఁజెడియించు
కేని యటునిటఁ దిరుగఁగా ♦ లేనియపుడు
సంతతముఁ బ్రేమతోడఁ బో ♦ షణమొనర్చు
మనుతులులేని వారి జీ ♦ వమ్ము వమ్ము! 19

గీ. మొససి యెవరేని శుభకార్య ♦ ములకు నేఁగు
తరిని సంతతిలేని కాం ♦ త యెదురైన
దుశ్శకునమని తిరిగి వ ♦ త్తురిలుజేర
నకట! గొడ్రొలి బ్రతుకేల ♦ యవనిచుందు! 20

చ. ప్రకటముగాఁగ మొన్నమన ♦ గ్రామమునందుననాడినట్టినా
టకమున నామరుద్వతి క. ♦ డకమునికన్యలు మంచిత్తీర్థ మం
టకచనుటల్ మృకండునిదృఢంబుగ బ్రహ్మసభాభటాళి కొం
చక మెడబట్టి నెట్టుట్టు ♦ సంతతి వారికి లేమినేకదా? 21

గీ. నాటకముఁ దిలకించిన ♦ నాటనండి
నిమర కంటికిరాదు తిం ♦ డిడినఁబోవ
లోపలికిఁ బోదునేనిఁ క ♦ లోకమందు
నెట్లుల గొడ్రొలివై చగి ♦ యింతునాథ! 22

ఐ. హితప్రమాణ వినఁ గ ♦ దే గృహరత్నం చ
బాలకాయటంచుఁ ♦ బలుకు సూక్తి
బుధుల వలన వినమె ♦ పుత్రులు లేనట్టి
సదన మేల మర్త్య ♦ జన్మమేల! 23

క. తగని హాపరముల లోలప
సుగతులు గల్గించువారు ♦ సూనులెపో య

- ట్లుగఁ గానిచో “యపుత్ర
స్యగతిర్నాస్తి” యనియెందు ♦ కందురు విబుధులే॥ 24
- వ. అనిన నాదంబీకి ప్రాణేశ్వరుండిట్లనియె 25
- గీ. పాణినాయకి నీకింత ♦ భ్రాంతియేల
ఇటుల గొంతెమ కోర్కెల ♦ నేమిఫలము
సగముకాలము గడచిన ♦ సతికి నీకు
సంతగల్గుట సంతయా ♦ స్పదము గాదె॥ 26
- ఆ. పుట్టి కొన్నినాళ్లు ♦ పుత్రధర్మమమున నె
సంగి యవలఁ బెరిగి ♦ శత్రులగుట
కనమె యిట్టిపుత్ర ♦ కాంక్ష నీకేటికే
విమల మధుర వాణి ♦ కమలపాణి॥ 27
- క. అరయఁగఁ బైగంబరు లె
దరొ సంతానంబులేక ♦ లగజ్జా సుతా
తీరమును గాంచియు సద్గతు
లిరవదఁగఁ గనుట వినమే ♦ యిహ పరములలోక॥ 28
- క. మనపురిని బుధులు నిత్యం
బును వచియించెడు పురాణ ♦ ములు వినమే శాం
త నవ శుకులు సంతానముఁ
గనిరే సద్గతులు వారు ♦ గాంచఁగలేదే॥ 29
- చ. సంతతి గల్గెనేని వెలు ♦ చక్ష వికలాంగులుగా జనింప న్ను
త్యంతము చింత రుగ్మతల ♦ నండిన నయ్యది చింతసాక నే
శ్రాంతముఁజింతదఃప్టులయి ♦ క్రాల్పింజితయిశ్కమెఱిగి యో
చింతలు సంఘటింపఁ గను ♦ జేసెడు సంతను గొరనేటికి॥ 30

క. మగువా సంతతిలేదని

దిగులున వగచిను నోరె- ♦ తీరంగలదే

భగవత్కృప లేకుండిన

జగతిన్ సంతతిని బడయ ♦ సాధ్యమే మనకున్ ||

31

వ. అనిన ప్రాణేశ్వరునకు నాదంబీ యిట్లునియె

32

అ. ప్రాణనాథ నీవు ♦ పల్కినగతి భగ

వత్కృప వహింప ♦ బడయగాని

కోరె-లెందుగలవు ♦ గురుతరంబుగ దైవ

కృపను గాంతు నాజ్ఞ ♦ నీయఁ గదవె ||

33

అ. మనకుఁ గల్గు విత్త ♦ మునఁ దగుపాటి దా

సములు మఱియు సద్రవ ♦ తము లొనర్చి

దైవకృపను వడతు ♦ దత్కృపన్ సంతతిన్

గాంతు నాజ్ఞనీయఁ ♦ గదవె నాథ ||

34

అ. అనిన నాలకించి ♦ యానెలంతుకతో ని

జేశ్వరుండు గాంచి ♦ యిట్టులనియె

ముదిత నీయభీష్ట ♦ మునుదీరఁ గాదాన

సద్రవతముల నికను ♦ సలుపఁ గదవె ||

35

వ. అన్ పల్లభుండనుజ్ఞించిననాదంబీసంతోషితస్వాంతియై

36

సీ. అభవు నల్లాఖుదా ♦ యని సదాధ్యానించుఁ

బెద్దల కొగి నొక- ♦ ప్రాప్తులుండు

కబిడి పీర్లకుసరి ♦ గస్తులుఁ జేయించు

సముచితంబుగను నా ♦ డములువెయు

సారె సారెకును గం ♦ దూరులు సేయించుఁ

దసర మాల్వీలకు ♦ దక్షిణవిడు

రహిణీకీర్ణకు సమా • రాధసల్ సేయించుఁ
బైగంబులకు సే • వ లొనరించు

గీ. మ్రొక్కి కులదేవతలకెల్ల • ముడుపుఁ గట్టు
బోజండాల నెత్తిమఁ • చితరులకును
బీదలకు లేదనక • యొందుడు
నెంతనిగణింతు నాయుతి • సంతతీఘ్న (ప్రస)

37

వ. ఇట్లు సంతానకాంక్షక బెక్కు తెలుగుల దానంబులొనర్చు
నాదంబికి భగవదనుగ్రహంబున నెలదప్పి చూలేర్పడి క్రమ
కృమంబుగా

38

సిద్ధయోగి జననము.

సీ. తెలుపెక్క సతికి ము • ద్దుల కపోలములు నా
స్తికులు నెమ్మొగములుఁ • దెలుపు బార
నలు పెక్కసతికి ని • ర్మల చూచుకములు భా
ద్దుల వదనంబులు • నలుపు బార
బలు పెక్కసతికి దు • ర్బల వలగ్నము మహా
త్ముల తపోనిష్ఠులు • బలుపు మీఱఁ
బాలు పెక్క సతికి సాం • పుగ దేహమెల్ల సా
ధుల హృదభోజముల్ • పాలుపు మీఱ

గీ. సలసట ఘటిల్లెసతికి భూ • స్థలిని గల్లు
కుటిల మతులెల్ల రకునల • సటఘటిల్లఁ
బావ సజ్జాన మూర్తిగా • బోవునట్టి
పిండమాసతి కడుపులోఁ • బెలుగు కలన

39

క. నల్లంగడగు మంటినిబలు
పుల్లంగ నుండెడు పదార్థము • ములుఁ దినఁ గోరుక

మెల్లఁగ. వీచెడు సురటిక

జల్లఁగ నేతెంచు గాలి, సతిగోరు నెడక

40

క. పిండము తదుపరి నవయవ

మండిత జీవప్రయుక్త, మంజుల తర బా

లుండయి సతికడుపున మను

చుండెన్ ముందటికి పరమ, యోగింద్రుఁడుగాక

41

నీ. త్నోణి యాగర్భస్థుఁ డజ్జాడ నేగు ననుగ

వనిత రేవడిమన్నుఁ డినిగఁ బూనె

జలమా చిటుతఁ గాంచి, వెలికి వచ్చెననుగ

నువిదమై ఘర్మ బిం దువులు వెడలె

దేజమా బాలకుఁ డిలకింప డాసెనాక

రాడీవ ముఖమేను, దేజరిల్లె

ననిల మాశిశుమాటి, కరసి వచ్చుననుగ

నతి వయూర్పులవేగ, మతిశ యిల్లె

గీ. గగన మాపాప సరసక రిగెననుగ

గలికి జతరంబుఁ బెంపొంది, గగనమయ్యె

బంచ భూతప్రియుండయి, పరగునట్టి

బాలుఁడాయమ కడుపులోఁ బ్రబలు కతన

42

వ. ఇట్లాదంబీ సతీమణి గర్భిణీ చిహ్నంబులతో నెలలు

గడుపుచు దొమ్మిదవ మాసానంతరంబు నందొక శుభము

హూర్తంబున

మ. కనియెన్ గేశజతేంద్రనీలు విలస, త్పండేందుఫాలువిహూ

తనసౌందర్యమావిశాలుబృధులో, దృద్భాహుమూలుసుధీ

జనసంస్తుత్యగుణాలవాలునురుభా ♦ స్వచ్ఛీలు నత్యంత పా
వనశృంగారకపోలరమ్యతరశో ♦ భాజాలుసహజులునిఁ 144

ఆ. మాన్యుడైన మున్ను ♦ మగబిడ్డఁ డుదయించి
నట్టికాలమందు ♦ సబ్బి పొంగె
మలయ మాదుతములుఁ ♦ బాలుపారఁగా వీచె
జీవకోటియుల్ల ♦ సిల్లె నహహా 45

న. అట్టియెడ నాదంబీకె సుందరుండగు నందనుండుద్భవించె
నని యెఱింగి యిరుగు పొరుగు తొయ్యలు లెల్లరరుదెంచి
యబ్బలకుఁగాంచి 46

సీ. మొగము చందరుఁ గేరు ♦ ముక్కు సంపఁగి మీఱు
గనులుఁ గల్వల సౌరుఁ ♦ గినిసి దూరు
నుదురు కొన్నెల నేలుఁ ♦ బెదవి కెంపును బోలుఁ
జెక్కులద్దముడాలుఁ ♦ జెనకఁ జాలు
భుజము లున్నతి మించు ♦ బామలు సింగిణి నెంచు
సెఱులు దేటులసంచు ♦ నిగ్గడంచు
మేను మేల్గిని గెల్పుఁ ♦ గాని భారిని వాల్చు
గళము సంకున దల్చు ♦ కరణిఁ బొల్చు

గీ. నితచక్కని శిశుఁగాన ♦ మెందునైన
నహహ శుభచిహ్నములుగన్న ♦ నార్యులెన్న
భోగియేని మహాఘన ♦ యోగిగాని
తథ్యముగ నగునుమ్మ నీ ♦ తనయుడమ్మ! 47

వ. ఇట్లు కాంతామణులెంతయో వర్ణింపుచుండఁగా జనమందఁ
డంత రంగంబున సంతసింపుచుఁదొమ్మిదవదివసంబునక బురు

డు గావించి ముద్దులపట్టికఁ జెద్దలయందుమతంబున సిద్ధయ
యై నామకరణంబు జేసి పక్షిరుల నన్నవస్త్ర దక్షిణ తాం
బూలానులతో దృష్టి నొందించి యిరువదొకటవ దివసంబున
దోలారోహణ మహోత్సవంబొ రించునెడ ముత్తైదువల్
విశ్చేసి యబ్బలు దోలనూపుచు 48

క. జోజో ముద్దుల కూనా

జోజో తేజోవితాన ♦ శుభ సంధానా

జోజో విమల జ్ఞానా

జోజో సిద్ధాభిధాన ♦ సుగుణ నిధానా 49

వ. అని జోలలు బాడుచు బాలు నుద్దేశించి 50

ప్ర

సీ. జోల నూకొట్టుచు ♦ నాలించి నటులన్న

భక్తుడౌ ననిపలె ♦ బడతి యొకతె

చలనంబులేక ని ♦ శృబ్దాబుగా నున్న

మాని యానని పలె ♦ మగువయొకతె

తెప్పలార్పక యేక ♦ దృష్టి నించుకయున్న

జ్ఞాని యానని పలె ♦ చాస యొకతె

అరగన్న వేసిలో ♦ నరయు రీతిగనున్న

యోగియాశని పలె ♦ యువతి యొకతె

గీ. అహహ సిద్ధయశైశవ ♦ సహజ వర్త

నంబు లెవ రెవ్వరికి నెవ్వి ♦ ధంబు దోచు

చుండెనో యవ్విధమున న ♦ య్యువిద లెల్ల

భావిసూచన లేర్పడఁ బలికి రపుడు 51

నా ఇట్లు పొగడు చుండఁగా డోలారోహణ మహాతోత్సవంబూ
నరించి శుక్లపక్షవిశాకరుని చందంబున దినదిన ప్రధమము
నుండై పెరుగుచున్న నబ్బలునకు నన్నప్రాశనంబును గ్రమ
క్రమంబుగా మతాచార క్రియలును నెరవేర్చుచు నైదవ
వత్సరంబున నొక్క శుభముహూర్తంబున సిద్ధయకు నక్షరా
భ్యాసంబుఁ జేయించుటకు జనకుండు మహాపాధ్యాయునకు
నప్పగింపఁగా

52

సిద్ధయోగి విద్యాభ్యాసము.

సీ. కొద్దికొద్దిగ వాసి ♦ దిద్దఁ బెట్టిననాడె

యోసమాలన్నియు ♦ నొప్పగించె

బదియొంట్లుజూపి యే ♦ ర్పడ సంజ్ఞ నెఱిగింప

ఖర్చుంబునకుమించఁ ♦ గా లిఖించె

నొక కవర్ణమునకు ♦ నొగి గుణితముఁ జెప్ప

నన్నిటి కింతెకా ♦ యనుచు వ్రాసె

తొండెక్కములను నే ♦ ర్చిన వెను వెంటనే

పెక్కు లెక్కములు ♦ కల్పించి నుడివె

గీ. పద్యమును వాక్యమును చెప్పఁ ♦ జోద్యముగను

పొల్లువోసక వ్రాసి యిం ♦ పుగను జదివె

నురుదు గైర్వాణమును నల్లె ♦ సరగ నేర్చె

నహహ సిద్ధయనేర్చు నెం ♦ తని గణింతు॥

53

ఆ. సరవిఁ బూర్వజన్మ ♦ సంసార ఫలమున

బాబుడయ్య శీఘ్రు ♦ కాలముననె

సకల కోశకావ్యః • శాస్త్రపురాణేతి
హాసమాలను సిద్ధః • డభ్యసించె

54

క. చెన్నుగగురుఁ డెఱిగించుట

కన్ను బదికెట్లు హెచ్చు • గాఁ జనువులు వే
డగన్నేర్చుకొనియు సిద్ధయ

క్రన్నన బడి వదలుకొనియె • బ్రాజ్ఞుడగుటకా

55

వ. ఇట్లు బడిక వదలుకొని పూర్వపుణ్య ఫలవిశేషంబున
జ్ఞాన బీజంబంకురించి వృద్ధియగు చుండఁగాఁ దటస్థించిన పెద్ద
లసేవింపుచుఁ బదియాటు వత్సరంబుల ప్రియంబువచ్చువరకు
సత్కాలక్షేపంబుక జేయుచు

56

సిద్ధయోగి ప్రర్థనము

సీ. తన జీవరక్షణ • ర్థము పాటఁపడిన య

ట్లన్యజేవుల రక్షణ • కై కడంగు

తెఱవెలందులు, గాను • పింప మాత్యసమాన

లంచు నెంతయు గౌర • వించి చనుచు

సాధు సత్తముల న • ర్థము ఘటిల్లి

బలు తెఱంగులను నే • వొనరించు

బరుల విత్తము కంటఁ • బడిన మఱిసి బోలె

చ్చులకనఁగా నెంచి • తొలఁగి పోవు

గీ. హితుల నను జన్ములనుచును • మఱి దలంచు

గురువులను దైవతంబుల • కరణి నెంచు

గల్లులు వచించుటఁజేయుగఁదే ♦ కాలముచు

సహహ సిద్ధయబుద్ధి నే ♦ మని గణించు॥

57

సిద్ధయోగి ప్రబోధము.

వ. ఇట్లు ప్రవర్తింపుచు నింటన్ దలిదండ్రులకును వీధిన్
సకల జనంబులకును మఱియు నిట్లుని బోధింపందొడంగు నది
యెట్లన్నను

58

సకుటుంబంబుగఁగట్టముల్ గొనిహరిశ్చంద్రుండుసత్యంబుఁ న
ప్పకముక్తిగొనెనొకఁబాంతునకెయ్యఁపాండ్యగ్రసూయంబునా
రకముగఁచెనటంచువిందుమెకదా ♦ రానింపసత్యంబుఁబా
యకవర్తింపఁజేయుదునంచుశుభమ ♦ త్యుతింబుఁజేకూరెడున్॥

మనకెట్లొయటలెల్లజగత్తుపులకున్ ♦ త్సామండలిజచ్చుట
న్ననుదాఖంబును సుస్థితిబ్రతుకుట ♦ న్నన్ సంతసంబుండుఁగా
పునఁ దజ్జంతువధం బఖండ కలుగు ♦ బుగూర్చకెట్లెగుఁబా
వనులారాతగమాంసభక్షణ మొసఁగర్చుగూడదెవ్వారికిన్॥ 60

ధనసమృద్ధును మానహానిని మహా ♦ దైన్యంబు నన్యాయు వ
ర్తనముగఁహసమునేడ్చుమాంద్యమునుచొర్జన్యంబుఁజాపల్యముగఁ
ఘనధికారము నాత్మసంస్తుతి నొగిన్ ♦ గల్గించిపాపంబుఁ జ
య్యనఁగూర్చుక మధుపానమెయ్యెడలఁజేయఁజెల్లదెవ్వారికిన్॥

మనమందన్ బొరపాటుసర్వదిశలన్ ♦ మర్కాదకులొట్టుటె
ల్వినిగాంచక దిగువాటుదేహమునకున్ ♦ వేమారులుచేటుపా
వనజీవాత్మకు వ్రేటుపాపమునకున్ ♦ భావింపఁగానీటుస
జనులందున్ నగుబాటుఁగూర్చుదగునేఁజారత్వమెవ్వారికిన్॥

గీ. పరుల విత్తంబు క్రమమిల్లు ♦ వారికెప్పుడు
మానహాని తనూహని ♦ ప్రాణహాని
రాజశిక్షయు మఱి ధర్మ ♦ రాజశిక్ష
గలుగుఁ గాప్రసఁ జొర్యోబు ♦ పలచెవరికి

63

వ. అని యాట్లుబోధింపుచు బోధించిన ప్రకారముఁ దానాచ
రిపుడు నిక మోక్షంబు సాధించు సదఃపాయం బెయ్యెడి
యాహాని యోజింపుచు.

64

గురుసంఘటన కాంక్ష

సీ. బోనులేకెటు వేట ♦ కానికి జేజిక్కు
శార్దూల ముఖదష్ట ♦ జగతు చయము
వలలేక యెటు బెస్త ♦ వానికి లభించు
జలమున వర్తించు ♦ ఝషనికరము
నుగులు లేకెటు కిరా ♦ తరమణునకుఁ జిక్కు
వివశత. వర్తించు ♦ విహగపాళి
పడలేకెటు నావి ♦ కోత్తమునకుఁ జిక్కు
వార్ధికావల నుండు ♦ వస్తు వితతి

గీ. ముఖ్యముగ నెంచి చూడ ము ♦ ముఖ్యునకు
సంతతాశ్రిత రక్షణా ♦ సక్తియుక్త
మానసోత్పల్ల కంజాతుఁ ♦ డైసయాట్టి
సగురుఁడులేక యెట్లు మో ♦ డము లభించు

65

ఆ. కాంచ సంత తెల్వి ♦ గలవానికైనను
దాతకైన ధర్మ ♦ నేతకైన

సహన కర్తృత్వం ♦ బహువిరిక్తేనను
గురుని బడయ కెట్లు ♦ దొరుకుము ౬౬

65

ఉ. సాధుఁడభేదవర్తనుఁడు ♦ తాంతుఁడుసతగురుజామయ్యుండుని
ప్రొక్కఁఁడుభక్తరక్షకుఁడు ♦ గోవిదసత్తముఁడగురుండు పో
బాధకుఁడైయవిద్యగెడ ♦ పుణ్యగురుడఁటినుగానిచోమహా
బాధకుఁడౌనకాకయవ ♦ వర్గముశిష్యులకీయనేర్పునే॥ 67

వ. అని తలపోయుచు

సీ. ఒకసారి యెప్పుడు దే ♦ కికుఁడు చేసుకునంచు
ధారగారంగఁ గంట ♦ నీరుఁబెట్టు
నొకమారు గురుకృప ♦ నొంది మోక్షపథంబు
గాంతు మింతునటంచు ♦ గంతులిడును
ఒకమాటు గురుఁడు వే ♦ డుకఁ జూపిస్సొండి
యబ్బరంబయి కడు ♦ పుబ్బనవ్వు
నొకతూరి యాచార్యు ♦ నకుమించు వేల్పు లే
డనుచుఁ గల్పించి కీ ♦ ర్తనలు బాడు

గీ. నొక్కయెడగురుఁ డనుచెంచు ♦ చున్నమాడ్కిఁ
దోచి నిశ్చేష్టుఁడై దెసల్ ♦ జూచుచుండు
నేమని వచింతు సిద్ధయ ♦ హృత్పయోజ
గతమహాగురు ఘట నార్థ ♦ కాంక్ష నహహ 69

వ. ఇట్లు వర్తించు సిద్ధయఁగాంచి తలదండులిట్లనుకొనిరి 70

సిద్ధయోగికున్న తమగురునిచేసి తలరంచుట

ఆ పిల్లవానికేమొ ధి పిచ్చిబుట్టుచునుండె
నెడ్డమాపుజూచు ధి నేప్పునవు
చిచ్చిజాలకునకు ధి హెచ్చకపూర్వమే
తగుచిత్తజేయ ధి నగునటంచు

71

గీ. కనుపడినవైద్యులకు నెల్ల ధి దనయుజూప
వైద్యులబాలకునికేలు ధి బట్టినాడి
పైనివేల్లిడి తలనూపి ధి వైకిజూచి
పెదవివిరుచుచు నిటులఁ బ ధి లుగ్గుదారయారె

72

సీ బాలకునకు నీత ధి వైత్యంబుచే మాండ్య
మేర్పడెనని వచి ధి యిరుచునొకడు
పిల్లవానికివాత ధి పిత్తంబుచే పిచ్చి
గలుగుచుండెనటంచు ధి దెలుపునొకండు
ఈకుట్టనికిగాము ధి సోకివికారమే
ర్పడియెనటంచును ధి బలుకునొకడు
పగతులెవ్వరొ వీని ధి పైగ్రహంబుఁబ్రయోగ
మునుజేయ మతిచెడె ధి ననునొకండు

గీ. తనరమందిచ్చినయముజే ధి తుననునొకడు
యంత్రమిడిదయ్యమునడంతు ధి ననునొకండు
మంత్రమునబాగుజేతు ను ధి మ్మయనునొకడు
అజ్ఞులగువైద్యులెంతెకా ధి యవనినెందు

73

అ. పిల్లవానికేమొ ధి పిచ్చిబుట్టుచునుండె
బెండ్లిజేతురేని ధి పిచ్చిగుదురు

బిచ్చిగురురక్షలు : పెండ్లియాడికమీర

లకటయేమిపేతు ♦ రను నొకండు 74

వ. అనిపూవురు పలువిధంబుల నుడువు చుండఁగాఁ బీరు
సాహెబు నిజపదనుకొంచి యిట్లనియె 75

క. నందననీచాకల్యము

మృందింపఁగఁజేయనీకు ♦ మాదిప్పింతున్

బొందుగ భుజించి మహా

నందముసౌఖ్యమునుగొని మ ♦ నందవరూప్య 76

సిద్ధయ్య

ఉ. పంచకులైధరిత్రీమను ♦ వైద్యులమందులతోఁబ్రయోజనం
బించుక లేదు లేదుమఱి ♦ యెట్లనినన్ గురువర్యభక్తశే
షాంచిత సత్ప్రసాదపర ♦ మాషధసేవఘటించెనేని మ
చ్చంచలతోగ్రోగము వె ♦ సన్ జనుసౌఖ్యముఁగాంతు
నిత్యమున్ 77

తండ్రి

క. తనయానిన్నొక భూతం

బనివార్యంబుగనుబూనె ♦ ననివింటినిగా

ప్రసాదీరమైన నిప్పిం

తునుగోలుముసౌఖ్యమండు ♦ దుపుసికముగన్ 78

కుమారుడు

ఉ. నమ్మితెలాతిమాటలను ♦ నన్నొక భూతమెకాదుపంచభూ
తమ్ములుబూనెవానినియధార్థముగావిడిపించిసౌఖ్యమున్

సమ్మదమున్ సతంబునిడ ♦ సద్గురు తీర్థముదప్ప వేరు
 ర్థములసాధ్యమెట్లుగుచి ♦ తావిరమింపుమ నీపయత్నమున్
 తండి

గీ. ఎవ్వరో శాత్రువులు నీవ ♦ యిన్ గ్రహపరి
 యోగమును జేసిరనివింటి ♦ బాగుపడంగ
 మేటిమాంత్రికు చేగ్రహణ ♦ చ్ఛాటనంబు
 నొసరజేయింతు నేమందు ♦ వోయిసిద్ధ
 మమారుడు

క. కామాద్యరివర్గము నా
 పైమాయాగ్రహమునొండు ♦ బరపినది నిజం
 బేమంత్రంబైనను న
 న్నోమదుగురు మంత్రమాప్తి ♦ యోగమునడచున్ ౮1

వ. అనిచులొకచుండగా నొకభిషగ్వద్యుండరుదెంచి సిద్ధయన్
 బరీక్షించియారోగ్యవంతుండగు నీబాలకుని రోగిగానెం
 చినవాఁలరును వెట్టివారగుదురుగాని చిదానందమూర్తి
 యగునీకుట్టువాఁడెన్నటికిని వెట్టివాఁడుగాడంతయే కాక
 కేవలశ్శని బాలోన్మత్తపై శాచికుల చందంబునన్ గాన్పిం
 చుట సహజంబని యెఱింగించి చనిగయంతనా యాదంబీ
 పీరుసాహేబు లెంతయోసంతసించి యీతండీ చిన్నప్రా
 యంబుననే పరమజ్ఞునియై సంసారవిముక్తుండగు నేమో
 వివాహంబుం గావించినన్ గాని భవపాశంబులన్ జక్కువ
 డనేరడని కన్యాన్వేషణయత్నచిత్తులైయుండునెడ సిద్ధం

డేకాకియై యొక్క దేవాలయంబునంబు వేళివి గురుచి
తనంబున్ జేయుచున్న సమాచుంబున 82.

సిద్ధయోగికి సదానందయోగిండు పురిసన్నంబగుట

గీ. బాలశశిబోలఁగాఁజాలు † ఫాలమూల
మందుగంధము సిందుర † మందమొందఁ
గేలఁగక పాలజవమాల † కోలగాల్
నరిగెనొకజోగిసిద్ధుడు † న్నట్టిగుడికి 83

క. వచ్చినమునిఁగని సిద్ధయ
చెచ్చెరఁబ్రణమిల్లమాని † శేఖరయిటకున్
విచ్చేయుట యెటనుండి యొ
ఎచ్చటికేగెదవా నామ † మెదియొచెపుమా 84

క. అనముని దీవించియు ని
ట్లనె బాలక కందిమల్ల † యపురంబునకున్
జని వీడబ్రహ్మంఁకుని
గని పుణ్యక్షేత్రములను † గనఁజనుచుంటిన్ 85

గీ. కొంచెమిట విశ్రమించిపో † నంచివచ్చి
యున్నవాడ సదానంద † యోగియనెడు
పేరువాడను నీసవి † స్తారమికను
దెలుపుమన సతఁడెఱిగింపఁ † దెలిసికొనియు 86
వీరబ్రహ్మాండప్రచారిత్రము

గీ. సిద్ధనినుగనముందొక † పెద్దతపసి
వగుదువనితోచెఁగాననీ † యందునాకుఁ

గరుణజనియించి యలవీర * గరునిచరిత

మొసర నెఱిగింపఁబూనితి * వినఁగదయ్య 87

క. ఘనుఁడగు వీరబ్రహ్మేంద్ర

దుగ్ధి చరితంబెవ్వఁడేని * తొరపుభక్తన్

వినినన్ నుడివిన ముక్తిన్

గొనుఁగావునఁదెల్పబూను * కొంటినివిను మా 88

వ. అనిససిద్ధుండమందానంద కందిళిత హృదయారవిందుడై 89

మ. మిమునేనేయొక మాన్యుఁడెల్పుఁడనికూ * ర్మిన్ వేడ
నూహింపుచో

తమరేతెల్పుఁగ బూనుకొంటిరితమ * ద్భాగ్యంబు
సామాన్యమే

అమితాశక్తినివిందుఁదెల్పుఁగదవ * య్యాయంచునర్థింప శీ

ఘ్రమెఱుంగిందుఁడుదెల్పుఁగాఁదాడఁగెవీ * ర బ్రహ్మ
చారిత్రమున్ 90

సీ. వినుశౌరిపోతులూ * రనుపురంబందున

విశ్వకర్మాన్వయా * విరభవులగు

వీరనారాయణీ * వీరభద్రులకుఁజె

న్నారఁగా గోనదీ * తీరమందు

జనియించియానాడే * జననీజనకులఁ గో

ల్పోయి యత్రిముసీందు * పోషణమునఁ

బెరగుచు బాపఘ్ని * పీఠేశునకు దత్తుఁ

డయ్యువీరంభట్ల * టంచుబేరు

గీ. వడసితల్లికి విశ్వరూఁ ధ పమునుజూపి
హరిహరపురంబునకుఁజేర ధ నటకుఁధేను
హత్యఘటియించి రాసుతుఁ ధ డరిగి తెల్పు
ముంఁగుపింజారివైజన్య ధ మొందుదు వనె

91

సీ. అతఁడుముక్తి నొసంగు ధ మనుచు వేడుకొనఁబిం
జారివైపుట్టినన్ ధ జేరి జేని
అపవర్గమిడుదుఁబా ధ మ్మనుచుఁ దెల్పియు బన
గానపల్లెకుఁజని ధ గరిమరెడ్డి
యచ్చమయింట వీ ధ రప్పయననాలఁ
గాచికాలజ్ఞాన ధ గ్రంథమొండు
విరచించియామెకుఁ ధ బరిపూర్ణబోధ నొ
నచ్చి తత్పుతునకం ధ ధర్మముడిపి

ఆ అందునుండిమఱియఁ గందిమల్లయఁజల్లె
కరుగుదెంచి కూర్చి ధ నటవసించి
ధీరులెన్నఁబోతు ధ లూరి వీరబ్రహ్మ
మనెడుపేరుతోడ ధ నలరుచుండె

92

సీ. రాజుల శ్రీమద్వీ ధ రాట్పాతులూరి వీ
రబ్రహ్మదేశికేం ధ ద్రమశియొక్క
సుదినంబునందునఁ ధ బెడకొమ్మర్లకుఁజేరి
శివకోటియాచార్యు ధ భవనమునకు
నేగితాఁగొనిచన్న ధ రాగిసంకటి చల్లి
నగచితంబగురీతిఁ బంచభక్త్యు

పరమాన్నమొనరించి * సరగదద్ధహమేధి

నందనయై న గో * విందమయను

గీ. కాంతబెండ్లాడి యిలుజేరి * సంతవడసి

లీలలెసలారు తీరు పో * లేరుతోడ

నిష్పదెప్పించుకొనెనేడు * నిజమతమాన

శిష్యపరి వేష్టితుండయి * చెలగుచుండె

93

శా కారుణ్యకరుణాశ్రితావనుడునిష్కాముండుసర్వజ్ఞుడున్

సారాచారుడునిర్వికారుడుమహా * శాంతస్వభావుండు వి

స్తారోదారుడుసర్విచారుడు తప * స్సంపన్నుడై నట్టిశ్రీ

వీరబ్రహ్మమహాత్మునెన్న దరమే * విశ్వంబునందేరికేన్

సీ. తలజటాజూటభా * సితశిరోగ్రమువాడు

గంధాక్షతయుతాలి * కంబువాడు

మంగస్మితముఖార * విందంబుగలవాడు

రవణిల్లునిడుపుగ * డ్డంబువాడు

రుదురాక సరులచే బొదలువక్షమువాడు

దండకమండలుల్ * దనరువాడు

భూతివిరాజిత * భూరిధామమువాడు

చారుకామాయ వ * శ్రోములవాడు

గీ. మకరకుండల ముజీర * మకుటకంక

ణాదిభూషణుగలవాడు * పోదిఫల్య

చామరాందోళికలచేనె * సంగువాడు

వీరసారాయణుండను * పేరువాడు

95

ఆ. వెలయనాఘనుండె ♦ వీరభోగవసంత

రాయలనంగనిక ధ ♦ రాలిలమున

దుష్టశిక్షణమును ♦ శిష్టరక్షణమును

సలుపుకొఱకుముందు ♦ జననమొందు

95

క. లయమగు సరిషడ్వర్గము

వ్యయమగు మఱివాసనాత్రీ ♦ యంబును వెనసం

క్షయమగుదాపత్రీయమును

దయమగు విజ్ఞానమతని ♦ దర్శించినచోన్

97

వ. అనిసవిస్తరంబుగా మఠమార్గయుక్తంబుగా నెఱిగించికాలా

తీతంబగునని సదానందయోగీంద్రుండగుదెచ్చినయంతమదన

శరంబులెడసోకి వ్యధనందెడు సుదతికిగదనంగదన కథ

నంబులుచెవినాటిమదితప్పిచ్చుధివిఁ పడిన మదవతీమణివిధం

బున సిద్దండు గురుభక్తిపారవశ్యంబున మూర్ఖజెందికొం

తవడికిం చెలివినొంది తనమనంబున

98

సీ. శ్రీనివాసాంశజం ♦ జ్ఞానయామహనీయుఁ

జెన్నారంగంచని ♦ కన్నులేల

భూభారమునుమాన్పఁ ♦ బొడమినయాశుభ

ప్రదావలగొననట్టి ♦ పదములేల

ఆశ్రితావనదీక్ష ♦ సవతరించినయా మ

హర్షికిఁ మొక్కిని ♦ శీర్షమేల

చిరమహిమాసమం ♦ చిత్తుడైన యాజగ

దురుని పూజింపని ♦ కరములేల

పృథమా శ్వాసము.

గీ. ఆమహాత్ముని నామమం ♦ త్రైమూళ్యము
 నెసకమెసంగంగ మెసవని ♦ రక్షణమైలు
 ఆతపోధను సద్బోధ ♦ లాలకించి
 విస్తృతానందమొందని ♦ వీనులేల

99

గీ. తొలిభవంబున గోహత్య ♦ సలిపిమరల
 నేమపితృజారిజాణిజ ♦ నిస్సించినట్టి
 రాయడను జూడనేనాయే ♦ మోయటంచు
 మానినుడువులచే నను ♦ మానమొదవె

100

ఆ. ఐనఁగాకయున్న ♦ నామహాత్మునిజేరి
 మొక్కిరిసేవఁజేసి ♦ మోక్షపథము
 గాంచవలయునట్లు ♦ గానిచోనాకింక
 జగమదేలమర్త్య ♦ జన్మమేల

101

సిద్ధమౌగి పరబ్రహ్మంబుని జేరఁబోవుట

చ. చెలువుగ వీరసద్గురుని ♦ జేరఁగనేగదనన్నదల్లిదం
 డ్రులుమనసొప్పినన్నటకు ♦ రూఢిగఁబోవఁగనీయరందుచే
 దొలఁగకమున్ను నేవిన ♦ త్రోవనెపోయెదనంచు నేరికి
 దెలుచగనొంటిగా బయలు ♦ దేరిమఠంబునకేగుచుండగన్

క. కోరికసిద్ధయ చనునెడ
 దూరముగానెవ్వరేని ♦ తోతెంచుచు ను
 న్నారవితోచినవెంటనె
 దారిద్ర్యదొలఁగి తానరాక ♦ దాగుచునేగున్

103

వ. ఇట్లుపశ్చిమాభిముఖంబుగాఁ గోశద్వయంబరగు దెంచి

యితమతంబొకకోశంబున్నదనఁ గానఁబన్ గలసవరణ్యం

బునకబ్రవేశించి

104

సీ. సత్యలోకమువోలె ♦ శారదాహేమజ

తరమల్లికాదులన్ ♦ గరిమదనరె

వైకుంఠమునుబోలె ♦ శ్రీకేశవోదార

మన్మథాదులవిని ♦ ర్మతలఁగొలె

కైలాసమునుబోలె ♦ ఘనపార్వతీశివ

వృషకుమారాదుల ♦ నెనఁగుచుండె

సమరావతినిబోలె ♦ యమరశచీశకర్

దివ్యరంభాదులన్ ♦ దేజరిల్లె

గీ. నలఘుచుంజుల నారాయ ♦ కాశ్రమమును

బోలెఁజాండిల్య నారద ♦ గాలవాది

భవ్యపరులను శుకభర ♦ ద్వాజతిత్తి

రులనుదగె నీవనమునెన్న ♦ సలవియగునె

105

సీ. కంఠీరవేభముల్ ♦ గలసి నేస్తముజేయు

వ్యాఘ్రధేనువులున ♦ ఖ్యమునమెలఁగు

మృగతరక్షువులుమై ♦ త్రిగవిహరించును

శ్రేణశశంబులుఁ జెలమినలరు

ఛాగవృక్షంబులున్ ♦ జనువునవర్తించు

నకులసర్పములుమ ♦ చ్చిక్కదనర్పు

మూషకమార్జ్జుల ♦ ములుహితంబునఁగొలుఁ

గాకఘూకములాప్త ♦ గతినెసంగు

గీ. నారయిటనిట్లు జంతువుల్ , వైరరహిత
వృత్తి మెలఁగుట యీదివ్య , విశినసీమ
మధ్య నెసలాడుప్రికంది , మల్లయపురి
మఠమునందుండువీరేశు , మహిమగాదె 106

వ. ఇట్లువర్ణింపుచుఁదద్రుణియారణ్యమధ్యంబున 107

చ. అటఁ జనికాం చెసిద్దఁడున , చున్నితనోపురగణ్యమున్ మహా
తిటఁ శిఖరాయితానమవి , కాసహిరణ్యముఁ గుడ్యరూపక
స్ఫటికవరేణ్యమున్ బృథితభక్తశరణ్యముఁ బ్రాంచదావృత
స్ఫుటనదరణ్యమున్ సహితపుణ్యముదివ్యమతాగగణ్యమున్

క. శ్రీకరనోపురమండప
చాకారధ్వజవరాంత , రాశద్వారా
నీకకవాటాయత నా
లోకనుజ్ఞావీరు గురువి , లోకింపజనెన్ 108

గీ. ఏగిశ్రీప్రొతులూరినీ , రేశ్వరునకు
శివ్యజనములు పదపూజ జేయుచున్న,
గాంచి తలవంచి జోతల , ర్పించి యతఁడు
దిన్నఁగా వీరగురునామ , మెన్నికొనుచు 110

ఆ. మున్నువిన్నదాని , కన్నమిన్నగుదోచు
చున్నగురునిచెన్నుఁ గన్నులారఁ
జూచిసంతసించి , చోద్యమైముకుళిత
హస్తకములుండగుచు , పచట నిలిచి 111

సీ. అలమహాత్మ్యనకుళి ♦ ఘృతుపీచుచామరం
 బులగాలితనమేని ♦ కెలమిఁగూర్చు
 భగవదంశోద్భవుం ♦ డగుపీరగురుమూర్తి
 తనసేత్రములకు సుం ♦ తనమునూన్పు
 నటఁగల్గుమంగళ ♦ స్ఫుటతూద్యములు దన
 వీనులకెంతయో ♦ విందొనర్చు
 నొగి వీరగురుసమా ♦ ఖ్యోచ్చారణము దన
 రసనకు సంతోష ♦ రసమునొనగఁ

గీ. దస్థలిన్ గల్గుపరిమళ ♦ ద్రవ్యవితతి
 తనమనాసకునామోద ♦ మెనయఁజేయ
 సమతజ్ఞానేంద్రియములైదాఁ బ్రముదితంబు
 లగుటసిద్ధయ పారవ ♦ శ్యమునుజెంచె 112

వ. ఇట్లు పంచేంద్రియ పారవశ్యంబుననుండి కొంతవడికిగురుపూ
 జాపరిసమాప్తంబైనయంతనే యాజగద్గురునకుఁ బ్రదక్షి
 ణంబుసేయుచు 113

సీ. శ్రీరమణీమణి ♦ జీవితేశ్వర సమ
 గ్రాంశోత్తమావతా ♦ రాజాహారు
 విశ్వకర్మావ్యయ ♦ శశ్వత్సుధాసాగ
 రాభోగకు ముదఁబు ♦ త్రాజాహారు
 అనవరతాగణి ♦ తాళితాశ్యవన వి
 ద్యావిశేష విశార ♦ దా జాహారు
 రాజతశ్రీమద్వి ♦ రాట్పాతులూరి వీ
 రబ్రహ్మచేశికేం ♦ దాజాహారు

గీ. అనవధికసర్వలోక పూ ధ జ్ఞానోహరు
స్థితగతాగత కాలవేదీజ్ఞోహరు
రమ్యజగదేకయోగీశ్వర రాజోహరు
మహితసద్గురుసార్వభౌ మాజ్ఞోహరు 114

వ. అనియిట్లు స్తుతియింపుచు సాష్టాంగదండచరణామంబులొచ్చి
రించి నిలిచినసిద్ధయగ్గాంచి సుఖభవ సుఖభవ సుఖభవ
యవియాశీర్వదించి శ్రీ వీరబ్రహ్మాంధుగిడిట్లనియె 115

క. ఊరెయ్యది నీకెసరిన
పేరెయ్యది నీమకులము ధ పేరెయ్యది నీ
తీరెయ్యది తెల్పిననొక

మ. మారెయ్యది వినకనీచు ధ మాటలెవిందుక 116

మ అనిసన్ సిద్ధయమోదమొందివినుమోయార్యాభవద్దర్శనం
బుననేధన్యుడనైతి నాస్థితినిఁకన్ ధ బాల్యోదఁగావిన్నవిం
తునదెట్లన్నమహమ్మదీయులతెగన్ ధ దూచేకుజాతిన్ జనిం
చినవాడన్ ముడుమాలనామపురవాసిన్ బేరునన్ సిద్ధఁడన్

సిద్ధయ్య వీరబ్రహ్మాంధుగనకుడనొక్కఁడు దెల్పుట

చ. గుఱువరత్నత్నమీపమునకున్ జనుదెంచుటయెందుకన్నను
స్థిరగతులిచ్చునీసదుప ధ దేశమునొంది భవాబ్ధిదాతినే
బరమపథంబుఁగాంచుటకు ధ భక్తిదలిర్పఁగవచ్చితిన్ భవ
తొరణనుజాపినాకిపుడు ధ కారణ మీయఁగదయ్య
మొక్కెడన్ 118

గీ. భక్తసులభుడవనుచు స ధ ద్వక్తవనుచు

శ్రీతమరున్ననివనుచుర † ఓంతువనుచు
సమ్మిణిని నీచుచిత్రము † నాదుభాగ్య
మెటులగలదా నీదియేభార † ఓంకనుజేవ

119

వీరబ్రహ్మేంద్రుడుపరమపథము సామాన్యముకాదనుట

క. అనిపలికన సిద్ధనిగనుఁ

గొని చిటునగవునను వీర † గురువర్యుండి

ట్లననోరిసిద్ధ మదియో

జనజేయఁగ మోక్షునిన † సామాన్యుబే

120

సీ. అంతరిందియదర్ప † మడఁగించి గురుమంత్ర

మింపారనెపుడుజ † పింపఁగలవ

కర్మేంద్రియములలాం † గఁగజేసినిఖిలా స

సములనభ్యాసమొ † నర్పఁగలవ

జ్ఞానేంద్రియములపో † కడమట్టు పరచియుఁ

బంచముద్రలనభ్య † సింపఁగలవ

ప్రాణేంద్రియంబుల † బంధించి యష్టాంగ

యోగంబులను నేర్వ † నోపఁగలవ

గీ. పంచభూతసమంచత్ప † పంచకమును

మిథ్యయనియెంచి నిరపేక్ష † మెరయఁగలవ

అర్చకుడవీపు కష్టసా † ధ్యమగునట్టి

పరమపథమెవ్విధమునీకు † దొరుకుసిద్ధ

121

క. అరయఁగసాధనములచే

నరిషడ్వర్గమునుదర్ప † మడఁగింపకయే

- కరణినవాగ్జ్ఞానసగో
చరమగు మోక్షములభించు ♦ జడులకుసిద్ధా 122
- గీ. అందరానట్టిఫలముల ♦ కాఁసజేంది
హస్తములుసాచి నిష్ఫలు ♦ జైనవాని
యటులఁబరికింపదుల్లభ ♦ మైనయట్టి
పరమపథకాంతునీకుని ♦ ప్పలమకాడె 123
- ఆ. మఱియునంతెకాక ♦ మధుమాంసభక్షకు
లగుమహమ్మదీయు ♦ లందు జనన
మైవనీనుఁదద్దు ♦ రాభ్యాసములుగల్గ
కెట్లుతొలఁగుజ్ఞాన ♦ మేలగులుగు 124
- క. కొద్దిదినీప్రాయము బలు
వెద్దిదినీమదినిగలయ ♦ భిప్రాయము నీ
కద్దిరబాలకునకు నో
సిద్ధాశైవల్యమెట్లు ♦ చేకురుఁజెపుమా 125
- క. బాల్యమున సహజమగు చా
పల్యముఁబోనాడి మఱియు ♦ భక్తికుదురి సా
శీల్యమగుయోగమెనసి య
మూల్యంబగునట్టిమోక్ష ♦ ముగ్ధగుఁబెట్లా 126
- క. భద్రముగకైశవంబున
నిద్రాహారములుమాని ♦ నిష్ఠాత్ముడై
ముద్రాసన యోగంబులఁ
జిద్రూపమెఱుంగ నభ్య ♦ సింహకృతలవా 127

క. నావుడువీరగురున్ గని

దేవాతామిటులఁబలఁగఁ దెఱవెయ్యది మీ
రేవిధిఁబల్కినమిమువిడి

పోవనుగారణ మొసంగి ధోవకయన్నన్ 128

శా. బాల్యంబందున నేయటంచువినమే పృథ్విదండబ్రాతుని
స్తుల్యప్రేమనుగాంచి భూతలమునందఁ బెద్దకాలంబుఁబ్రా
బల్యప్రాభవభోగ భాగ్యములచే ధాసిల్లియామీదఁజై
వల్యంబున్ గనుట జ్ఞనేనెనయనే త్వత్ప్రేమజూపించినన్

ఆ. బాల్యముననకాదె పరగమార్కండేయుఁ

డభవుకరుణ వడసి యముని గడచి

అమృతఁడాయెభక్తి యందునఁదలపోయఁ

చిన్నయేమిమఱియుఁ బెద్దయేమి 130

ఆ. ఇలమహమ్మదీయ కులమునందున జని

యించినాడఁగాని యెన్నఁడేని

నీదుపాదమాన యేదురభ్యాసముల్

జేసియెఱుంగముందుఁ జేయఁబోను 131

క. నీవేతండివి గురుఁడవు

దైవమవని నమ్మకొనియు ద్వత్పదయుగరా
జీవములుగొలువ వచ్చితిఁ

బోవఁగదేసద్విచార భవనాధారా 132

గీ. యోగమోయాసనమొముద్ర యోజపంబా
తపమొఱెల్పుము సాధింతుఁ డత్క్షణంబె

తుదకిచేగోపురంబెక్కి ♦ దూకుమనిన

దూకుదనుగాని వెనుదీయ ♦ లోకపూజ్య

133

గీ. ఇచ్చిననునీవెయ్యవదేశ ♦ మీయవలయుఁ

గాంచినన్ నేనెమోక్షము ♦ గాంచవలయుఁ

గాకనీవిఁకనువదేశ ♦ మీయకున్నఁ

బ్రాణములుమేనఁబూననీ ♦ వాదమాన

134

పీఠసాహెబు కుమారుని వెదకుట

ఆ. ఇటులనిచటనుండ ♦ నటముడుమాలలో

సిద్ధఁడింటికెంత ♦ సేపటికిని

జేరకున్నఁగాంచి ♦ చిత్తంబునందున

జనకునకును భీతి ♦ జనకమగుట

135

ఆ. ఇంతసేపుబాలుఁ ♦ డింటికిరాఁడేల

ఎందుఁబోయెనాతఁ ♦ డెచటనుండె

నేమిదోచదాయె ♦ నిఁక నెట్లు సేయును

వెతకవలయునంచు ♦ మతిఁదలంచి

136

క. ఆవేళనిల్లునిల్లు

జావహులన్ బడులగదుల ♦ సత్రములనొగిన్

బావులఁజెఱువులఁగుంటలఁ

నేవియుఁబోనీక వెదకె ♦ నెంతయుఁ జింతన్

137

ఆ. వెదకివెదకిమిగుల ♦ వేసారికధికుల

నడిగియడగియెందుఁ ♦ గొడుకుజాడ

తెలియకార్తితోడఁ ♦ గులసతి కడకేగి

గుడ్లసిగుక్కి - కొనుచుదెల్పు 138

పిద్దనిగావక యాదంబీ విలపించుట

గీ. తెలిపినంతనె యాచేడె - యులికిపడియు

నిట్టనిలువున గొబ్బున - నేలవాల్లి

కొడుకుఁడలఁచుచుఁడలమోది - కొనుచునెల్ల

రేగుదెంచఁగనెలుఁగెత్తి - యేడ్వసాగె 139

గీ. లేమలందరివలెగాక - లేకలేక

కలిగెనాకొక్కగాని యె - క్కొకొడుకనుచుఁ

బ్రేమదళుకొత్తఁగానిను - బెంచుచుంటి

నట్టిసనువీడి చనన్యాయ - మటరసిద్ధ 140

ఆ. ఎందుఁబోయినాడ - వెచ్చటనున్నాడ

వింటి కేగుదెంచ - వెండువలన

మహినిజ్ఞేమముగను - మనియుంటివోలెవో

ఎవ్వరేనిదెప్పు - రేమిసేతు 141

సీ. సతులారమీరలె - చ్చుట్టనైనఁగంటిరే

మాతనూజునిబోలు - మాతనూజు

వృద్ధులారాయెందు - నేన్గంటిరె మహమ్మ

దీయజాతుఁడగు మ - దీయజాతుఁ

గర్వకులారయె - క్కడనైనఁగంటిరే

మత్తనయుండైన - మత్తనయుని

బాలకులారయె - పట్లనేన్గననాయె

నాకొమరునుమించు నాకొమరుని

ఆ. పాజ్జలారపశ్శు ధ పరికించి తెల్పుకే
కువలయాపుఁబోలు ధ కువలయాపు
సరయలేదె పధిక ధ వరులారభాజిత
సారసహితఁడైవ ధ సారసహిత

142

ఆదంబీ గదైసడుగుట

గీ. అనుచుదుఃఖంపుచుండఁగా ధ నతివయొకతె
పురమునందున నటనటఁ ధ దిరుగునట్టి
ఎఱుకుసానినిదోడ్కొని ధ యేగుదెంచి
కడురయంబున నాదంబి ధ కడకుఁజేరి

143

క. అమ్మాచింతించుట లా

భమ్మాయొక యెఱుకుసాని ధ వచ్చెనిదే సూ
సుమ్మగదైసడిగి కనుఁ

గొమ్మా నీకొడుకుజాడఁ ధ గొమ్మాలమ్మా

144

గీ. అనిననాదంబి దుఃఖంబు ధ నాపికొనియు

వీడ్వమునుధూపదీపనై ధ వేడ్వదత్తి

ణలనెఱుకుసాని కొసఁగియుం ధ పలరనున్న

దుండినటుదెల్పుమెఱుకుల ధ దుండియనిన

145

ఆ. ఎఱుకుసానియాత్మ ధ నిటులెంచసేయవ్వ

పుత్రకునకుఁబిచ్చి ధ పుట్టెననుచు

వెదకనొందుఁగాను ధ పించలేదనుచు బు

ధానువర్తియనుచు ధ నేనువింటి

146

క. పౌరులు వర్ణించెడు సుకు

మారతగలబాబుగండి ♦ మల్లయపురిలో

వీరబ్రహ్మముకడనే

నారసిత్తిన్ నిన్నసీత ♦ డతఁడోయేమో

147

ఆ. పిచ్చివాఁడుగాను ♦ పింపమి నేనీటి

కట్టునందొపొలిసి ♦ నట్టుదోచు

సాధులోలుఁడగుట ♦ నాధన్యుకడజేరె

నాయటంచుఁదోచు , నాదుమదికి

148

క. కాపుననాతఁడు పొలిసిన

జావకజీవించియున్న ♦ సరిపోవునటుల్

భావద్వయముగఁదెన్నెద

నావిధమునఁగాకనాను ♦ యశమెటుదక్కుక

149

వ. ఎనితలపోయుచు నెఱుకుసాని కొల్లాపురమ్మను ధూపదీప

నై వేద్యదక్షిణ తాంబూలాదులతోఁబూజించి యాదంబీ

చేత నొకచిట్టికోలకబట్టిచి తనకేలకగీలించి గ దై కు

ముమ్మారుఁ మొక్కించినోదెఁజెప్పందొడంగనదియెట్లన్నను

ద్విపద

ఐదైలపబ్రలాంబ ♦ చిరజగదంబ

కాశీవిశాలాక్షి ♦ కంచికామాక్షి

శ్రీరంగనగరీశ ♦ శ్రీ మొకటేశ

ద్వారతీథామ ♦ భద్రాద్రిరామ

హంపీవిరూపాక్ష ♦ యాశ్చితరక్ష

యింపారదృవవాక్కు ♦ లీయరేనాకు

ఆదంబిరోయిక ♦ నాలింపగదవె
 సోదెనన్నడుగుట ♦ సుతునకైకాదె
 అరయఁగామనలోక ♦ మందుసలేడు
 పరలోకగమనుడై ♦ బ్రహ్మముగలిసె
 నెంతయేడ్చిననురా ♦ డేటికీచింత
 సుతులేదనిలోవి ♦ సర్జించుకొనుము
 ఏదిశనినెదవా ♦ యిటకుఁజొగ్గిశన
 కాగమృపదమర ♦ గ్రామంబునందు
 గురుతరంబుగనునీ ♦ కొడుకొక్కసరసు
 దరికరుడెఁచియం ♦ దలివారిలోన
 నడుగుఁబట్టియుఁదీర ♦ మానియుబ్బుచును
 బుడతఁడుండెనుగోపు ♦ పొద్దునకదేలు
 క. అనియెఱుకత చెల్వినయం

151

తనసుతుఁడు గతించినట్లు ♦ దలఁచివెనకధా
 శ్రీనివాళిపొరలి పొరలియు
 ఘనముగనాదఁబియ్యెడ్య ♦ గా సాగునెడక
 క. ఇదిమంచి సమయమనుచును

152

మదినెంచి మహమ్మదీయ ♦ మానితనకు
 గదియించినకాన్కల నెఱు

కుదిసంచిన్నించి జారు ♦ కొనెసందడిలోక

153

వ. అతనాదంబీకుమారున్దలంచుచు నివ్వధంబునవిలపింపన్
 దొడంగెనదెట్లన్నను.

154

- గీ. వార్ధకము సంఘటించెడు ♦ వరకుసంతుఁ
గాంచనేరక దుఃఖాబ్ధిఁ ♦ గాగ్రిక్కాగ్రి
ఎన్నియోనోములనునోచి ♦ నిన్నుఁగంటిఁ
గాని యిటులొటకలనైనఁ ♦ గానసిద్ధ 155
- ఆ. నీచుచక్కఁదనము ♦ నీముద్దుమాటలు
నీపవర్తనంబు ♦ నీమభి
నీమ ప్రేమనింక ♦ నేనెట్లుమరచి యీ
ధాత్రిపైనిమెలఁగు ♦ దానసిద్ధ 156
- ఆ. ముదిమిమమ్ముసాకి ♦ తుదిమన్నుఁజేసి సాం
బ్రాణివేయునికథ ♦ రిన్బరంబు
నందుగతులుగల్గు ♦ ననియెంచితిమిగాని
ఇట్లునేతువనుచు ♦ నెంచమెపుడు 157
- ఆ. తోడిబాలకాళి ♦ తోనాడికొనివచ్చి
ఆకలగుచునున్నఁ ♦ దన్ననుమ్మ
పెట్టుమనుచునన్నుఁ ♦ బిలుచువారెవరింక
కుంభినీవ్రసిద్ధ ♦ కొడుకసిద్ధ 158
- ఆ. పెండ్లిఁజేసియవలఁబ్రేయసియును నీవుఁ
గాఁపురంబుసేయఁ ♦ గల్గివట్టి
పిల్లవాండ్రినెత్తి ♦ పెంచిముద్దాడెద
ననెడికోర్కెలన్ని ♦ యవనిఁగలిసె 159
- ఆ. కుక్షియందెనేర్పు ♦ కొంటివో యెమెనీ

వెల్లవిద్యలోక్కఁ యేడేనేర్చి
రహినహింసయేపఁ రమధర్మమని బోధ
సేతునివ్వడెందుఁ బోతివయ్య 160

ఆ. జ్ఞానివగుట తెలియఁ గాలేక యున్నత్ర
మగుకురింపుచుండెఁ సనితలంచి
వెజ్జలకునుజూపఁ వేదాంతమును మాకు
బోధసేతువెందుఁ బోతివయ్య 161

ఆదంబీక వహయండాన్న వర్తమానము దెలియుట

వ. అనివిలపింపుచుండఁగా ముడుమాలనివాసుఁడొకండు కం
దిమల్లయపురంబున నుండిపచ్చేసియాదంబీతో నిట్లనియె 162
క. అమ్మానీకొమరుడు ని

క్కమ్ముగ వీరగురుపదయుఁ గమ్మునుమదిలో
సమ్మిభజియింపుచును డే
మమ్ముగనున్నాడు కందిఁ మల్లయపురిలోన్ 163

క. అలపురమునకే నొకపని

గలిగియునిన్ననటకేగిఁ గడచినరాత్రి
దిలకించితి నీకొమరుని
విలపింపకుమమ్మసోదెఁ వినివగచుదురే 164

ఆ. అనిననాలకించి యాదంబీయును బీరు
సాహెబెతోసంతఁ సమునుజెంది
పుణ్యపురుషమాకుఁ పుత్రినిశుభవార్తఁ
బెలుపుకలనబ్రతికిఁ తిమిగదయ్య 165

శ్రీ సిద్ధయోగిచరిత్రము

- ఆ. ఈవె తెలుపకున్న ♦ నేమీమహాదుఃఖ
జలధిమునిగి పాణి ♦ ములనువీడ
వలసివచ్చుముమ్మ ♦ బ్రతికించితివి నీమ
మేలుమరుతు మేకృ ♦ పాలవాల 166
- క. నిక్కముగజూచితివ యెక
సక్కములాడెదవ వగపు ♦ శమియించుటకై
టక్కులుబల్కితివా మఱి
వక్కాశించుమొకసారి ♦ వరసుతువార్త 167
- గీ. అనవుడావార్త చెల్పిన ♦ మనుజుడిట్టు
లనియెనోధన్యులారమీ ♦ తనయు నేను
గాంచిప్రియమలరార భా ♦ పించివచ్చి
నాడనామాట సత్యము ♦ నమ్మంగదకె 168
- క. అనినవిని పీరుసాహెబు
మనమున సంతోషవాఢ్ధి ♦ మగ్నుండగుచున్
దనయుని దోడ్కొనివచ్చెన
ననిచనియెన్ గృధిమల్ల ♦ యపురంబునకున్ 169
- ఉ. అతనెలు తల్లెల్లరదు, దండికిరాతవధూటి పలుకలన్
సుంతయుగల్గలేదు సర ♦ సుండగు బ్రహ్మముజేరిసిద్ధుడ
త్సంతముదీర్థమానిచెలు ♦ వారంగనుబ్బుచునుండేరేపుష్ప
త్తాంతముడేలునన్నదియ ♦ ధారమెకాతలపోసిచూడంగన్
- క. ఎఱుకత పలుకలే యర్థం
బెఱుగ పొరబాటుజేంది ♦ యెల్లదుదమలో

మఱియొకగతినెంచిరి బలు

గుఱిగాఁజెప్పెనవి మెచ్చి ♦ కొనిరావలదుల్ 171

అ. ఆడవారియూహ ♦ లంతలోగుర్తించి

బహువిధార్థములను ♦ బలికేచనిన

ననుభవార్త మొండు ♦ గొనిఁకుత్తురిలఁ గొంద

కెఱుకుసాసి తంత్ర) ♦ మెఱుఁగరేల 172

ఆశాస్తాంతములు

క. హరిహరివహమాతా మహా

హరిహరి కులసార్వభౌమ ♦ హరిచరణజనీ

హరిహరిశరదర శితకర

హరిహరి సఖ నేత్రసదృశ ♦ హరిణాభయశా 173

క. అరవిందశరాకారా

పరమపవిత్ర పంచార ♦ పర్వతధీరా

దురితాంధకారసూరా

శరనిధిగంభీర శ్రితని ♦ చయమగదారా 174

ఉత్సా. అరుణతులిత వరవికాస ♦ యాశ్రితజనపోషణా

సరసిజాస్త్రనిభవిలాస ♦ సరసగుణ విభూషణా

నిరుపమాన మందహాస ♦ నిత్యసత్యభాషణా

పరమధూళిపురనివాస ♦ బంధురపరితోషణా 175

గర్భ

ఇతి శ్రీపరమేశ్వర వరప్రసాద లబ్ధచతుర్విధ
 కవితావిచిత్ర విశ్వకర్మకుల పవిత్రభద్ర
 నత్ర నోత్ర పోకూరి మాతాబ్జితై
 వై త్రిరాగ లక్ష్మ్యంబా
 మృత్యుచార్యపుత్రకన్య
 వాబిమద పాత్ర బుధజ
 వానుమతికాశీపతి
 ప్రణీతంబైనశ్రీ
 సిద్ధయోగచరి
 త్రమునప్ర
 థమాశ్వా
 సము
 సం
 పూర్ణము

ద్వి తీయా శ్వాసము

క. శ్రీరమణీజనక శర

న్నారద మందారగిరిశః నారదశరడిం

డీరసమధవశకీర్తి

వీరబ్రహ్మభిధేయః విబుధవిధేయా

1

ఆ. అవధరింపంగదెను ధన్యుడనంగబుణ్యః

తముడనంగః బరగుసిద్ధయోగి వసుచరిత్రమునందు

నెనగునవలివృత్త మెట్టులనిన

2

పీడసాహేబు కుమారుక్ గాంచట

వ. అంత్రబీరుసాహేబు కండిమల్లయపురంబునకేతెంచి శ్రీ

మద్విరాట్పాతలూరి వీరబ్రహ్మాదుని దర్శించి సమ

స్కరించి యటక్ గల సిద్ధయక్ దిలకించి కంటనీరు పెట్టు

చు నిట్లనియె

3

క. తపయానిన్నెపుడైన

బనిజేయుమటంచుగోప పడినాన చిటు

కునదెబ్బగొట్టి నాడన

ననువీడియు నిటకుజేర న్యాయమెచెపుమా

4

క. నినువిడినయొక్కనిముసము

ఘనయుగమై తోచుచుండె గావునమీ

తల్లిని జేర నేగుదుములే

తనయానిరవధిక మంజు తరవిదితనయా

5

అ. నీవులేనికతన ♦ నీతల్లి నిన్నటి

నుడి నేటివరకు ♦ తిండిమాని

పొగలుచుండెగావ ♦ బోవుదమిలునేరఁ

దీవ్రముగను బయలు ♦ దేరుమయ్య

6

వ. అనినఁగన్న శాశికించియనందనుండిట్లనియె

7

క. జనకా ముడుమాలకు మర

లను జేరఁగవలయునను త ♦ లంపునరాలే

దనయము వీరగురునిపద

వనజములను గొలచుచుండ ♦ వచ్చితినిటకున్

8

సీ. దుస్తరసంసార ♦ తోయధిదాటింపఁ

గొమరుమించిన నావ ♦ గురునిసేవ

రమణీయమోక్షసాం ♦ మ్రాజ్యంబునకుఁజేర్చ

నిరుపంబగుతోవ ♦ గురునిసేవ

అజ్ఞానవనదగా ♦ ధాంధకార మడంకఁ

గరమామెఱపుతీవ ♦ గురునిసేవ

క్షుద్రతాపత్రీయ ♦ క్షుద్బాధవారింప

సుచిరంబగుజావ ♦ గురునిసేవ

గీ. పరమభక్తద్రుసకుఁజేవ ♦ గురునిసేవ

ఉరుతపోనిష్ఠలకులేవ ♦ గురునిసేవ

దురితరుజకౌషధపు సేవ ♦ గురునిసేవ

అట్టిగురుసేవ వీడిరా ♦ నెట్టలొప్పు

9

తండి

గీ. మనకులంబునఁబెక్కురు ♦ మాన్యులై న
గురువులున్నారు గదవారి ♦ చరణశేవ
ఫలిపి మోక్షంబుఁగాంచఁగాఁ ♦ దలఁపరాదె
ఇతరగురుపదమాల నాశ్ర ♦ యింపనేల

10

వమామడు

సీ. సరసీరుహ మరంద ♦ సారఁబుఁగోలెడు
తేటియుఁస్ఫుతపూ ♦ దేనఁగొనునె
వాంఛమానస సరో ♦ వరమున విహరించు
కలహంసమడుగుల ♦ మెలఁగఁజనునె
విధుకీరణములక ♦ పేక్షించెడు చకోర
మాశించఁబోనె నీ ♦ హారవిభను
ఎలమావికావిమో ♦ పులమెక్కుఁపికరాజ
మితలేతచిగుళ్లు ♦ మేతఁగొనునె

గీ. భూరిశ్రీమద్విరాట్పాద ♦ లూరిపీర
దేశికేంద్ర పదాంభోజ ♦ శీర్ఘపాన
సంతతాభీష్టసంయుత ♦ స్వాంతమెటుల
నితరగురుపదములనాశ్ర ♦ యింపనేర్పు

11

తండి

క. సిద్ధముగవత్తువనుచును
బెద్దఁగనాశించివచ్చి ♦ పిలిచితిరావి
కెద్దిగతిబాలురకు నిటు

- గద్దరితనమెందు నేని , కద్దాసిద్దా 12
- క. స్వామీవీరగుహాత్తమ
 ప్రేమనునీవైననాదు , ప్రియతనయుని మా
 ధామమునకనుప గదవే
 నీమేలును మరువనుమ్మి , నేనెన్నటికి 13
- ఆ. లేకలేక కలిగె , నాకీతనూజుడొ
 క్కందువీనిబాసి , యుండలేము
 కానఁదామునెప్పి , యైనఁబంపించి పు
 ణ్యంబుఁగట్టకొనఁగ , దయ్యజియ్య 14
- ఆ. అనిన వీరగురున , కాత్మలోబాలియై
 సిద్ధనీమబాబు , నెప్పినట్టి
 నుడులఁజెవినిబెట్టి, ముడుమాలకేగుము
 తండ్రియాజ్ఞమీఱ , ధర్మమగునె 15
- ఆ. జనకునాజ్ఞమీఱఁ , జనదనియేకదా
 రాముఁడటవికేగ , రాజ్యము విడి
 పెండ్లిమానుకొనియె , భీష్ముండు పితృవాక్య
 పాలనమునకన్న , బాడిగలదె 16
- క. అనవిని వీరబ్రహ్మే
 ద్రునితో సిద్ధఁడిటులనియె , దురితవిదూరా
 మనమరలఁదామె యిటునుడి
 వినఁగొదనువారలెవరు , విశ్వమునందుకా 17
- గీ. ముక్తిజేకూర్పు జగదీశు భక్తితోడఁ

జెలఁగుపొమ్మడుఁజాత్యేచ్ఛఁ జెరువఁబూను
జనకునానతిమీఱిమో * త్తమునుగొనఁడె
తామెఱుంగని చరితలీ * ధరణిఁగలవె 18
వ. అనినవిని ప్రియనందనునకు జనకుండిట్లనియె 19

క. మాటలునేర్చిన వానికి
సూటిగసరిపోవు కథలు * ఖోణినిలేవే
ఏటికిపలుమాటలు ము
మ్మాటికి వచ్చెదవ రావ * మనికికిసిద్ధా 20
సిద్ధుడు

గీ. కరుణతోడను వీరన * ద్దురుడు నాకుఁ
గారణంబిచ్చి మోక్షమా * గ్గమునుజూపి
స్వాంతమలరంగసెలపునొ * సంగువరకు
నేనుముమ్మాటికినిరాను * రానురాను 21

క. అనినవిని పీరుసాహెబు
తనయునివైవిసికివీని * తల్లిని వెసఁదో
జొనివచ్చెద నాబిడ బిలి
చినరాడా యనుచు స్వపురిఁ * జేరఁగ నేగె 22

క. అటులన్జని భార్యగని
కుటిలాలకనేడు వీర * గురువర్యుని చెం
గటనుండి యంతవేడినఁ
గొటికకురాననియె ముద్దు * కుమరుడు వింటే 23

క. వృద్ధసతివగుట ఘోష

- పద్ధతిని కేలముద్దు ♦ పట్టకనివే
 బుద్ధులుగరపిమదాజ్ఞా
 బుద్ధుని జేయకలెననుచు ♦ బయనముజేసెన్కా 24
 పుట్టియెడ నుద్భవించి నత్యంతానందంబున
 నీ లాగునూనినలాగు ♦ బాగుగాదనిమార్చి
 కాషాయవస్త్రమున్ ♦ గట్టినిదాల్చె
 జెల్లనేరదటంచు ♦ నల్లచొక్కామార్చి
 కమనీయమగుకావి ♦ గానుదాల్చె
 దీరుగాదనుచుఁబ ♦ కీరుపూసలదండ
 మార్చిరుద్రాక్షుల ♦ మాలదాల్చె
 దీపింపదనియాము ♦ టోపీనిమార్చి లే
 కావివల్లియమస్త ♦ కమునదాల్చె
 ౧. నొచ్చుదిఁకఁదిలకంబులే ♦ కుండుటనుచు
 నలికమునభూతిగంధాక్ష ♦ తలనుదాల్చె
 వీరసద్గురు చెంగట ♦ జేరినంత
 మాత్రనే సిద్ధఁడెంతలో ♦ మారెనహహ 26
 క. అట్టియెడఁబీరుసాహెబు
 పట్టించొడుకొని పోవ ♦ భార్యవెంటన్
 బెట్టుకొని కందిముల్లయ
 పట్టణమున కేగుడెంచె ♦ బహువేగమునన్కా 27
 క. వచ్చినినమృత మృతమున్
 జొచ్చితనూభవునిదవుల ♦ జూచి నిజాత్మన్

హెచ్చినకోకం బున సతి

నచ్చుగనందనునివేష ♦ మరసితెయనుచున్ 28

క. కులదీపకుండగు ననుకొనఁ

గులనాచకుండాయె వీని ♦ గుణములుజెడియెన్

దిలకమునుబెట్టె రుద్రా

క్షులసరుణధరించెదాల్చె ♦ గావివలువలన్ 29

క. సుతుండితెడుగానరిపుండగు

మతమున్జెడె వీనినింక ♦ మర్దినపక యే

గతిమనకు వశ్యమగునన

సతియిట్లని పల్కె-బీరు ♦ సాహెబుతోడన్ 30

గీ. నాధకినిసినఫలమేమి ♦ నందనుండు

బాల్గదశనుంటఁ దెలియని ♦ పాటుగాని

వేరొకటి గాదువానిని ♦ జేరినేను

దిన్నఁగాబుజ్జగించి తో ♦ జైత్తునియును 31

ప. అనిపలుకుచు నాదంబీ వీరబ్రహ్మాదుని సామీప్యమున

కేతెంచి నందనంబులాచరించి యంగుగల నందనున్జూడ

యన్జనికొంగిలించుకొని పెద్దపెట్టుననేడ్చుచు 32

అదంబీ కుమారునియొట్టికెరవ్వుని బతిమాలుట

ఆ. తనయనీవులేని ♦ మన నికేతన మఁధ

కారబంధురంబు ♦ గాఁదనచ్చె

గాననెటులనుండఁ ♦ గలమాగృహంబున

రాగదయ్యమంది ♦ రమునకీవు 33

అ. పిన్ననాటినుండి † పేమతోనిన్నెత్తి

పెంచినామెకాని † యిచ్చుకైన

దోసకున్నఁడేని † చేసియెఱుంగమి

ట్లలిగి వచ్చుటెను † కయ్యసిద్ధ

34

ఆ. మరుపుఁజెందినావె † మధుమాంసములుదప్ప

యేపదార్థమేని † యీపుతినక

యెన్నఁడేనిమేము † తిన్నారమేయెందు

కలిగివచ్చినాడ † వయ్యసిద్ధ

35

అ. న్యాయముగ మహమ్మ † దీయమతంబునక

బుట్టియిటులనుదుట † బొట్టుఁబెట్టి

మృదయఫలకమందు † రుదరాకసరువిడఁ

దగుపటయ్య పరులు † సగరటయ్య

36

క. స్వమతవ్యతిరేకా చా

రమునీకెవరైన కేర్చి † రాతావకచి

త్రమునందుఁ బాడమెనాయు

క్తమెబొట్టున్ దుడుచుకొనుము † తనయాసునయా

40

క. జోగులు నన్యాసులు బై

రాగులు ధరియించుకావి † రంగువలువలక

బాగగునేతాల్ప మునుపటి

లాగునఁగుల్లాయినంగి † లాగుకొనుమా

38

ఆ. పెండ్లనీకుఁజేయఁ † బిల్లనువెదుకుచు

న్నాముగానినీడు † నడతఁగనినఁ

- గులమువారునిన్ను ♦ వెలివేయుదురెకాని
 పిల్లనీయగలరె ♦ ప్రియతనూజ 39
- ప. అనినవిని కన్నతల్లికిఁ బ్రయవందనుండిట్లనియె 40
 గురునివీడి సిద్ధయ్య యింటికి రావనుట
- గీ. ఒక్కకులమువకేకాదు , నిక్కముగను
 సకలదృశ్య ప్రియచంబు ♦ సకునునేడు
 వెలియగుటకెంచు కొనినన ♦ న్నిలనుగల్గు
 కులమువానేమి సేయఁగాఁ ♦ గలదుతల్లి 41
- ఆ. ముక్తికాంతనెనయ ♦ రక్తిగల్గిననాకు
 రిక్తకాంతనెనయ ♦ యుక్తనుగునె
 పంచభక్ష్యములను ♦ భక్షింపవిందున
 కేగువాడుగఁజెఁ ♦ దాగించునె 42
- గీ. వీరగురుపాదసేవ ప్రి ♦ ప్రిచినట్టి
 నన్నుబరులెవ్వరేమియొ ♦ సర్వగలరు
 వారణమునెక్కి- యున్నట్టి ♦ వానికెలను
 శునకములభీతి గల్గునె ♦ సుంతయేని 43
- గీ. వీరగురునకు నేనీశ ♦ రీరమర్ప
 ణంబుఁజేసితిసనెడుచి ♦ హ్నంబుఁదోప
 నిటలమున బొట్టుఁబెట్టితి ♦ నెటులదానిఁ
 దీయుదునెతల్లి సుగుణవ ♦ తీమతల్లి 44
- ఆ. ఒనరగురునివేష ♦ మొకతీరు శిష్యుని
 వేషమరయవేరు ♦ విధమునుంట

చనదటంచువేష ధ మునుమాధ్వుకొంటిని

గుణములటైమార్పు ధ కొనెదజనని 45

ఉ. లోకమునక గృహంబనెను ధ లోతగుచీకటినూళిలోపలక

జ్ఞాకటమైనమోహభవ ధ పాశచయంబున గాఢబద్ధులై

పైకరుదెంచనేరక య ధ వజ్రతగాసిలుచుండి నీల్లువా

రేకరణిక గృహింతురు ర ధ హింతురుకాంతురుమోక్ష

మార్గముక 46

ఉ. అస్థిరభారపుత్రకన ధ కానులపైనురుకాంక్షనెయ్యెదక

స్వస్థతలేక తిమ్మరుచు ధ జన్మనిర్ధకమాతెఱుంగునక

భూస్థలిసారెకుకబాలిసి ధ పుట్టుచుగిట్టుచునుండు వారికిం

కేసితిమోక్షమార్గముల ధ భించునిజంబుగ నెంచిచూచినక

క. చనుగనిపెంచిన ఫలమూగఁ

గనులారఁ గనొక్కసారి ధ కనుఁగొనిమీరల్

సనఁదగునుగాని పురమున

కునుగానిక నాశవదలు ధ కొననగునమ్మా 48

క. అట్టియెడబీగసాపెంబు

పట్టినరావాయటచు ధ బహుకోపమునక

దిట్టుచు బెత్తముతోడక

గొట్టుచువెలుపలికినెట్లు కొనివచ్చునెడన్ 49

చ. జనకుఁడువృద్ధుఁడౌటనుని ధ జగబుగనే నెదురింపనాగలే

డనుచును బాడిగాదనుచు ధ సల్లరిసద్గరిమోలబాగులే

దనుచుమదిన్దలంచితన ధ సంతగఁగొట్టుచునెట్టుచున్నఁగా

దనివెనుదీయకావలికి • నయ్యెడసిద్ధుడు వచ్చెనచ్చుగన్ 50

క. వచ్చిధ్వజమాక డనిల్చిన

జెచ్చరజనకుండు సేరి • సిద్ధనిమరలన్

హెచ్చుగ నెట్టినఁగదలమి

వచ్చుగనందనునకిట్లు • లనెఁగోపమునన్

51

శా. దుష్టానీవుపయోధిలోవిషముపాగి • దుర్భృతమైనట్లుని

ర్దుష్టులైన మహమ్మదీయమశముం • దుఃఖిట్టియాలామత

భగ్నిష్టత్వంబు వహింపఁబూనితివిసీ • బాధింతుసాధింతు నీ

కష్టంబేటికి రారపోవుదముమూ • ర్భత్వంబుఁబోనాడియున్

ప. అనిన కన్నతండ్రికి నందనుండిట్లనియె

క. జనకానను దిట్టినఁగొ

ట్టినభయపెట్టిననురాను • తెంకికివీరే

శుని పాదపద్మ సన్నిధి

మనియెదనాపై దురాశ • మాసియుఁజనుమా

52

సిద్ధయ్యను తండ్రి కట్టివేయట

చ. అనవినిపీడసాహెబట • నయ్యెదురంతును జూడనేగుదెం

చినజనపాళికిట్లనియె • జెచ్చరసీతఁడు పారిపోవుఁగా

భ్రునదయఁబూని పట్టుకొని • పుణ్యముగట్టుకొనుండుకట్టివే

తునటుఁకయిన్ బురంబునకుఁ • దోడ్కొనిపోవును పంబు

జూచెదన్ 53

శీ. వృద్ధుడను నేను కుట్టవాఁ • డితఁడుగాన

సాధ్యపడకుండుమీరలీ • సాయమొందుఁ

జేయుడనుచు సలాములుఁ ♦ జేయనంగుఁ

గొందరికి జాలియైపట్టు ♦ కొనిరివాని 56

ఉ. పట్టినయంతనే తనయు ♦ పాశియుగంబునుబట్టి తండ్రిబల్
కొట్టుచుమేలికంబున ♦ కుక్కగదియించి నిజాంశుకంబుతో
గట్టిగఁగట్టివేసియటఁ ♦ గల్గినవారలకిట్లుఁబల్కెనో
దిట్టదులారవీనిఁగొని ♦ తెండెవరేనియుఁగూలినిచ్చుదన్ 57

గీ. ఒక్కకొడుకీతనినిబాసి ♦ యుండలేము

కానఖట్వికపైవీనిఁ ♦ గట్టుకొనియు

మోసుకొనివచ్చి మాయింటి ♦ ముందుదింతు

రేనికోరినకూలిమీ ♦ కిచ్చువాడ 58

ఉ. నాగొనబొప్పునందలిజ ♦ సంబుననల్వరు పీరుసాహెబు
వేగముచేరి యిట్లనిరి ♦ వేడ్కనుమేమిడు మన్నకూలిని
వీగలవా భవత్తనయు ♦ నింటికిఁజేరుమటన్న నాతఁడా
లాగెయ్యెసంగువాడఁబ్రియు ♦ లారవెనకదయసేయరే

యనన్ 59

అ. మంచిదట్టులైన ♦ మందిరంబులకేగి

కుఱ్ఱవానిమోసు ♦ కొనియునేగఁ

దగినసాధనముల ♦ నొగిఁదెత్తుమని చని

రంతఁబీరుసాహె ♦ బాత్మజుఁగని 60

క. బొట్టుకొడుడువఁగఁబోవున్

బెట్టుగరుదురాక సరులఁ ♦ బెరుకఁగఁబోవున్

గొట్టఁగఁ బోవున్ గెంపుం

బుట్టంబులఁజింపివేయఁ ♦ బోవునయారే

61

ఆ. తనయునుదురు కందు ♦ ననిబొట్టుఁజెరువనీ
యదుగళంబుబిగియు ననిశివాక్ష.

మాలఁ బెరుకనీను ♦ మానహాని యటంచు

వలువఁజూపనీదు ♦ చెలువవిభుని

62

వ. ఇట్లునివారింపుచువల్లభుకాంచియాదంబీయిట్లనియెరికి

ఆ కన్నకడుపుగానఁ ♦ గన్నులయెదుటను

గొడుకునిట్లనీవు ♦ గొట్టఁబోవఁ

జూడఁజాలనింక ♦ సుతుఁజేరికొట్టిన

నేనెముందుపోలియు ♦ దాననాధ

64

ఆ. ఏనుబుజ్జింది ♦ వీనినీయాజ్ఞలో

నిలుపుదానఁగొట్ట ♦ వలదటగచు

నార్తిదోపనాథు ♦ నాదంబికొఁగిటఁ

బట్టిగూరుచుండఁ ♦ బెట్టెనపుడు

65

గీ. అతఁగోఁగూలివాండిండ్ల ♦ కరుగుదెంచి

ఖట్వికనుదుప్పటమును బ ♦ గ్గములగడెల

నూతకోలలఁగొనివచ్చు ♦ చుంటదవులఁ

గాంచిభీలిసిద్దఁడి ♦ ట్లొచ్చె మదిని

66

ఉ. ఆరయదీర్పపాశధరు ♦ లైయురు భీకరదండపాణులై

వారలెకూలివాండిటకు ♦ వచ్చుచునుగడిరినానిమిత్రమై

దూరమునుండిచూడయమఁ ♦ దూతలచాడ్పునఁగానుపించుచు

న్నారలువారిచేతఁబడి ♦ నకననువీడరునిశ్చయంబుగ 67

గీ వీరసద్గురుఁడాశ్రితా , ధారుఁడేని

అమ్మహాత్ముని పదముల , నాశ్రియించి

నట్టిభక్తవరుండనే , నైతినేని

ననుబిగించిశ కట్లుతు , త్తునియలగుత

68

వ. శ్రీమద్విరాట్పాదలూరి వీరబ్రహ్మాండస్వాములవారికి

జేయటంచు బంధనంబులు తుత్తునియలగునట్లుగాహుంకరిం

చి దూకిగంతులువైచుచు వీరగురుని వెనుకకుఁజేరిముకుళి

తకరకమలుండై నిలిచిన

ఉ. అయ్యొడపీరుసాహెబుర,యంబున లేచియుఁగూలివాండ్రతో

నయ్యయ్యోపోయెఁబోయెనిదెఁయర్చకుఁబట్టుడుకొట్టుఁడెంతయుక

జయ్యనరండు రండనుచు , జాలగఁగేకలుబెట్టఁగుట్టవాఁడె

య్యొడకేగెనంచుబరు , గెత్తుచువచ్చిరివారలుద్ధతిన్

గీ. వచ్చిసిద్ధుడుగలమాట , పమునుడాసి

ద్వారమునుదాటఁబోవఁగా , వీరగురుఁడు

సూచివీరలవాకిలి , జొచ్చునీయ

వలదనుచునాఁడఁ జేసెద , వ్వారిహలకు

71

గీ. అంతదవ్వారికులుగురు , నాజ్ఞలేద

టంచువారలనెల్లర , నడ్డగింప

సిద్ధఁడొతోభయభ్రాంత , చిత్తుడగుచు

వీరగురువప్యనిల్లని , వినుతిఁజేసె

72

చ. చరసిజలోచనాంశభవ , సాధుజనావనయద్వితీయశ్రీ

కరకరుణాపయోధియవి , కారనిరామయచద్విలాస భా

- సుగునిగమాంతవేద్యగుణ + శోభితయా శ్రితలోలవీరస
ద్గురుకరమేశ్వరాదురిత + దూరభవశ్చరణంబువేడెదన్ 73
- గీ. చాటునకువచ్చినాడనా + జనకుబారి
నుండితప్పించి నన్నునీ + దండజేర్చు
కొనుమటులఁగాక నాకుది + కుక్కలకెవరు
కోవిదశరణ్య శ్రీవీర + గురువరేణ్య 74
- వ. అనివినుతింపుచుండఁగావీశేశ్వరుండు నామనంబేలకోయీత
నినాకర్ణింపుచున్న దీతంజెవ్వంజైయుండనోపునని దివ్యదృ
ష్టికౌ భారఁజూచి యోహోయీతండు తొలిజన్మంబునకొ
క్షుత్రియుండై గోహత్యపాతకంబున నేడుపింజారియై జని
యించి నాటిమదాజ్ఞానుసారంబుగా నిపుడునన్నాశ్రయించి
నవాఁడుగఱాయని తెలిసికొనివీనిని వీడరాదటంచు 75
- క. తనకుదిననుకొను సమయం
బునదీనతబీరుసాహె + బుకరాబయుగం
బునుమోడ్చియిట్లుగా మవ
వినిజేసుకొనదొడంగె + వీరేశునితోక 76
- క. వీరబ్రహ్మేంద్రా స
తాగుణ్యాకరమహాత్మ్య + కడవేగమనిక
జేరుకొనినట్టి నాదుకు
మారుని బంపింపఁగదన + మస్కృతిజేతుక 77
- క. దేవాపలునుడు లేటికి
మావానిని బంపుమనుచు + మనవినిజేయం

అపరాధములను నివారించుట

౪౯ శ్రీకృష్ణుని మాటలను విని ధర్మరక్షణకై శుభాచారములను

చాటున వర్తించునని భగవంతుని మాటలను విని

౫౦ చూడగ భీష్మమైత్రాచార్యులు జూచి నమస్కరించి

విదరుగా తన దుష్టతను విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౧ బాడియెనకు దీని ప్రభువును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౨ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౩ శ్రీకృష్ణుని మాటలను విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౪ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౫ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౬ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౭ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౮ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౫౯ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౦ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౧ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౨ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౩ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౪ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౫ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౬ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౭ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౮ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

౬౯ అంతఃపూర్వమును విని భగవంతుని మాటలను విని

01 తల్లిదండ్రులను మునుపటి వలననుభవించి
 సిద్ధునికడ బాధలు లేక చిత్తవికలతలు లేక
 తాపనుడవైన నీమనస్సునకు నవమనస్సును దత్తించి
 నోముఖవాప్యమగును మనస్సును నిర్మలముగా చేసి 84

సీ. ఇంతట నిన్ను బోధించుటకు నేను వచ్చితిని
 నాకు నున్న జ్ఞానమును నీకు జ్ఞానముగా నుండ
 మోసగించియు నేమి ముఖమునకు నున్నదిగాని
 జనవిమలభాగ్యము నేనెవరియొకరికి
 నేనానిదోదానిని పోషించియున్నాను
 భటులతో నున్నట్లుగా పరచివేట్లుండుటగాని
 తమమందగవలెనట్లుగా నున్నది తాళిమార్చుటగాని
 దేవుని కడకు వెళ్ళుటగాని గాంచి తెలిపి

02 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 నామమనస్సును నిర్మలముగా చేసి
 (నామమనస్సును నిర్మలముగా చేసి) నామమనస్సును నిర్మలముగా చేసి
 వలెనని భావించుటగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 03 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని
 తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని తేజోవంశమునకు నున్నట్లుగాని

శ్రీనిధి ద్వియోగం చోరిత్రము

87 శ్రీనిధి ద్వియోగం చోరిత్రము 78

చాటునవతల్లిని ద్వియోగం చోరిత్రము 80

ఉ. చూడగ భీతిమై శరణు వేసి జన్మింపఁజూచి ప్రాసనికొని ముల్

వీడరుగా జూడవలెను 81

82 బాడియెనీకు దేవీ ప్రభువైనా న్యమ సమ్మతి జేసి వీనినే

తానొకతొ సేవించుచు నున్నా నెదలనకం దెదలబూమ్ము వేడుకన్

త్వత్కరుణ సాక్షి ప్రసాదము నున్నది 83

84 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

85 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

86 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

87 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

88 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

89 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

90 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

91 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

92 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

93 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

94 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

95 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

96 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

97 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

98 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

99 దేవదేవి ప్రసాదము నున్నది 80

నావెలయుదు సిద్ధుడందు) ♦ నాదుకుమారున్ 86

కడప సబాబుకడ వీరేశునిపై శేరముసుస్థాపించుట

గీ. కందిమల్లయపురి విశ్వ ♦ కర్మకులజః
జైనవీరేశ్వరుండు నా ♦ సూనుదరికిః
దీసిదుర్భోధలెన్నియో ♦ జేసివేష
భావలన్మార్చిసుతమత ♦ భ్రష్టజేసె 88

క. సూనినిదోడ్కొని చనుటకు
నేనచటికి నేగుదెంచ ♦ నెంతయుఁగినుకక
దానర్శకు చెంతకునను
బోనీకాటంకపరిచె ♦ భూపలలామా 89

శా. కట్టిచెక్ మొలచుండు నాసుతునకున్ ♦ గాషాయ

వస్త్రంబులన్

బెట్టిచెన్దగనన్నదాత్మజునకున్ ♦ బెన్నొట్టునెమ్మొమునన్
జుట్టిచెన్ రుదురాకవేరులుమెడన్ ♦ సాంపారమత్సాతికిన్
నెట్టిచెన్దనయార్థమేగిననను ♦ స్వీరేశ్వరుండోన్మహా 90

వ. అనిమొలపెట్టుకొనఁగా సబాబునకు వీరేశ్వరునిపైనాగ
హంబుదయించి యగ్నిహోత్రంబున నాజ్వలించిన చందం
బున మండిపడుచుఁ దలపంకింపుచుఁబండ్లుపలుపటంగొరుకు
చుఁగోపోద్దీపితమానసుం జైపీరుసాహేబునకిట్లనియె 91

శా. బౌరాయెంతటిమాటవింటిభవదీ ♦ యాత్మోద్భవున్ హైందవా
చారున్ జేసె న విశ్వకర్మకులసం ♦ బాతుండు కానీమదీ
యోరుప్రజ్ఞనుజూపి తగురుని శి ♦ య్యున్ బట్టితెప్పించియా

వీరేశున్ దగునట్లుజేసి చిటుతన్, వేవేగనీకంపెడన్ 92

ఆ. మనమతంబులో స ధ మస్తమతస్థులః

జేచ్చికులమువృద్ధి, జేతుఁగాని

అన్యమతములో మ ధ హమ్మదీయులఁజేర

నీయసుమ్మచింత ధ యేలలెమ్మ 93

వీరేశుని సిద్ధపట్టుకరండని భటులకు నబాబుత్తరపుచేయుట

వ. అనిపీరుసాహేబు నోదార్పుచు భటులన్ జీరి తక్షణంబకండి
మల్లయపురంబున కేతెంచి వీరేశ్వరున్ సిద్ధనికబట్టితేండని
కతినమగునుత్తరువున్ వ్రాసియిచ్చినంత నాభటోత్తములు
నడయక కండిమల్లయపురంబున కరుదెంచి తద్దామ్రాధిప
తికొగాంచియుత్తరువును జూపించి వారలను బట్టియి
చ్చుటకు రమ్మనికోరఁగా నారాయణి డొంతసాహసమువీరే
శ్వరుండన సామాన్యమానవుండేయని మఱియునాగ్రాహ
ధిపతిభటులతో నిట్లనియె 9

సీ. పాపాఘ్నిమతములో ధ పలదత్తుతల్లికి

భాసిలవిశ్వసూ ధ పముచుజూపె

బనగానపల్లెయం ధ దునను బ్రహ్మానందు

నకును సొపారనం ధ ధత్వముడిపె

బెడకొమెర్లపురంబు ధ నడమిదెసంకటి

ముద్దనుబరమాన్న ధ ముగనెనర్పె

గండిమల్లయపురి ధ గ్రామదేవతఁజేరి

పిలిచియునిప్పుడె ధ ప్పించుకొనియె

గీ. భూరిశ్రీమద్విరాట్పాతు ♦ లూరివీర

గురుఁడతఁడు సుడిసామ్రాజ్య ♦ నగుఁడతలఁచ

నట్టిజగచేక మహానీయు ♦ నరసియెటులఁ

బట్టుకొనిపోవనేర్తు ♦ పట్లమీరు 95

మ. అరెరేమీకిదిచేటుకాలమునుడి ♦ యామాన్యునికొట్టుకొం

దురెతానల్లికపించెనేని ధరయం ♦ మఁభస్మమైకూలరే

ధరణీనాథునిచే జగద్గురునిచే ♦ తఁగీడులేనట్లు బు

ధురకితిక ససుపాయమొడువివం ♦ తుకమీరలాలింపరే

సీ. వీరేశ్వరునిదరి ♦ జేరినమస్కృతుల్

సలిపియొసద్గురు ♦ సార్వభౌమ

తమచెంతఁగలుగుసి ♦ ద్దనిదోడుకొనిపోవఁ

బాదుమాసుకుమీయ ♦ వచ్చినాము

కావునవానిని ♦ నైకొనిపోండని

యాజ్ఞనిచ్చెదరాలే ♦ డనుచుహుకుము

పైవాసియిత్తురో ♦ బాగుగాయోజించి

సెలవీయుఁడనినుతిఁ జేతురేని

గీ. కల్లలెఱుఁగనిమాన్యుండు ♦ గానగురుఁడు

సిద్ధనికొనిపోండని ♦ సెలవొసంగు

నపుడువానిని దోడ్కొని ♦ యరుగవచ్చు

నంచునిందున మనముమే ♦ లొండఁగలము 97

క. వీరబ్రహ్మంబెటా సం

చారము జనెననుచుఁ బాదు ♦ మాతోమీరల్

వేరుగను జెప్పి సిద్ధని

నారాన్మణిమోలనిలుప , నగుభటులారా 98

వ. అనితెలిసిన నిదియేమొంచి సదుపాయంబని యాగామాధి
పునివెంటఁగొని త్రివీరబ్రహ్మాదుని సాన్నిధ్యంబునకే
తెంచి నమస్కరించి భటోత్తములిట్లనిరి 99

శా. దేహవీరగురూత్తమాకడపథా , తీనాధునుత్తర్వుచే
మివాసస్థలినుండు సిద్ధనివెనక , మేమియ్యెడకబట్టికొం
పోవకవచ్చిమాతనికబనిపెదో , పొల్పొందనుత్తర్వుపై
నావేశ్శంబునలేడుసిద్ధుడని రా , ణకవాత్తువోతెప్పుమా
క. ఈవిధులరెంటనెది తగు

నావిధినొనరించిపంపు , మరిగెడమటు తా

కావింపకున్న బోమా

జీవనములు దక్కవధిపు , చేమహితాత్మా 101

క. సిద్ధనికై జవకుండు నృపు

నొద్దన్ మొఱపెట్టుకొనఁగ , నుర్వీశుండు మ

మ్మిద్దరిని బంపెవానిని

నిద్దముగాఁబట్టితేండ , నియుహుకుమిడియుక 102

క. అనవినవీరేశ్వరుడి

ట్లనెనోభటులార సిద్ధ , డస్మద్ద్రహ మం

డునలేడని కల్లలెటులఁ

గొనకొని లిఖింతువెంటఁ , గొనిపోండతనిక 103

క. అనితెల్పుచు సిద్ధని గనుఁ

గొనియోశిష్యవరకడప ♦ కున్వీరల వెం

టను బోయిమరల నిటకున్

ఘోరతర జయముగనురమ్ము ♦ త్కౌపతివొగడన్ 104

వ. అనినసిద్ధుండెంతయోసంతసించి మగ్గురువగ్గుండు నేడుకదా
శిష్యవరాయని నన్నుసంబోధించినది మఱియునంతయేకాక
జయంబునదిరిగిరమ్ముని సెలవొసంగెనిక నాభాగ్యంబు
నెన్నశక్యమేయని వీరేశ్వరునకిట్లనియె 105

ఉ. వీరగుహాత్మవాఙ్మనః ♦ వేర్పుటకన్నను వేరుపుణ్యమి
ధారణియందునన్ గలదె ♦ తావకపాద సరోజయుగ్మమున్
గూరిమితోడజాచుమిదె ♦ కోర్కెదలిర్పనమస్కరించినే
వీరలవెంటనేగిడు ♦ వేగమవచ్చెద మిమ్ముజేరఁగన్ 106

సీ. బనగానకల్లియ ♦ పరిసరాటవిశోనఁ

గట్టచూనియనాలఁ ♦ గాచెనెద్ది

ప్రాజ్ఞలెన్నఁగనుగా ♦ లజ్జనమనుగ్గింధ

రాజంబునింపుగా ♦ వాసెనెద్ది

గుణవతీతిలకమా ♦ గోవిందమాంబకు

గళమునంనునబుస్తెఁ ♦ గట్టెనెద్ది

నేటుగాఁబోలేరు ♦ నిష్పదెచ్చియొసంగ

గొనబొప్పఁగానంది ♦ కొనియెనెద్ది

గీ. అట్టిసిప్రాణి మన్నస్త ♦ కాగ్రిమందు

నునిచిదీవించి కారణ ♦ మొసఁగుదునని

యెసకమెసఁగఁగనభయంబు ♦ నీయఁగదవె

దివ్యగుణసాంద్రశ్రీవీర ధ జేశికేంద్ర

107

క. అనిపదములంది సాష్టాం

గనమస్కృతులగ్గురునకుఁ ధ గావించునెడ

గనివీరేశుడునగి సి

ద్దనికేల్లానిలేవఁదీసి ధ తగనిట్లనియె

108

గీ. ఎన్నిచిక్కులు ఘటియించు ధ చున్నఁగాని

మదినిగారణమునుమాట ధ మరువపుగద

జగతిమామక కారణ ధ జన్ముడవగు

శీకునేనుపదేశమె ధ ట్లికయుందు

109

క. కడవపురమునకుఁజని యి

క్కడకీ వరుడెంచినపుడు ధ గారణమునునే

నిడితొడధృవముగ నిపుడీ

వడుగకయే మహిమనిడితి ధ నందుమువత్సా

110

గీ. శిష్యవరసిపు పాదుపాఁ ధ జేరినపుడు

వేడ్కనీవన్నుడివెర ధ వేరుఁగాక

జయమునీకగుఁగాక సఁ ధ దియములేక

మహిమనిచ్చితిఁగొనిపొమ్ము ధ మరలరమ్ము

111

గీ. అంచునెనరున సిద్దని ధ చంచుదివ్వి

నాస్తమస్తకసంయోగ ధ మాచరించి

వీరజేశికవరుడుదీ ధ వించినంత

సిద్ధఁడిట్లనియె వీరదే ధ శీకునితోడ

112

అ. ఆర్యసీవాసంగి ధ నట్టిమాహాత్మ్యంబు

నిపుడు నేఁబరిగి ♦ హించినాఁడఁ

గానిమతియనామ , మానసంబుననొక

సంకయముజనించె ♦ సరవినుము

113

శా. జేవాసినిడికి దివ్యమహిమా ♦ ధిక్వంబుగర్వించికొ

నావిజ్ఞానమనోన్మూర్తమునకే, నాడైననాటకంబు

గావింపంగలదాడచే గడపకు ♦ గల్యాణమేపారఁగా

నేవేడ్కజనివచ్చినపై మహిమ ♦ నీవేవహింపందగున్

క. శగ నేఁబరిపూర్ణ

నిగబాసినపుడుమహిమ ♦ నెనరుననిడఁగా

నగునన గురువరుడట్లే

యగుఁగాకయటంచు సిద్ధయకు నెలవిచ్చె

114

సిద్ధయగు భటులుపట్టుకొని నవాబుకడకు గొంపోవుట

క. ఇచ్చిన నెలవున్ మహిమము

నచ్చుఁగైకొనియుసిద్ధ ♦ యాభిధుఁడువెసన్

హెచ్చగుముదమున ఖ్యాతిన్

దెచ్చెదగురునకని బయలు ♦ దేరెనయారే

116

వ అంతటనాభటోత్తములెంతయో సంతసించి సిద్ధయన్ వెంట

గొని కడపపురంబునకేతెంచి నవాబున్ గాంచి సలాములూ

నరించి వీరేశ్వరు డాపురంబునలేనందున సిద్ధనిమాత్రంబట్టి

తెచ్చినిబిది యాశ్రయాలని మోలన్ నిమంబెట్టఁగా

నాదవీ పీఠసాహెబులన్ రప్పించి సిద్ధనివేషంబున్ దిలకిం

చి కోపోద్దీప్తితమానసుడైనబాబు సిద్ధనితోయిట్లనియె 117

శా. ఓరీమూర్ఖమహమ్మదీయమతమం • దొప్పారజస్మించియా
వీరబ్రహ్మముజ్జేరి హైందవమత • స్వీకారమునజేసియీ
తీరైనాడవెనేదకేనిటులనై • తిన్తండితో నేగదన్
గారుణ్యంబునబోవవేయనినమ • సారంబుగావింపుమా

క. అటువలెనాకున్ మొక్కిరిసఁ

దటుకున మన్నించి మన్న • తంబుననినువి

స్ఫుటముగను జేర్చుకొని పా

కటకముగనే నీమతండి • కడకంపింతున్

119

క. మొండితనంబున నీవిటు

లుండినమచ్చటుతోడ • నుత్కటముగనిన్

జెండింతున్ లొంగకుండిన

ఖండింతున్ నీదుమేనుఁ • గడికండలుగాన్

120

క. ప్రస్తుత వేషమూర్చియు

నిస్తులిత మహమ్మదీయ • నీతంబగుమేల్

దస్తులుదాల్చునిచోబలు

కస్తీక్ గలిగింతు శిక్ష • గావించివెసక

121

ఆ. కులమునారులేర • గురువులేడా తండి

లేడ పెద్దలచట • లేరమటియు

హితులులేరయిటుల • నెవరితోజెప్పక

అన్యుజేరయత్త • మగుచెసిద్ద

122

వ. అనినబాదుమాతో సిద్ధుడిట్లయె

123

నీ. నిఖిలమతాధీశు • నికగనజనువేళ

స్వమతస్థులకుఁజెప్పి ♦ చవఁగవలెనె
తగజగజ్జనకుని ♦ దర్శింపఁజనువేళ

నస్సత్త్వితకుఁజెప్పి ♦ యరుగవలెనె
అఖలతోకేశ్వరు ♦ నర్చింపఁజనువేళ

బెద్దలతోఁజెప్పి ♦ వెడలవలెనె
భువనైకమిత్రుని ♦ బూజింపఁజనువేళ

హితమాతులకుఁజెప్పి ♦ యేగవలెనె

గీ. నిరగురూత్తముచెంతకుఁ ♦ జేరువేళ
కల్లగురువులతోఁజెప్పి ♦ కదలవలెనె
చేవుడగు వీరగురుజేరఁ ♦ బోవునపుడు
నెవరితోఁజెప్పఁగాఁబని ♦ యేలనాకు

124

గీ. మేదిసినాధవినఁగదే ♦ నాగుమనవిఁ
దారత్య్యాంబెఱుంగక ♦ ధరణివిభుడ
ననుచుఁమొక్కిమటంచు న ♦ న్ననుటెకాని
నానమస్కృతి భరియింప ♦ నగునెనీకు

125

గీ. కువలయేశ్వరవీరస ♦ ద్గురుఁడుదప్ప
యొరులు నావందనంబుల ♦ నోపఁగలరె
జేతులెత్తి నమస్కృతిఁ ♦ జేతునేని
ప్రయ్యలై కూలరేయెంత ♦ వారలైన

126

క. దండిగమద్దురు నటువలె
నుండగనే వేషమిటుల ♦ నూనితిననుదా
చెండించిన దండించిన

- ఖండించినవీడనాదు ♦ ఘనవేషంబున్ 127
- గీ. వీరసద్గురుపాదార ♦ విందములను
నమ్మిపేవించుచున్నట్టి ♦ నాచుడెంద
మెవ్వరెటుభీతి కొల్పిన ♦ నించుకేని
తిరుగ నేర్చునె కడపభూ ♦ వరలలామ 128
- క. లిలిటులఁజలుకు సిద్దని
పలుకులు కడపపురి మనుజ ♦ పాలునిదెవికొ
ములుకులయినాటి భటవ
ర్యులఁబిలచి తదవనిపతిమ ♦ హోగ్రీస్ఫూర్తి 129
- గీ. భటశిఖామణులార యీ ♦ పాలసుండు
దండనగబునఁగాక స ♦ ద్భావణముల
వినఁడు వీరేమితమునే ♦ విడుతునన్న
దాకమర్దింపుఁడీతని ♦ దర్పమడఁగ 130
- వ. అనిష్టేచ్ఛప్రభుండుత్తరువుసేయఁగావిని 131
- క. జననీజనకుల వెససి
ద్దని కడకరుదెంచి కంటఁ ♦ దడివెట్టుచునే
డనఘాత్మామామొఱలను
వినరాదండనము చొలఁగు ♦ వేడుకగలుగుక 132
- క. తనయావీరేశునిమత
మునువీడెదఁబ్రొపుమనుచు ♦ భూవరునకుమొ
కించ మన్నించును నీవ
ట్లనకున్న గొట్టెదరుభ ♦ టాగ్రీబల్లిర్వ 133

క. కడుపాతమేముగాంచిన

కొడుకును నినుభటులుబట్టి, కొట్టుచునున్న
మిడుకును నెటుజూడగవలె

విడరావీరేశుమతము + విజ్ఞాననిధి 134

వ. అనిచేతులన్ బట్టుకొని బతిమాలించున్న జనసేజనకు

అతోసిద్ధండ్రిట్లనియె 135

క. కొట్టినవారికి కొట్లుక

దిట్టవవారలకు మరలఁ + దిట్టరయంగా

నెట్టినగలుగఁవె యిశనే

పట్టనవీరగురుపాద + భక్తివిమలన 136

గీ. ఇటులబతిమాలినను ఫల + మేమిగలగు

వీరసద్గురు మతమునే + వీడజాల

నెన్నిమారులమీకిట్లు + విన్నవించు

కొందునికముందు నిటుజెప్పఁ + గూడఁదెందు 137

వ. అనివిదలించుకొని లొలఁగి నిలువంబడియుండఁగా 138

సిద్ధయ్యగు భటులు దండించుట

అ. అంతభటులుతేని + యనుమతిక సిద్ధని

దరికిజేరివీర + గురునిమతము

నొల్లననుమటంచు + ఘోషనగొరడాలు

రెట్టకొలఁదివిసరి + కొట్టిరపుడు 139

వ. ఇట్లుకొట్టినదెబ్బలు తమకేతాకిచురుక్కుమనభరింపకజాలక

అ. నొచ్చెనొచ్చెమేమె + చచ్చితిమని కొర

దాబుకిందవైచి , డీలుపడియఁ

గంపమొంది భూమి , కాంతునితో నిట్టు

లనుచుఁదెల్పి రెల్ల , రరుడుఁజెంద

141

క. అబ్బివీనినిగొట్టిన

దెబ్బలువెసమమ్మెతాక , దేవరపినుమే

మిబ్బలుతెఱపుఁబోమిఁక

దబ్బరగావివియెమాకు , దద్దులుకట్టన్

142

వ. అనిభటులంగీలను వీడిదద్దులనుజూపింపఁగా నాతురుష్క

ప్రభుండత్యాశ్చర్యంబునొందియిదియొకయింద్రజాలంబుగా

దోచుచున్నయదిగాని నిక్కువఁబుగాఁబాలదీ భటులాబాలు

నివద్దనేమొలంచముఁగైకొనియోవధీప్రక్రియలతో నీదద్దు

లన్ నిర్మించుకొని చూపుచున్నారతేకాని వేరొండుగానేరదై

వనునేగొట్టిచూచెదనని తలంచి మరల నించుకయోజించి

వారలనినదే నాస్తవంబయ్యెనేని నేఁగొట్టినదెల్పులు న న్నే

తాకినచో పరిహాసభాజనుండనుగా వలసివచ్చుచు గా న

మఱియొక విధంబున సిద్ధ ని మాహాత్మ్యంబుఁబరిక్షించి

చూచెదనని యాసిద్ధనితో నిట్లనియె

143

క. సిద్ధానికఁబుగ నీ

యొద్దకొభలులెంత లంచ , మొందిరాచెపుమా

అదిరమార్గంబున నీ

విద్దెలుబన్నుకొని యిటకు , విచ్చేసితిరే

144

ఉ. వీరగురుండుదక్కఁమఱి , వేరొక దెన్నదెకాని నేనను

సాగరముజేయఁగూలునని ♦ గట్టిగనంటివి నిక్కమైననా
 పేరటనొక్కబండనిలఁ ♦ బెట్టెడదానికి మొక్కివ్రక్కతా
 తీరుఁజేయఁగాఁగలవె ♦ తెల్పుమునీమహిమఁబుజూచెదన్
 చ. అటువలెనేడు తావకను ♦ హత్వముఁజూపక వీరదేశికుఁ
 దటుకునవీడకున్న నిను ♦ దప్పకఖిలమునన్ వధించిమి
 కుటముగఁగాకఘూకముల, కుఁదగువిదొనరించి మారిని
 ముట్టిలతమన్నతంబునకుఁ ♦ గూర్చిజగద్ధితకీర్తిఁగాంచెదన్
 వ. అనిపసిద్దయ సృపవర్షునితో నిట్లనియె 147

గీ. క్షీతితలాధీశననుబరి ♦ క్షీంపదలఁతు
 వేనిశిలనొండు దెప్పింపు ♦ మేను మొక్కి
 వ్రక్కలుగఁజేసిమద్గరు ♦ పర్వమహిమఁ
 దేట తెల్లంబుగా నీకుఁ ♦ దెలియఁజేతు 148

గీ. అనపుడవనిపుడిటులభ ♦ టాలితోడఁ
 జారులునుమీరలెల్లరీ ♦ పట్లనొక్క
 కఠినపాషాణమునుదగు ♦ కమ్మిబండ్ల
 వైనిగొనితేండనుచుఁజెప్పి ♦ పంపెనంత 149

క. రజనంబురిఁగలుగు నపా
 రజనంబులు భటులునినుప ♦ రథమాలవైనన్
 గజములకొంతలిఁకేటికి
 గజమునువలెఁదెచ్చిరొక్క ♦ కఠినోపలమున్ 150

వ. ఇట్లుదెచ్చి యాకఠినశిల నొకవిశాలస్థలంబుననునిచి ధరణీ
 విభుషకెఱింగింపఁగా నణఁడాసిద్ధనిదోడ్కొనిరండని భటుల

కాజ్ఞాపించి తానులెక్కకుమిక్కుటంబగు పెక్కురుజనంబు
లును గ్రీక్కిరిసి గుంటిక సమీపించి చూచుచుండ దఱవా
సితవదనారవిందుండై సిద్ధంజేతెంచునడ నటనగల జనం
బులెల్లరిట్లనుకొనిరదెట్లన్నను 151

గీ. ఉర్వియాంసున సృష్ట్యాది + నుండినేటి
కింతమూర్ఖార్థకుని విని + యెరుంగరెవరు
వీరగురువీడి జనకుని + వెంటజనక
పాడుపాతోడ నితనికీ + పందెమేల 152

క. తలరంగనందైనను జో
తలచేళిల కగులంగలదె + తలపోయంగ భూ
తలమున శిలగాదీతని
తలపగులుట నిజముతేని + తలవరిచేతా 153

వ. అసిప్రజలనుకొనుచుండగా సిద్ధంజేతెంచి గుంటిక సమీ
పించి నిలిచియిట్లనియె 154

గీ. అన్నదివ్వగురుడు మ + హత్తుడేని

మన్నమసక్రతి సోకిని + మార్కటాని
కఠినశిలనేడువేయు ప + కలగులగాక 155

క. అనిశ్రీవీరబ్రహ్మం
దుగ్గకుఁ జేయనుచుఁబాణి + తోయజయుగ్మం
బును మోడ్చిగుంటికొక వం
దనమును సిద్ధండానర్ప + తత్క్షణమందుక 156

సిద్ధయ్య గుంటికి మొగ్గి పక్కన జేయబ

అ. గజమున తిశయించు + కఠినవామాణంబు

సిద్ధదొకజాహానుఁ + జేసినపుడె

పిడుగువడినరీతి + ఘోషభార్యటులవో

నిలసహస్రశకల + ములుగవిరిసె

157

వ. అంతనబాజెంతయో వింతనొంది భయభ్రాంతచిత్తుండై

కరంబులమోడ్చి

158

ఉ. ఓమహానీయనీమహిమ + లులమునందెలియంగలేక యే

మేమియొకూలనాడి విధి + యించితి శిక్షను నీకుగావునక

నీమదిలోననావలని + నేరములెన్నక తామింది న

న్నోమఁగదయ్య పాలనున + యోగ్యుఁబ్రభుత్వమధాంధు

నీచునన్

159

గీ. ఇంతమాన్యుడవనుచునే + నెఱుంగలేక

విపులకఠిన పరిక్షగా + వించి నీకు

జడుడైనై యపరాధంబు + సలిసినాడఁ

గానమన్నింపుమయ్యమ + హానుభావ

160

క. అనిభూపాలుడుసాష్టాం

గనమసక్తతఃజేసిపాద + కమలంబులఁ

ట్టినవట్టు వకలకున్నం

తనుసిద్ధయలేవదీసి + తగనిట్లనియె

161

క. తామొనరించిన నేరం

భేమిగలదు ననుబరీక్ష + నిఘోషేయనిచో

ద్వి తీ యా శ్వా స ము

- మామకిగురు మాహత్యైం
 బేమాడ్కి దెలియుఁదమకు † నల్లరికిప్పుచా 162
- క. ఈశంకనీ మనంబున
 లేశబిడుకొసంగవలదు † లేమతదీక్షా
 వేశమున నిటువలె ధర
 ణీశాచేసితివిదోష † మెదిసీవలసన్ 163
- గీ. అనుచుదీవించి పాదుషా † నాదరించి
 భయమునుదుగఁగ మదినిసం † శయముఁదీర్పు
 నంతజననీ జనకులుని † జాత్యజుడగు
 సిద్దయచుగాఁగిటకేప్రేమఁ † జేర్చికొనియా 164
- ఆ. మాకనకపుముద్ద † మాలండి మానోము
 ఫలమమానితాంత † భాగ్యరాశి
 మావరాలకుప్పు † నీవితమాన్యండ్
 వనుచునెఱుంగమైతి † మజ్జలమయి 165
- క. వీరగురుని జేరిననెల
 మారకపూర్వంబె యింత † మాన్యఁ దవైచె
 న్నారితీవిక నంతిఘనఁడ
 మైరాణిం చెదవొయుండు † మటకొన్నిసమల్ 166
- క. తిట్టితిమి నిన్ను దెబ్బలు
 గొట్టితిమి ధ్వజంబునకును గూరిచియంట
 గట్టితిమి తిప్పలెన్నియొ
 పెట్టితిమిక్షుదంపుమయ్య † పేర్చినిదనయా 167

ప్రతినివేషకౌ నెను జననీ

జనకుల విడిపించుకొనియు + శాంతోక్తులని

టనిభాషింపదొడంగెను

జరములకచ్చెఱుగ్రసంత + సముపనియువన్ 168

గీ. తాముశంకింపకుండు తలదండులార

దేహసంబంధమగుపుత్ర, + మోహమునను

ననువిడంగలేక చేసిన + పనులుగాన

నిశమాత్ర)నమిదోష + మేమిగలదు 169

వ. అనియోదార్పు సమయమున నావృద్ధదంపతులన్ గాంచి

పఠాబిట్లనియె 170

శా. దూరీమాన్యునిగన్న వారలగుటక + దూరకన్న భాగ్యోదయుల్

లేరీలోకమునందు నందునయినన్ + లేఖాశ్రమభూతులౌ

తారెంతోసుచరిత్రులుత్తమయశుల్ + ధన్యుల్ ఘుచిల్

గావునన్

రాశేమద్భవాములవిప్రమనోనర్పన్ బుత్రయుక్తబుగన్

మీసహచారిని సమీపింప యుక్తంబుగా నవాబుగ్గుంబునకుఁ దోడ్పొంది

పోయి సత్కరించి పంపుట

క. అనితనశకటంబున తీ

వినియువ్వరంగూరుచుండఁ + బెట్టుకొనిరయ్య

బుఁదిజ సౌధమునకుఁ దో

జొనిపోయెన్ మనుజునాయ + కుండుమోదమునన్ 172

సీ. అపుడువారలకు న ♦ భృంజనస్నానముల్
 సేయఁగానొనరించి ♦ సిద్ధమాన్యు
 నర్జునాద్యాదుల ♦ నతిభక్తిఁ బూజించి
 ముగరఃప్రపదార ♦ ములుభుజంప
 నలుపుచుమూడునా ♦ శ్లలవీరగురుకథల్
 వారలచేమన ♦ సారవినుచు
 నాల్గవనాడునా ♦ నావాద్యములతోడ
 సిద్ధయ౯ మెరవణిఁ ♦ జేయవెంచి

గీ. పోకలాకులు రూకలుఁ ♦ బుట్టములను
 బసిడిపల్లెరమునవారి ♦ కొసఁగిదేవ
 అదియెఁదల్లకి మెరవణి ♦ కధివసింపు
 మనఁగసిద్ధయ యభునకి ♦ ట్లనుచుఁబలిక

173

గీ. భూరమణయశ్చడేయింత ♦ గౌరవమున
 కర్తుడనుగాదు గురునాజ్ఞ ♦ యసలెలేదు
 గాననన్నున్నవముఁజేయఁ ♦ బూనరాదు
 సెలవిడిననేను మద్గురు ♦ జేరఁబోదు

174

క. పదచారినగుచు మద్గురు
 సదసంబునకేగుదెంచి ♦ సదమలభక్తి
 ముదమారసేవఁజేసెడు
 పదవికి మించఁగలగౌర ♦ వంబిలఁగలదే

175

సీ. అనిన్మౌనాలునకుఁదె ♦ ల్పినసమ్మతించి తా
 వీరేశునకు సమ ♦ ర్పింపభటుల

వశమునగారవో † పాయనంబులనిచ్చి

సిద్ధయౌజయనంబు † జేసితిగిన

పరిజనంబులనిడి † పదచారియైనాగ

నంపుచునోమహి † తాత్మయెపుడొ

వరకందిమల్లయ † పురికినేవచ్చెద

శ్రీవీరగురుని † ర్భింపజేయ

గీ. వలయుననివేడుకొని జూహ † రులనొనర్చి

దీవనలుపొంది సెలవునొం † దినిలువగను

గదిలిసిద్ధయ పరిజనుల్ † కన్నవారు

వెంటరాగందిమల్లయ † ఏటికేగ

176

గీ. ఏగివీరేశ్వరగనిమొక్క † యెసగగడప

పురినిజరిగిన విషయముల్ † పూసగుచ్చి

నటులవివరింప సిద్ధయ † నాత్మమెచ్చి

గురుఁడుదీవించి ముదమున † బరగుచుండె

177

క. కడపనబాబంపించిన

యుడగరలదెచ్చి భృత్య † లొనఁగిన వీరే

శుఁకుగొని వచ్చినవారికి

గమమర్యాదవిడవారు † కైకొనిచనిన

178

వ. అట్టియెడ నాయాదంబీ పీరుసాహెబులా వీరగురునిసాన్ని

ధ్యంబునకేతెంచి ముకుళితకరకమలులైనిలిచి

179

క. శ్రీవీరభక్తహృదా

నీవేమాగురుఁడవీవె † నేతవునీవే

- జేవుడపుగాన దయతోఁ
గావవేమా నేరములను † త్తమియించితగ్గ 180
ఆదంబీ పీరుసాపేబులు వీరేశునకు తమమహానామప్పగించి యేగుట
- క. పాపనికైనినుదూరిన
పాపనిచయ విషయకోరు † భారంబులదా
పాపనిచో సుగుణకలా
పాపనివడియెవరుమమ్ము † బాలింతురికక 181
- గీ. ఇతఁడు దలపోయనింకమా † సుతుఁడుగాదు
మీకొడుకుసుడివీనిని † సాకికొనియు
నైహికాముష్మిక సుఖంబు † లండఁజేయు
మయ్య శ్రీవీరనారాయ † య్యజ్ఞయ్య 182
- గీ. అంచితంబుగఁగడుపార † గాంచినాము
కాంచినాచేతులారంగ † బెంచినాము
పెంచినసారఁదమకొప్ప † గించినాము
సిద్దయను సద్దయనుమాన్యు † జేయుమయ్య 183
- ఉ. పాటిలనీమహాత్మమును † భావములందు నెఱుంగ లేకయీ
నోటికివచ్చిట్లుగని † నుకదెగదూరితిమించుకేని మా
మాటలనాత్మలోననణు † మాత్మముఁజేర్చక నేడహఱజగ
న్నాటకసూత్రధారికరు † ఇకత్తమియింపుముమాదు
తప్పలక 184
- వ. అనిచరణంబులకావ్రలి చెరియొకపదంబునుబట్టి వ ద ల
కున్నన్గని సదయాంతరఁగుండగు వీరేశ్వరుండులేవన్

- దీపియాదంబీపీరుసాహెబులతో నిట్లనియె 185
- ఉ. ఓనయశాలులారపాలు † పొందఁగమితనయుండునాకడన్
బూనికఁజేరిమీకుఁగొని † పోవవశంబునుగాక యుంటినే
నైవనుబంపలేదనుచు † నాత్రమునన్ నడదూరి నారలే
కానిమతేమిచేతిరి † కావుననేరములేదుమీయెడన్ 186
- గీ. లోకమందరితోపాటు † లోనమీకు
దేహసంబంధమగుపుత్ర † మోహముంటఁ
దనయనపుడప్పుడరసిపో † దగునుగాని
నిన్నుదూరినశంకఁబూ † నవలదెపుడు 187
- క. నాపుత్రిండునియే యింక †
మీపుత్రిన్ జూచుకొందు † మిథ్యావాంఛల్
బాపునునిలనా యంతమ
హపురుషున్ జేతుసరిది † యములేదునుఁడి 188
- ప. అనియోదార్పఁగానావృద్ధ దంపతులుమనశ్శాంతిన్ బొంది
శ్రీజగద్గురుత్వీర్థప్రసాదంబులనందికొనుచు వడ్రిపోవేతభో
జనంబులన్ దృప్తినొందుచు నలునాళ్లుండి శ్రీవారికినమ
సకరించిసెలవున్ గైకొని సిద్ధనిచెకిలి ముద్దిడుకొని వృ
ద్ధిన్ బొందుచుచు మృద్ధరింపుమిదేమేమేగివత్తుచునునిడివికడు
ముదంబున ముచుమాంకే తెంచెనుఖంబుననుండినవారైతిరి
అశ్వాసాంతములు
- క. గోధర గోధర గోధర
గోధర గోధర సరోజ † గోధరసమృద్ధి

ದ್ಯಾಧಾರಾಘೋದಾರ್ಯಃ

హృదయైశ్వర్యవైభవం • వాకారఖనీ

190

క. రామాకామా జగదభి

రామాశ్చర్యజితపరశు • రామాకరుణా

రామాక్షరి విజితబల

రామాశక్తిజనగణవి • రామసుధామా

101

కమలవిలసిత. సమధికసమరస + సదమలనీతి

ప్రమాదగణపనిధి ♦ పరమవిభూతీ

శమనతనయఃసమ + సముచితసాతీ

విమలతనువిజిత • విధువరసూతీ

192

KDS

ఇది శ్రీపరమేశ్వర వరప్రసాదలబ్ధ చతుర్విధకవితా

విచిత్రవిశ్వకర్మకులపవిత్ర భద్రదత్తనామస్తోత్రము

రివల్యూబ్లికెరవ మిత్రరామలక్ష్మంబాసు

జ్ఞానాచార్య పుత్రకవిసింహ చిరుద

పాత్ర) బుధజనానుమతి కాశీపతి

పరీక్షించిన శ్రీమదయ్యా

గి చరిత్రము నందున్ది

తీయాశ్వాసము

సంపూర్ణ

మొ

— శ్రీతీమాత్వాసము —

క. శ్రీవిశ్వకర్మకుల పా

రావారాభోగసితక , రావిబుధవరా

భావజ సంకాశవిలా

సావీరబ్రహ్మనామ , నద్గుణధామా

1

అ. అవధరింపంగదెమ , హత్కుండనదహా

ధనుడనంగబుణ్యా , తముడనంగ

బరగుసిద్ధయోగి , వరుచరిత్రమునందు

వెనగునవలిగాధ , యెట్టులనిన

2

సీ. గురుడుజపంబున , కునుబూనునెడ మృగా

జనమాలికాదులు , సిద్ధపరచు

వీరేశ్వరుండెట , గూరుచుండిన మనో

హరమగురీతిగా , సురటివీచు

నాచార్యుడైపుడుక , య్యను బవ్వలిందిన

నమితసౌఖ్యముగబా , దములనొత్తు

దేశికుండెటకరు , దెంచుమండిన సిత

చ్చత్రంబుబట్టియు , సరసనేగు

గీ. నప్పుడిపుడననేల య , హర్షితములు

నేయదనునందు నేసేవ , జేయవలెనొ

అట్టిసమయోచితపరిచ , ర్యలనొనర్చు

నచాహసిద్ధయభక్తి , మనంగవచ్చు

3

క. ఇట్టులనేవింపుచును

తృ తీ యా శ్వా స ము

- ప్పట్టినుమతియైన సిద్ధ ధ యాఖ్యునిపైన
 రెట్టించినప్రేమను దన
 పట్టిగ వీరగురువరుడు ధ భావించితగ
- సీ. తనయప్రాదైకమ ధ జ్ఞనమొనర్పగనేగి
 రమ్మవిసెలవిచ్చి ధ రాణననుపు
 బ్రియసుతావేళయా ధ రయమునమీయమ్మ
 నడిగెబోసేసిర ధ మ్మనుచు బంపు
 నందనానీహస్త ధ నాళికములు నొచ్చు
 సురటినిల్పుమటంచు ధ సారదినాపు
 పుత్రకానేడర్థ ధ రాత్రిగావచ్చె నిం
 చుకళయనించుమం ధ చుసెలవిచ్చు
- గీ. శిష్యులెవరైనజేరిన ధ జేరకున్న
 బట్టివినుమని కూర్చుండ ధ బెట్టుకొనియు
 మంజులముగఁగాలజ్ఞాన ధ మర్మములను
 సిద్ధయకు బ్రహ్మమొగిబోధ ధ జేయుచుండు
- గీ. వీరగురువర్యుడెపుడేని ధ కూరుచుండు
 మనినసిద్ధాభిధుడుదూర ధ మునకునేగి
 కూరుచుండఁగఁబోవఁబ ధ ల్మారుఁజీరి
 దండఁదనపీఠినిరసికూ ధ ర్చుండఁజేయు
- గీ. తిండిగావీరగురునిసి ధ ద్దండను మరియు
 గొడుకుగానలసిద్ధని ధ గురువరుఁడును
 తధ్యముగ నెంచుకొని యథే ధ దంబుగాను

భాగ్నితేతనుఁ లైవఁవ ధి ర్తింతురెపుడు 7

వ. ఇట్లు భేదంబుగా వర్తింపుచునొకానొకదివసంబునవీరేశ్వరుం
గాంచి సిద్ధండ్రిల్లనియె 8

సిద్ధఁడువీరేశ్వరునిపక్షే శ మియ్యుడుట

ఉ. దేవమహానుభావనిను ధి తించెదనామొరలాలకించి నక
గావఁగదయ్యెయెట్లనినఁ ధి గారణమివిక నైననాకిడ
గావలయునొసూయటలఁ ధి గాకమదీప్సితమెట్లుదీరునీ
సేవకుఁడకవిధేయుఁడను ధి శిష్యుఁడనాశ్రితుఁడక

ముముక్షుడక 9

క. దేశమునకన్న గురునుప

దేశముఁగొననరునకదియె ధి తిరుమసినాయు

దేశముగావున భవతా

దేశమునఁటింగింపు మెటులొ ధి తేటవడంగక 10

వ. అనినవ్రియశిష్యునకు గురువశేష్యుండ్రిల్లనియె 11

క. సిద్ధాకడవకుఁజనినా

యొద్దకుఁడవచ్చినంత ధి నుపదేశమునే

నద్దయినొసఁగెదనంటిని

ముద్దుగ నేనిపుడేన్ గలూతు ధి మునుసేకిడనే 12

సీ. తొలుతటిజన్మమం ధి దున నీపుతాటుకమా

రుఁడవయివేటాడ ధి నడవికేగి

అటనొక్కఁడొడుకును ధి వ్యాఘ్రంబునట్టుటఁ

గని పులిన్ బాలియించి ధి గవినిబోవ

- నంచిబాణముఁబ్రయోఁ + గించిన గుఱిదప్పి
 శరముగోఁపునతాకి + సమయాఁజేయ
 సత్తిచింతనాఁచెంత + కరుదెంచి యెఱిఁగించి
 మోక్షమార్గమునుజూ + పునునివేడ
 గీ. నేనుగోహత్యపాతకం + బెన నేనీకు
 ముందుపింజారిగా జన్మ + మొందివచ్చి
 అడుగునుపవర్గమిడుదుఁబూ + మృంటిఁగాన
 నేకరణిసీకు నుపదేశ. + మీకనుందు 13
- క. జానొందుముముఁడుండవు
 గాననిపుడు కారణంబు + గావలెననుటే
 కానియడుగక యొసంగనె
 నేనుండఁగఁగొడువగలదె + నీకందైనక 14
- క. అనవినిసిద్ధఁడు వీరగు
 రునిగని ముకుళితకరాంబు + దుహుఁజ్జై తగని
 ట్లనుచు వినయంబుదోపఁగ
 మనవినిజేసుకొనఁదొడఁగె + మధురోక్తులతోక 15
- క. వీరేశ్వరావతారా
 సారాచారసుఁచార + జగదాధారా
 పారావారగభీరా
 కారుణ్యాపార నిర్వి + కారాధీరా 16
- చ. క్షణఁగొననండలేవనుచుఁ + గాదుకటాక్షమునెక్కడేనియా
 వనిమది నెంచి కాదడుగు + తాకొనినప్పుడతిండిబెట్టినక

దినిమనసారజీవికడుఁ ♦ దృష్టినిజెందిన మాడ్కినేను గో
రినపుడెకారణంబిడినఁ ♦ బ్రీతివహింప నదేశి కోత్తమా 17
సీ. దగఁగొన్నవానికి ♦ దాహంబుదీరునే

జలముఁగోలకవార్ధి ♦ సరసనున్న
రోగికివ్యాధిని ♦ యూలించునే తగు
మందుమెక్కుక వైద్యు ♦ మనికినున్నఁ
గర్వకునకుఁబంటు ♦ గల్గనేవిత్రక
రసవంతమైనభూ ♦ వసతియెన్న
గోచకునకుఁబాడి ♦ కూడునేపిండక

పాలనిచ్చెడుధేను ♦ జాలమున్న
గీ. ముఖ్యముగఁదలపోయము ♦ ముత్తువునకు
దుర్లభంబైన మోక్షంబు ♦ దొరుకఁబోనె
సముచితంబగుసమపదే ♦ శంబుఁగొనక
ఎంతటిమహానుభావుని ♦ చెంతనున్న

18

సిద్ధనికుపదేశంబిచ్చుట

మ. అనినఁ దేశికవర్యుఁడెట్లనియెలి ♦ మ్యాగ్రేసరాయెప్పుడో
యని భావించితివేమొకాదటులఁ ♦ బోద్యల్లీనీనాఁడెరా
త్రినిసీకేనుపదేశమిచ్చెదను సం ♦ దేహంబిఁక మాని నె
మ్మనమందుఁ ముదమందుమయ్యతగయున్మద్యాంఘ

లీడేరెడు 19

మ. అనిసిద్ధండుమనంబునందుఁబరమాఃప్లవంబునఁ బొంగుచున్
దనకున్ శక్తిదలిర్పఁగాఁ గడపనేల్ ♦ ధాత్రిగలాధిశుఁడి

చ్చిననతాకరధనంబుతోనపుడుకా , శేయాంబరోత్తంసభో
జనసామగ్రిల సర్వవాద్యములఁబూ , జావస్తులక్

గూర్చియుక్ 20

గీ. పరిసరగామములనుండి , భక్తజనులఁ
బిల్వసంపీగచి వారికిఁ , బిండివంట
కములఁజేయించిగురుఁడుద , తాంతతాను
స్నానములుజేయఁ గారాత్రి , యైనయంత

21

సీ. మహానీచుమకజుల , మఠమెల్లెడలఁబట్ట
పగలుగాదీవిటీలు , పృజ్వరిల్ల
ననుపమస్థితిఁబ్రతి , ధ్వచలనబహువిధ
లలితమంగళతూర్య , ములుసెలంగ
హేతవుగాగురుసతీ , పతులు సింహాసనా
సీనులైకడుఁబ్రకా , శింపుచుండ
గురుదంపతులకుఁగొ , మరువిరుగడఛత్రి
చామరంబులుబూచి , సరసనిల్వ

గీ. భక్తతతివీరగురునామ , భజనసేయఁ
బాలుపలరయాజ్ఞకులుమంత్ర , ములువచింప
నోలిసిద్ధాభిధుఁడుఁబోడ , శోపచార
పూజగురుమిధునమునకిం , పుగనొనర్చె

22

గీ. ఇటులఁబూజించినంత వీ , రేశ్వరుండు
సిద్ధయనుముఖవస్త్రభా , సితునిజేసి
కరముశిరముననుంచి వ , క్త్రంబుజెవిని

- జేర్చిబ్రహ్మవదేశంబుఁ † జేసెనార 23
- క. గురుమంత్రము చెవినుండియు
 సీరముగ మడినాటిసపుడె † చీకటియిటుబా
 ధురదీపిక చే వెలసిన
 కరఃశిన్ సిద్ధుకి హృదయఁ † కమలమువెలసెన్ 24
- గీ. అంతవీరేశ్వరుండెంతో † సంతసంబుఁ
 జెండపదతీర్థమునుభుక్త † శేషసుప్ర
 సాదమునొసంగసిద్ధుడు † చతువులకు
 నద్దుకొనిస్వీకరించి యి † ట్లనుచుఁబలికె 25
- క. దేవాహపికయేనా
 రావునమిగులుటను దమకు † దక్షిణనిడితి
 గావునఁకొని తృప్తిన్
 భావంబునఁజెం దుఁడిదియె † పడివేలనుచున్ 26
- చ. ధృవముగనీకజాండముశ † రీతములైలవితానమస్తులుక
 బవనముప్రాణముతో ధరణి † పాదములభ్రమనాభిదేవతా
 భువనముశీర్షమగ్నిముఖ † మాన్ రవిచగదుగ్నిలై ననిన్
 బ్రవిమలువిశ్వరూపుడను † పన్ వశమెట్లగువీరనద్గురూ 27
- మ. అనిన వీరేశ్వరుండునగుచు సిద్ధుతోనిట్లనియె 28
- క. డంబమునకులోకా చా
 రంబగు పూజలివిగాని † పాజ్ఞలెపుడు త
 ధ్యాయుగను మెచ్చుకొనఁజే ని
 బంబగు పూజనెఱిగింతు † సరసిన్ వినుచున్

సీ. అతిభక్తిరసమున † నభిషేకమొనరించి
 విశ్వాసవసనదీ † పితునొనర్చి
 సాత్వికరాజస † చందనాక్షతలూన్చి
 శమదమామోదపు † ప్పములమర్చి
 జఠరాగ్నిలోనరి † పటకధూపమువేసి
 విజ్ఞానదీపము † వెలుగఁజేసి
 విస్తృతానందనై † వేద్యంబునర్పించి
 వినయతాంబూలంబు † వేడకనిచ్చి

గీ. చిరతమోగుణ నిష్కడ † క్షీణనొసంగి
 క్షీతినతేంద్రియఁడైనమ † సక్రతులుసల్చి
 శిష్యుఁడాచార్యునెనఁగన † ర్పించునదియె
 న్యాయమైనట్టిగురుపూజ † యందుబుధులు

30

ఆ. ఆశలేనియట్టి † యాచార్యుఁడరలేని
 శిష్యుడైనవారి † చెల్వమెన్న
 నలువక్షైవఁడరమె † నాకాశలేదర
 యేలనీకుసుగుణ † జాలసిద్ధ

31

వ. అనితకుంగల భక్తజనంబులకుఁ దీర్థప్రసాదంబుల నొసఁ
 గవారలత్యానందంబున స్వీకరించి యాచార్యసార్వభౌముని
 యాశారహిత వాత్సల్యాదిగుణంబులకచ్చెరువందుచుసాక్షా
 ద్వీరనారాయణుండాదినారాయణుడేయగుగాని వేరొకం
 డుగా నేరఁడని యిట్లువర్ణింపందొడంగిరది యెట్లన్నను

32

సీ. తగముందునుడులపొ † తమువెలయించుట

- దివ్యులకచలము ♦ దేల్పుటయును
 వినతయావిశ్వంభ ♦ రనుజక్కజేయుట
 పలలాశనాన్వయా ♦ ర్భకుమనుచుట
 పుణ్యజనేంద్రుచే ♦ భూదానమందుట
 ద్విజులకు ద్విష్టుడుగా ♦ దేజరిలుట
 విశ్వకర్మాప్సయా ♦ విరూపాక్షుడగుటయు
 నాల గాపరియన ♦ నలడుటయును
 గీ. బుధులుగఁగియింపన సమప్ర ♦ బుద్ధుడగుట
 పుణ్యమిలనిల్పఁబుట్టఁబో ♦ పుటయుఁజూడ
 రూఢిగదశావతారస్వ ♦ హాపుఁడైన
 ఆదివిష్ణుఁడెయ్యాదినా ♦ రాయఁబుడు ౩౩
 గీ. అనినవినిభక్తజనులయం ♦ దుననుగొంద
 రిట్లువచ్చియించి రరయవీ ♦ రేశ్వరుండు
 తథ్యముగవిష్ణుఁడౌనుసి ♦ ద్దండమాత్ర
 మవనిసామాన్యబాలకుఁ ♦ డగునెతలఁప ౩4
 సీ. కూగరమాంసాశన ♦ కులమునక బుట్టుట
 సహజసమంచద్వి ♦ చారుడగుట
 బ్రహ్మగురుమహా ♦ భక్తిసేవించుట
 ధృతిబాల్యదశపిశ్య ♦ మతమువిడుట
 తండ్రిచేభటులచే ♦ దండనంబొందుట
 మహిమఁదద్బాధావి ♦ దహితుడగుట
 అలజగదురుసత్క ♦ టాక్షౌర్నుడగుటయు

విదితనానామ ర్హ్య ♦ వినుతుడగుట

గీ. మొదలగుప్రవర్తనంబులు ♦ వెదకిమాడ

నిరుభరకు భేద మొకయించు ♦ కేని లేమి

చిరతరానందమూర్తియశా ♦ సిద్ధయాఖ్యుఁ

డారకలియుగప్రహ్లాదుఁ ♦ డనంగదగఁ 35

వ. శ్రీవీరబ్రహ్మాండస్వాములవారికి జే శ్రీ వీరనారాయణున
కుజే శ్రీసిద్ధసుధీమణికిజే శ్రీ కలియుగప్రహ్లాదునకుజే యని
పల్కుభక్తజనంబుల జయజయధ్వానంబులాలించి శ్రీ వీర
బ్రహ్మాండుని కుమారులగు గోవిందాచార్య పోతులూరా
చార్యులు సిద్ధనిగౌరవంబునకు సహింపజాలక యీతండి
టనుండినచో మనలననుకొను వారలుండరు గావునవీనిని
మతంబుననుండి వెడలఁగొట్టవలయుననియాలోచించు కొని
యుండఁగా నాటిభోజనాది కార్యక్రమంబులు సెరవేరిన
పిమ్మట యెవరెవరినిలయంబులకు వారలేకొనిన తదనంత
రంబున నొకానొకదివసంబున నొంటిపాటున నుండినసిద్ధనిగా
జూచిగిరుసందను లిట్లనిరి 36

సిద్ధనిఖ్యాతి శోర్యశక్ గురునందనులు పెల్లిపామ్మట

క. సిద్ధాయఁకమీదటమా

యొద్దన్ నీవుండరాదు ♦ యుష్మత్పురికి

సిద్ధముగానేతెచ్చియు

ముద్దుగఁదలిదండ్రులకును ♦ మోదంబిడుమా 37

గీ. ఎందుకఁమానికేతన ♦ మందునన్ని

- చోట్లఁదిరుగుచు నెల్లవఁ ద స్తువులఁదాకి
మైలపరచెదవనుచునుఁ మాకులన్లు
లందరాక్షేచణముఁజేయుఁ చుందురెపుడు 38
- ఆ. అగ్రజాతివారఁ ద మగునట్టి మాయుగట
నంటఁగానితాఁడఁ ద పుటతగదు
కాన నడొరేనాఁ ద మానశపునువీడి
తీరవలయుఁగొంపఁ ద జేరవలయు 39
- వ. అనిపల్కు గురునందనులకు సిద్ధండ్లిట్లయె. 40
- ఆ. అయ్యలారమీకుఁ ద నపకారమెన్నఁడు
సలిపియెఱుగ నెగ్గుఁ ద బలికియెఱుగ
నెనరులేకయిట్టుఁ ద లనన్యాయమే మన
గురునియాజ్ఞ వలదెఁ ద కొంపఁజేర
- క. ఎటనుఁడు మనెదరో నే
నట నేయుండెదనుదేనిఁ ద నంటనుమఱివి
స్ఫుటముగ మీయావతినె
ప్పటికిఁ జవదాటమాటఁ ద బడ నెవ్వరితోఁ 42
- క. లోకాచారముతీతిగ
మీకులజల తోడ నెపుడుఁ ద మీకొకమాటగ
రాకుండునటుల మెలఁగెదఁ
బ్రాకటముగఁదామునాదుఁ ద భక్తిగనరే 43
- వ. అనిముకుళిత కరకమలుండైమనవిఁజేయుచున్న సిద్ధనివాక్యం
బులు పెడచెవిఁజెట్టి యేగుచు నీతనికిన్ బామ్మనిచెప్పనేల

యన్న పానాదులు విచారింపకున్న నాతంజేపాంగలండని
గురుసందనులు దమతల్లియగు గోవిందమాంబ కడకరుదెం
చి సమస్కరించియిట్లునిరి 44

సిద్ధవి కన్న పానాదుతిడవడని గురుసందనులు తల్లికి చెప్పట
క. అనుమానింపక జననీ
గొనుమా మావందసములు † కూరిమితోడక
గనుమా మామొట్టలించుక
వినుమా పాలింతుమీదు † విన్న పమనుమా 45
కా, అమ్మాసిద్ధుడు వేడకమీటమనగే † హంబందునక జేరిని
త్యమ్ముక జన్మరరింపగాంగలుగువే † దాంతంబు
నంచుక రహ
స్యమ్ముతో మాతపితచేగ్రహింపుచునుధన్యత్వంబు
నార్జింపుచుక
మమ్ముక మించి చరింపుచుం డెనిక నేమాడ్కిక సహింపక
వలెక 46

మ. మమునెవ్వారల లెక్కసేయక మహామాన్యండ్టంచున్
బుధో
త్రముండంచు ఘనుండంచు సిద్ధనిసభాస్థాగుల్ మతంబందుని
త్యముసంస్తోత్రము జేయుచుండు రికమా † దైస్యస్థితిక
గూర్చి త

ధ్యముగా నేమని విన్నవింపవలెమా, తానీవెయోజింపుమా
ఆ. వేడకమాగురుండు † వేదాంతమునునూరి

జననియిట్టులనియెఁ దనయులకును

గోవిందమృ సిద్ధసిద్ధగొట్టుట న్యాయముకాదుట

మ. సుతులారాయెట్లుఁదెల్పఁగాఁదగు నెమిఁసోదర్య

లట్లున్ పమం

చితభావంబులసిద్ధనిన్ గనినచోఁ శ్రేయంబగున్ మీకుమీ

పితరుండాతని నెల్లవేళలఁగడుఁ బ్రేమించుచుండంగనే

వ్యతిరేకంబుగనిర్దయన్ గనుట భావ్యజానెయోజింపఁగన్

క. పతిసనుసరించి మెలఁగని

యతివకునిహమందుఁబరము ఁ నందునగతులే

స్థితిఁగలుగును బతిభక్తియె

సతికిఁబరమధర్మమగువి ఁ చక్షణసేయన్

55

క. అలసిద్ధని మీరనుజని

వలె మిత్రనివలెమృత్యు వలెశిష్యవచన్

వలెభావింపక శత్రుని

వలెఁగాంచుట పుత్రులార భావ్యమెమీకున్

56

గీ. బాల్యచాపల్యమునఁట్లుఁ బలుకుచుంటె

కానిమీరిటులనన్యాయ ఁ మానెతలుఁప

సన్నమును బెట్టుమనివచ్చి ఁ నట్టివాని

కెలులఁబెట్టకమానియుం ఁ డుటపొసంగు

57

క. అనిపలెఁడు జనయిత్రీన్

గనుఁగొని సుతుల్లిట్లుఁబలఁగాఁదొడఁగిరవఱ

జనసేపలుమరు ధర్మం

- బనియెదుమమ్మనుసరింప. † న్యాయముకాదే 58
- గీ. బాల్యమునందండ్రియాజ్ఞయా † వనమునందుఁ
బ్రాణనాథునియాజ్ఞవా † ర్థకమునందుఁ
దనయులయనుజ్ఞమేలగుట † ధర్మమగును
గానస్వాతంత్ర్యమతివకెం † దేనిగలదె 59
- గీ. కానవార్ధకమెగసివ † దానవగుట
నందనులమగుమాయను † జ్ఞనుమెలంగఁ
దగునుగాని తొలంగఁగా † ధర్మమగునె
ఇలనునీవెఱుంగనిన్యాయ † మెందుఁగలదు 60
- ఆ. అనినసుతులతోడ † జనయిత్రియిట్లని
తగవచించెమీదు † తండ్రితోడఁ
దెలిసిసిద్ధనికిని † నెలవునిప్పించి పగ
చెదనటంచు విభుని † శేరిమొక్కి 61
- ఆ. పాణనాథముట్ట † రానిసిద్ధడుమన
నిలయమందునెపుడు † మెలఁగుచుంట
మనతనూభవులును † మనబంధుచయవిష్ట
పడతలేదుమైల † పరచుననుచు 62
- గీ. అతియెగాక వానికి † నన్నవస్త్ర
ములనొసంగుచుఁజూపింప † వలసియుంట
భారమగుఁగాదె మనకున † నారతంబుఁ
గానబంపింపుమతనిన్వ † గామమునకు 63
- ఆ. అప్పుడపుడువచ్చి † యాత్మవిచారంబు

దెలిసికొనుచు వెళ్ల † వలయుఁగాని

యెప్పుడు సిద్ధఁడెచట † నేవనియించుట

ఇష్టమేరికించు † కేనిలేదు

ప. అనివల్కు సతీమణికి వీరబ్రహ్మాండమిడింట్లనియె 65

వీరకుండు సిద్ధనిపిడఁజట

గీ. సిద్ధఁడంటఁగ రానట్టి † శిష్యుఁడనుచుఁ

బలికెదవాకించుకేనితా † తెలియనట్లు

కులముతో నేమిపనివాని † గుణము వెన్న

వలదెమహితాత్ములకునంటు † గలదెసఖయ 66

గీ. బోయకులంబున † బుట్టినవాల్కి

యమలాత్ముఁడగుటబి † హ్మార్నిగాడె

వేశ్యకాంతకునుద్భ † వించినట్టి వశిష్టఁ

డమలాత్ముఁడగుటబి † హ్మార్నిగాడె

బెస్తచేడియనునా † విర్భవించినవ్యాసుఁ

డమలాత్ముఁడగుటబి † హ్మార్నిగాడె

చండాలయువతికి † జన్మించిన మతంగుఁ

డమలాత్ముఁడగుటబి † హ్మార్నిగాడె

గీ. అల్పకులులైనసుజ్ఞాను † లగుదురేని

యవనినగ్రత్వముననుబూ † జ్యతనుగనరె

పారినస్పృశ్యులనఁగల † వారుగలరె

సిద్ధఁడట్టిఁడుగాదెయో † జింపఁగాంత

87

గీ. కొమరులలిగిన నలుగనీ † కులమువారు

నిందఁజేసినఁ జేయనీ + నీకుభార
ముగనుదోచినఁదోచనీ + సుగుణుడైన
సిద్ధనికొక్కెల్ల పొమ్మని + చెప్పనబల

68

క. అనిపల్కెడు పతిపల్కుల

కెనలగు ప్రత్యుత్తరంబు + విడలేకమనం
బున నొక్కించుక లజ్జ
గొనిచని గోవిందమాంబ + కొమరులకనియెన్

69

ఉ. నందనులార నేనుదమ + నాయనదాపునకేగి సిద్ధనికొ
బొందుగఁదండ్రిచెంగటికి + బుచ్చుమటంచుఘట్టి నట్టియి
బ్బందుల నెల్లఁదెల్పినను + వానినిబొమ్మననంచుబల్క నే
మందునొకించు కేనివినఁడాయెనునామొఱ లేమి సేయుదున్

ఆ. కరువుమనినమిగులఁ + గప్పకుకోపంబు

విడువుమనిన ఫణికి + పృథులకోప
మననచందమామో + దనతోడమీ తోడ
నేమిసేయవలయు + నింకమీద

71

వ. అనిన గన్నతల్లికిఁగూమారురిట్లనిరి

72

ఉ. ఎందులకింతకష్టముఁవ + హింఁచెడుతల్లిగొనీకు సిద్ధఁడే
నందనుఁడొను మేమిఁకవ + సంబులపాలయిపోదుమింతటన్
మందీరమందుమీర లెస + మంజసరితని గౌరవంబుల
బొందుఁడునీకు మాకుఁదల + పోయఁబుణంబులుదీరె

నేటితో 73

క. అనితమకడఁగలసాత్తులు

జననికడన్ బారవైచి † సాగిలపడిబో

రుస నేడ్పుచుఁగడపటివం

దనములుగొనుమనుచు మొక్కిరి † తరళెడువేళ్ళ 74

ఆ. తల్లియడ్డగించి † తనయులఁగఁగిట

బట్టియేడ్పుచునిటు † బలుకఁదొడఁగె

సూనులారమిమ్ము † జూడకుండిననొక్క

నిముసమైన నేను † నిలువగలనె 75

క. కానకరుగుదెంచి నమినుఁ

గానక గృహమందునుండఁ † గలనాయఁకమి

మ్మేనెటువలె వీడుదని

మ్మేనెటువలెఁబూనిమనుదు † మీరుండనిచో 76

క. ఈపట్లనాకొక్కిచుక

పాపమురాసీమదీయ † భర్తకునాపైఁ

గోపమురాసీసిద్దని

కోపఁగరానట్టిచిక్కు † లొడింతునిచో 77

క. బాలమున సిద్దనికినే

నోలిన్ జిక్కులనుబెట్టు † చుండిననతఁడే

లీలనిట నిలుచునోయది

తేలఁగలదు నాలుకైదు † దివసంబులకే 78

గీ. మీరుచెప్పిన విధమెఱింగి † జారివానిఁ

గవ్వపెట్టెదవారిసాక్షి † గానటంచు

నెట్టుకొనివచ్చి సుతుఁడు † నట్టుజేర్చె

- బుత్త్రీవాత్సల్యమొత్తుఁ ♦ బూన్పెనహహ 79
- వ. ఇట్లుఁజేర్చి గోవిందమాంబ తనమనంబున 80
- సీ. అలసిద్దనికిబోజ ♦ నాదులందుననుమి
- కిలిచికులనుగలి ♦ గింతునేని
- నిలువఁబాలక తన ♦ నిలయంబునకుఁజనుఁ
- జనకున్నగురునితోఁ ♦ దనదుదెసలు
- విన్నవించును విన్న ♦ విగచినసిద్దని
- కెందులకిటుచికు ♦ విడుటయనుచు
- వనుగురుండడుగుసి ♦ ద్దని నిల్పుకొనుట నం
- దనులల్లిపోవుచు ♦ డిననువగచి
- గీ. సుతులబతిమూలితోడితె ♦ చ్చితినిసుతులె
- నన్నచోయింటనేనుండఁ జాలననియుఁ
- దెలుపుదును విభుఁడపుడేని ♦ కలఁతనొంది
- వేగసిద్దనిఁబురికంపి ♦ వేయకున్నె 81
- క. అటువలెసిద్దని మత్పతి
- గొటికకునంపింపకున్నఁ ♦ గొమరులనైనన్
- బటుతరముగ సమ్మతిపరు
- చుటకైననుబూనకున్నె ♦ చూచెదననుచున్ 82
- వ. గోవిందమాంబసిద్దనికన్నపానాదులు విచారింపకకష్టపెట్టు
- టకుఁగృతనిశ్చయమైయున్నయంతమాతృపుత్రులదురాలో
- చనములు వినుచుండిన యందుందు దురితాత్మయుగు
- నొకదూతిక 83

సీ. తనరగురుండు పా) , తః కాలమున మతం
 బుననుండి యింటి కే + పనికొ సిద్ధ
 యను బంప నతఁడేగి , జపనిరో గురునాథు
 నాలింపుడని యొక్క + మూలకొదిగి
 కూర్చుండి యుండిన + గొబ్బున దూతిక
 పారకఁ గైకొని వెలి + కరుగుదెంచి
 తూలనాడుటె కాక , లే లేమ్మటంచును
 కడువడివానిపైఁ , గసవుఁ జిమ్మ

గీ. దులుపు కొనుచును సిద్ధఁ డీ + వలను నిల్వఁ
 జూచు దూతిక కసవు నూ + డ్చుటలు మాని
 వెళ్ల వేమని గదుముచు + వేగవచ్చి
 యతనిపైఁ బడుగతిఁ గల + యంకిఁ జల్లు

84

క. తన దూతిక చేష్టలు గనుఁ
 గొని యూరక యుండుగాని + గోవిందమ సి
 ద్దని కటులఁ జేయఁ దగదని
 యన దెంతటి కఠినమీనె + న కుటిల యయ్యుక

85

గీ. అపుడు గోవింద మాంబ నే + రుపు దలిర్ప
 గురుని యాజ్ఞను నెరవేర్చు + గొడుగు నంపు
 దేవి సుతునంపి నంతి దూ + తిక గ్రహించి
 కోప మెసఁగఁగ సిద్ధని + పైపుజేరి

86

క. వద్దనుకొను నీ మొగమున
 పొద్దననే చూడవలసెఁ , బో పొమ్మనుచున్

గద్దించి దుష్టదూతిక

సిద్ధయ్యను వెళ్లగొట్టుఁ జరమురకలతోఁ 87

వ. అట్టియెడ సిద్ధండు గురుసన్నిధి కేతెంచి దూతిక చేష్టలు
సహించి చూచుచుండిన గురుదేవి హృదయంబట్లే యుం
డనోపునని తలంచి మఱియు నే నేతెంచినప్పటి నుం డి
యును బుత్రవాత్సల్యమునకా జూచుచుండిన గు రు దే వి
చిత్తవృత్తిని గుర్తింపక తీవ్రపడి యట్లునుకొనుటచే దో
హినగుదువని భావించిన సిద్ధని కానాటినుండి గోవింద
మాంబ సూపుచుండిన కఠినవర్తనం బెట్టిదనిన 88

* సిద్ధనికి గోవిందమాంబ యన్న పాపాదులు విచారింపఁబడట *
సీ. గురుని వెంబడివచ్చిఁ జూటికిఁ గూర్చున్న

వెసనొక్క పనిఁజెప్పిఁ వీధికనుపుఁ

బనిసిదానరవేర్పుఁ కొని వచ్చి కూర్చున్న

మల్లిరాపొమ్మనిఁ వెళ్లనంపు

నందరుడిని చన్నఁ యపు డన్నమడిగిన

నైపోయె లేదు పొఁ మ్మనుచుఁ బలుకుఁ

బెందలకడవచ్చిఁ వెట్టు మన్న మటన్న

మునుబెట్టవలెనె నీ కనుచు గదుము.

గీ. మతమునకు నిరటికిని బలుఁ మారుఁ దిప్పి

తిప్పి పంపుటె కాని యొ కప్పుడైనఁ

దినుమటంచును గరుణతోఁ దిండి బెట్ట

దాయె గోవిందమాంబ సి ధ్దయ కయారె

వ. మఱియుఁ బోతులూరాచార్యుండు సిద్ధని యెడఁ జూపు
కర్కశ వర్తనం బెట్లన్నను 90

క. కొట్టి కనలేని వస్తువు
గట్టిగఁ దెమ్మనుచుఁ బనుపఁ ఁ గాఁ జేకున్నఁ
దిట్టుచు సిద్ధని దెవిమెల
బెట్టు నిసీహమ్మటంచు ఁ ఘెల్లునఁ గొట్టు 91

ఆ. ఇడుమలెన్నివార ఁ లిడుచున్న సిద్ధండు
గురున కెపుడుఁ దెల్పు ఁ కొనఁ దొకింత
తెలుపు కొనినచో న ఁ తీ సుతులను గురుం
దలుకితో శపించు ఁ ననెడి భీతి 92

క. గోవిందము భోజనమిడి
ప్రాసమికి గురుప్రసాద ఁ మున సంతృప్తి
సేవింపుచు నెప్పటివలె
జీవనమును జేయుచుండె ఁ సిద్ధం గెలిమి 93

ఆ. తిట్టు వారుఁ దిండిఁ బెట్టని వారును
గొట్టువారుఁ గలిగి ఁ గురునిసాద
సేవ వీడఁదాయె ఁ సిద్ధని కరయఁగా
నంత యోర్పు గలదొ ఁ యెవరి కెఱుక 94

మ. విమలాత్ముండనియెంచ కెవ్వ రెఱుఁకఁ , వేధింపుచున్నఁ
గురూ

త్రయతోఁ జెప్పుచు పారిపోవడు మన , స్తావంబుఁ దా
నొందఁదా

స్వమునందు శుభతేజము విడఁడు బ్రాహ్మనందము బ్రాహ్మణుడె

త మహానీయాడొ సిద్ధయాఖ్యుని మహా తస్య బెన్నగా శక్యమే 95

వ. ఇట్లెన్ని విధంబుల వేధిపుచున్నను గించ నొందక సిద్ధం
డెంతయో సంతసంబున నెలలు గాలంబులుగడుపుచున్నా
గని గోవిందాచార్య పోతులూరాచార్యులు సహింపక
జాలక 96

— గురునందనులు సిద్ధనిదండించుట. —

క. మొండి తనంబున నితఁడేట

మృగదేను మన మెన్ని యిడుమ లొడిచిన సి
ద్ధం డీటులఁ జనఁ డటంచును
దండించియు వెళ్లఁగొట్టఁ దలఁచిరి కడిమి 97

ఆ. ఒక్కనాడు సిద్ధఁ డదయంబుననె మతం
బున కొకింత దూరఁ మునఁ గలట్టి
బావి గుంకులాడి వచ్చుచో మత బహి
ర్ద్వారమునను వేచి వానిఁ బిలిపి 98

గీ. సిద్ధఁడా యికనీవు మా ధ్ధ నుండ
వలసు నీ యింటికేగి జీ వనము జేయు
చుండు మటువలె నీవు పో కుంచువేసి
మదమడఁగ నిన్ను జెండిపం పెదము సుమ్ము 99

గీ. మాకురంగట నీవున్న మాకునీరు

బాబువలనను గడపన † బాబువలన

మాట వచ్చును గాన మా † మాటలోప్పి

పోయి నీయింట నుంట సాం † పోయి సిద్ధ 100

క. కడపకు లోపల నిను మే

మడుగున్ బెట్టంగ నిత్తు † మా భూవగుడా

కడపకుఁ బిలిపించియు మ

మ్మడుగున్ మావానిఁ జేరుప † నగునా యనుచున్ 101

క. ఆన విని సిద్ధుడు గురు సెం

దనులకు గేల్మోడ్చి యివ్వి † ధంబుననె నో

యనఘాత్మలార మీ యా

జ్ఞను మెలఁగనె నన్నుఁ బొమ్మ † నన్ న్యాయంబే 102

క. మా తండ్రియఁ గడపధరి

తీతల నాధుఁడు సమ్మ † తిలచుట వలనన్

మీతావునకేన్ మరలన్

జేతో మోదంబుతోడఁ † జేరితిఁగాదే 103

క. వారివలన భయమిఁగ మన

కేరిఁ లేదన్నలార † యేనిదె గురునిన్

జేరెదఁ బోనిండనుచున్

ద్వారంబును దాటఁబోవు † తరి సాగ్రహులై 104

క. ఎది మరల వచింపుము మే

మదిరా పింజారివాని † కన్నలమా మా

సువతుల నీహిక మీదట

- జపినలనుచు సరసమాడఁ వా నీచాత్మా 105
 గీ. ఎచటి కేగదు తిరుగు నీ క చట నవర
 తాత చుట్టంబులున్న చం దమున జనద
 వనుచు గురుసుతులెంతో దు రాగ్రహమున
 భీకరాకృతి సిద్ధని పైకి దూకి 106
 క. మెడఁబట్టిరి సిద్ధని ధరఁ
 బడ నెట్టిరి క్రిందఁ బడినఁ బైఁ జేరి చెవుల్
 వడఁ బెట్టిరి గుడెలఁ జెడా
 బడఁ గొట్టిరి గాయులను బడసి తపింపక 107
 జి వేటె వేటెనకును వీరేశ్వరాయను
 దెబ్బదెబ్బ కబ్బా దేశికయను
 గుర్తిద్దు గుర్తిద్దునకును గురువరాయను సిద్ధఁ
 డేమిసేయుఁ గర్మ మెటులఁదక్కు 108
 క. తన చేతులారఁ గామును
 గని కానక చేసినట్టి కర్మ మొకింతై
 నను నప్పు దనుభవింపక
 యనలాక్షునకైన వాని యబ్బకు నైనక 109
 మ. అంత సిద్ధఁ డెంతయు దెబ్బలకు నిబ్బరింపక జాలక 110
 మ. అపరాధం బెపు డీ భవంబునను జే యక నేరకున్నట్టి
 నక
 విపరీతంబుగఁ గొట్టుచుండిరి దురా వేశంబునక నీను
 తుల్

కృపతో నేలఁగ నీకుఁ దక్క మఱి లే , రెవ్వార లీపట్ల
నా

వివరణోనిధిఁ దేల్చి పోల్పుటకు రా , వే తండి వీరే
శ్వరా 111

శా. ఈవే దేవుఁడ వీవె నాగురుఁడ వీ , వేతండి వానంచునే
భావంబందున నమ్మి తావక పదా , బ్జ ద్వంద్వమున
గొల్పు న

న్నీ వేళలన్ జనుమంచు నీ తనయు లెం , తే కొట్టుచు
న్నారదే

రావే చూడవె ప్రావవే సదయ వీ , రబ్రహ్మ విశ్వే
శ్వరా 1:2

వీ రే శ్వరండు సిద్ధని రక్షించుట.

మ. అని సిద్ధుండెలుఁగెత్తి కేకఁబెట్టఁగా మఠంబున జపంబుఁ
జేసుకొనుచుండు వీరబ్రహ్మాండని చెవిఁ బడి దిగ్గునక
లేచి కోపోద్దీప్తిత మానసుండై చక్షు ద్వయంబున నన్ని
కణంబు లుప్పతిలఁ బండ్లు పటపటఁ గొరుకుచు మేఘు
గంభీర ధాస్యసాముతో నోరి కఠినాత్ములారా నిర్దోషియగు
సిద్ధనిఁ గొట్టు చుంటిరా నేనిదే వచ్చుచున్నాఁడ నిలు
నిలుండని పరుగెత్తి వచ్చుచు

113

క. కొట్టుదునా యిలు వెళ్లఁగ

నెట్టుదునా తిరుగులేని , నఱి శాపంబు

బెట్టుదునా దేకొలఁదిగఁ

గొట్టుదునా యేమిసేతుఁ † గూర్తుల విమ్మ 114

వ. అని పశ్చిమకాల రుద్రునివలెఁ బుత్రులన్ దాయవచ్చు
నెడ గోవిందమాంబ యెఱింగి పరుగెత్తి కలియవచ్చి విభు
ని గాఁగిలించుకొని యుదరంబున శిరఃబుఁ మోపి పుత్ర
భిక్ష పుత్రభిక్ష యటంచు మొఱుఁబెట్టుకొనుచుండఁ గుమా
రులు భయభ్రాంత చిత్తులై రక్షింపుడు రక్షింపుడటంచు
దండ్రే పదంబులఁ వాల్చి పార్థివుచుండ తమింపుడు
తమింపు డటంచు సిద్ధుడు గురుని కరంబులన్ ఒట్టి వేడు
కొనుచుండఁ దక్కుంగల కీవ్య జనంబులు మన్నింపుడు
మన్నింపుడని గురుని చుబుకంబునఁ గరంబులుఁజేర్చి స్తోత్ర
ముఁ జేయుచుండఁగా మూలంబున భుజంగంబులును శాఖ
లన్ బ్రహ్మగంబులును పత్రంబుల విహంగంబులును బు
వ్వంబులన్ భృంగంబులును సమాశ్రయించుకొనియున్న
కల్పకంబు చందంబున వీరేశ్వరుఁడు ప్రకాశింపుచుఁ
గొంత శాంతబున్ వహించి కుమారులతో నిల్లనియె 115

ఉ. పట్టుగ నన్నదీయ పద † భక్తి నెసంగుచు మీ యనుజ్ఞలే
పట్టున మీఱకెన్నఁదగు † పృజ్ఞత శిష్యులబోన మేటియై
నట్టి సుధీ విధేయు నను † లాత్ముని సిద్ధని మీకుఁ గా

ట్టఁగా

నెట్టులఁ జేతుఁగాఁడ నెవ † కేని యొనర్తురె యట్టి కృత్య

మున్ 116

సీ అనయంబు మత్సదా † ర్పన మొనర్చుటెకాని

- యన్యులఁ బూజింప † నట్టివాని
 నతిభక్తి మనయాజ్ఞ † లనున రించుటెకాని
 యొక్కెంత జవదాట † కుండువానిఁ
 దల్లిదండ్రులకన్న † దండి చుట్టమఁలంచు
 మనలనే నెరసమ్మి † కొనినవానిఁ
 గాపాడ మనకన్నఁ † బ్రాపెవ్వరిట లేక
 యొంటిగా మనచెంత † నున్నవాని
- గీ. అఖిల సద్గుణములకుఁ దా † పైన వాని
 నెపుడు మనమేలె కోరుచు † నెసఁగువాని
 మిసిమి మించిన మెత్తని † మేనివాని
 సిద్ధనిన్ గొట్ట మీకెట్లు † చేతులాడె 117
- వ. అని సిద్ధని శరీరంబున్ బుణికి సుఖస్థితిఁ బ్రకాశింపుదువు
 గాక యని యాకీర్వదించిన యంతనే యతండు యథా
 విధి రాణించుటయు నంతఁ దనూభవుల కిట్లనియె
- గీ. కూర్మలగు మీరలుండు నీ † కొంపయందు
 నిలువఁ జాలను మీరలే † నిఖిల సుఖము
 లొందు చుండుడు సత్కీర్తిఁ † జెందుచుండుఁ
 డేను సిద్ధఁడుఁగానల † కేగఁగలము 119
- వ. విడువుడని వెడలఁబోవు నెడ గోవిందాదేవి నన్నైనను
 జూడరాదుని బిగ్గరఁగా నమముఁ గరుచుకొని బోరుబోరున
 నేడ్వసాగఁగా నించుక యోగ దృష్టిన్ బారఁజూచి ఏరే
 శ్వరుండు భార్యతో నిట్లనియె 120

క. సిద్ధని కన్నముఁ బెట్టక

గద్దిపుచు నిలువనీకఁ ♦ గడుఁద్రొప్పుచు రా
వద్దని తెగఁజెప్పెదవా

ముద్దయ నిన్నెట్లు శాంత ♦ మున మన్నింతున్ 121

క. అన విని తగు ప్రత్యుత్తర

మును జెప్పఁగలేక బావ్వు ♦ ములు గార్చుచు బో
రున నేడ్చుడు గురుదేవన్

గని సిద్ధఁడు గురుని కెట్లు ♦ గా వచియించెన్ 122

సీ. యోగసాధనకు మ ♦ హోవ యుక్తమటంచు

నుపవాసములను న ♦ న్నుంచు చుండు

నను సాకిపట్టి పే ♦ మను వీడఁ జాలక

తేపకుఁగన నన్ను ♦ ద్రొప్పుచుండుఁ

దమ సేవతకు తోటు ♦ సమకూడునని నన్నుఁ

గడువడిఁబొమ్మని ♦ గడుముచుండుఁ

జనువు నిచ్చి ననింట ♦ జాగుసేయు నటంచుఁ

గరుణ మాలిన్యతిఁ ♦ గనరుచుండుఁ

గీ. గాని నాయందు నిర్ణయఁ ♦ బూనికాదు

ఇందు మాయమ్మ యైన గో ♦ విందమాంబ

యందుఁ దప్పొక యిసుమంత ♦ యైన లేదు

కాన నామెను క్షమియింపఁ ♦ గదె మహాత్మ్య 123

వ. అని సమయోచితోక్తులు వచియించు సిద్ధని శాంతంబున

కచ్చెరు వందుచు గోవిందమాంబయును దత్తుమారు

లును నైక కంఠ్యంబుగా వీరేశ్వరున కిట్లనిరి 124

గీ. తెలిసి తెలియక మేమిట్లు , సలిపినార
మిపుడు మా నేరములు తమి , యింపుమార్గ్య
సిద్ధనికి నైగుమేమింక , జేయమెపుడు
తప్ప మీమాట నీదు పా + దముల సాక్షి 125

వ. అని గొల్లన నేడ్చుచు బదంబులసంటి వట్టినపట్టు వదల
కున్నక గని సతీ సుతులక లేవడిసి వ్రధమాపరాధంబ
గుటక తమియించితి నింక నెన్నటికిట్లు సేయకుండని యా
జ్ఞాపించిన పిమ్మట భయభక్తులతో నొప్పారుచుండిరంత
నొక దివసంబున వీరేశ్వరుక గని సిద్ధం డిట్లనియె 126

క. కనుగొన గణనాతీతము
గను జోద్యంబుగనుదోచు , గావున బేర్పిక
వినవలతు బ్రపంచోత్ప
త్తిని దెల్పె వె గురువరేణ్య + దీన శరణ్య 127
❀ వీరేశ్వరుండు సిద్ధనికి బ్రపంచోత్పత్తిని దెలుపుట. ❀

క. అని వేడుకొనెడు సిద్ధని
వినయోక్తుల కాత్మమెచ్చి + వీరేశ్వరుండి
ట్లని తెల్పి దొడంగెను నిజ
తనయులు శిష్యులును విని మా + దంబును జెంద 128

సీ. ఏమియులేనినా + డీశ్వరుండు వినోద
ముగను విశ్వమును జే + యంగ దలంచి
స్థిరచరంబులసంగ + జెన్నొంద బంచ భూ

తముల నవగ్రహ • ప్రముఖములను
దగ నచేతనముల • నగ శిలాదులను జ
డాత్మికములనా దు • మాదికముల
దిగుణాత్మికములనన్ • మృగపక్షి పశునక
మీనాది బహుజంతు • విధునములను
గీ. రమణఁ దిగుణ వివేకాత్మ • కమనమర్త్య
మిధునము సృజించి జీవిత • మితి విధించి
లన్నిటిని నేటి స్థలముల • యందె యునిచె
నేమనందును బరమేశు • సృష్టి నహహ
సీ. పాణులలో నర • పశ్వాదులకు జరా

129

యుజములనన్ మీన • భుజగ విహగ
సరటాదులకు నండ • జములనన్ శుద్ధ శో
ణిత శుక్ల కలన సుం • తతులు గలుగఁ
బ్రాణి సంజనిత ఘు • ర్మ రసాదులకు స్వేద
జములనన్ యూకాది • కములు గలుగ
నవని కుద్భిజము • లనగ బీజాదుల
వలన సస్యమృమా • దులు జనింప

గీ. వేడి వలనను నీటి యా • విరియు దాని
వలన మేఘులు మేఘులు • వలన వృష్టి
వృష్టివలనను సస్యాభి • వృద్ధియందు
వలనఁ బంటలు గలుగ నీ • శ్వరుఁడు జేసె
సీ. రహినుతేకాక జ • రాయు బొండజములు

130

స్వకృత పుణ్యాపుణ్య + ఫలము లనుభ
వింపఁగాఁ దిరిగి జ + వింపఁగాఁ దినుట క
ర్తములైన నానోడ్చి + దములను మఱి
యెండ్లాంటిని భుజింపు + చుండి పెంపొందఁగాఁ
దను బలహీనతన్ + సమయు నటుల
నేర్పు దీపింపగా + నియమించి యీశుండు
సృష్టిస్థితిక్షయ + కృత్యములను

గీ. బాసఁగ వస్తు బలా బలం + బుల వశంబు
సలిపి విరమించుకొని సర్వ + సాక్షి యగుచు
జరతరానాదమునఁ బ్రకా + శింపుచుండె
నీశ్వరుని లీల లెన్నఁగా + నేరి తరము

131

క. తిలకింపఁగ సృష్టిస్థితి
విలయము లెప్పటికీ జరుపు + విధివస్తు బలా
జలముల వశమొనరిచి ని

శ్చలుడై పరిమేశ్వరుండె + సంగె నయారే

132

నీ. అలరఁ జతాచరం + బులు వస్తు ప్రాబల్య
మున జనించుట సౌఖ్య + మాగ మెలంగు
చుండుట వర్ధిల్లు + చుంట ఘటిల్లును
వస్తు దౌర్బల్యంబు + వలన జనన
మంద కుండుట వ్యధ + లోండుట నాశంబుఁ
జెందుట ఘటియిల్లు + సిద్ధముగను
రజన జరాయు జాం + డజము లాత్మీయ సు

కృత దుష్కృత ఫలంబు † తెనయుటకును
 గీ. దత్తడు చితస్థలముల ను † తృప్తి యగును
 సృష్టి వృద్ధిక్షయములకు † హేతువులయు
 పాలుచు వస్తు బలాబలం † బుల గణింప
 జగతిపై నేర్పికనను † సాధ్యమగునె

133

సీ. కొంతమందికి బహు † సంతాన మొదవుట
 వస్తు ప్రాబల్యంబు † వలనగాదె
 దృతి వంధ్య నెవఁడు బాం † దిన సంతగల్గిమి
 వస్తు దౌర్బల్యంబు † వలనగాదె
 ఆరోగ్యమోహ న † మగులు గల్గుట
 వస్తు ప్రాబల్యంబు † వలనగాదె
 అంగ విహీన రో † గాన్నితుల్ గల్గుట
 వస్తు దౌర్బల్యంబు † వలనగాదె

గీ. జగతిఁ బూర్ణాయు రంచితుల్ † జనన మగుట
 తనరఁగా వస్తు ప్రాబల్య † ముననకాదె
 కాంచఁగా నల్ప జీవితల్ † గల్గుటనివ
 వస్తు దౌర్బల్య మునఁగాదె † నిస్తులాత్మ

134

వ. అనిన సిద్ధండ్లినియె

135

క. వలనొప్పుగ వస్తుబలా

బలములు లోకమునకెట్లు † ప్రాప్తించునాయా
 చెలువును సవిస్తరముగా

దెలుపఁగదే గురువరేణ్య † దీనశరణ్య

136

క. అన విని వీరేశ్వరుఁ డి

ట్లనఁ బిండోత్పత్తి సమయఁ ద మందునఁ దలఁచన్
జనులకు బలాబలము లొ

య్యనఁగల్గు విను మొకితఁ ద యమలస్వాంతా 137

వ. అది యెట్లుంటి వేని ముఖ్యంబుగా నర పిండోత్పత్తి క్రమం
బెఱింగించెద నాకర్ణింపుమని సిద్ధనికి వీరేశ్వరుండ్లిట్లనియె
పిండోత్పత్తి విధానము.

క. పతి సతులు రతులఁ దేలఁగఁ

బతి శుక్లం బింపుమీఱఁ ద భామాగర్భ

స్థితి శోణిత యుతమై ను

స్థితిఁ బిండోత్పత్తి యగును ద శిష్యవరోఽన్యా 139

సీ. సతి గర్భ కవిత శో దణిత శుక్లములు పంచ

దివసంబులకు బుద్బు ద విధిఁదోచు

దశ దినంబులకు ర క్తమగుఁ బంచ దశాహ

ములకు మాసస్థితిఁ బాలుచు మఱియు

నిరువది దినముల కరయఁ బిండంబగు

నిరువదైదవనాటి కెసఁగుమూర్తి

తొలినెల చివరకుఁ దలయు రెండవనెల

కంఘులు మేధోస్థి హస్తములును

గీ. సరవి మూడవ నెలకు మ జ్జ శిరోజ

సఖములుఁ జతురమాసము నకు నరంబు

లికను బంచమ మాసంబు నకు గళాక్షి

- నాసికోదరవ క్రీక † ర్జములు గలుగు 140
 సీ. అరవ నెలన స † ప్రారవింద పౌణ
 ములు తుత్పిపాసలు † గలిగి మాతృ
 జతర సంస్థిత రసా † స్వ దనంబు జేయుచు
 నేడవ నెలన నొ † క్కింత యెలుక
 నెనసి యవ్వమ మాస † మున గుణత్రయమూని
 నవమ మాసమున బం † ధములువీడి
 పడియవనెల ధరో † పరిఁ బతనంబయి
 పృసవ వత్సస్త్వ † పానమునను
 గీ. నెగడు శిశువుసుమీ చూలు † నిలుచువేళ
 శోణితము మించ నలుపుగ † శుక్లమెక్కుఁ
 జైన నెరుపుగ రెండు స † మాసమైనఁ
 జామనపు చాయమై కూన † జననమొందు 141
 సీ. అభివకు ఋతువైన † యైదవ దివసంబు
 మునుకొనియును చేసి † దినములందు
 నూర్యనాడి దనద్దు † చో గర్భమైననుమేల్
 కొమరుండు గలుగును † సమ దినములఁ
 జంద్రీనాడి యెసంగు † సమయంబునను గర్భ
 మగునేని నత్పుత్రి † తగ జనించు
 చేసి దినంబుల † బిసదుహ రిపునాడి
 యలరు వేళను గర్భ † మాయెనేని
 గీ. పాలఁతి చేష్టలు గల్గిన † పుత్రఁడొదవు

సరి దినంబుల రవినాడి , బరగు నపుడు
గర్భ మగునేని పురష మై , ఖరి గలట్టి
పుత్రిక జనించు గడ నిద్ద , ముగను సిద్ద
సీ, ఉపరతి వలన గ , ర్భోత్పత్తివేసి ది

142

నంబుల నైన న , న్న గళగల్గు
దలఁవఁగా సమ దినం , బులనైన వంధ్య ని
క-ముగ జనించు శు , క్లమ్ము చెదిరి
గర్భంబు నిలఁచిన , గవలు జనింతుర
త్యుష్ట వీర్య మునఁ జూ , లొడవెనేని
గర్భ విస్ఫోటంబు , గల్గు బెన్వార వీ
ర్యము వలనను గర్భ , మాయేనేని

గీ. బధిర మూకాంధులు జనింతు , రధికమైన
కీత రేతస్సునను జనిం , చిన శిశువులు
జాడ్య యుతులొదురతయ ని , స్సారవీర్య
జనితు లల్ప జీవితులొదు , రనఘ ధివణ

143

ఆ. శుచి కరంబుతైన , శుక్ల శోణితముల
చేత జననమైన , శిశువులెల్ల
దివ్య దేహసుబల , దీర్ఘాయురారోగ్య
సహితు లగుచు భువి న , సంగఁ గలరు

144

క. మగువకు గర్భంబగు నడఁ
విగుణంబులలోన నేది , దీపించునా ప
న్నగఁ దద్గుణ సంయుక్తం

బగు శిశువు జనించు నిర్మల లాతా సిద్ధా 145

గీ. అంతియేకాక తనువుల కథికమైన

వాత శీతోష్ణములశేత వ్యాధు లొదవు

స్వబలత దొంటి తెలుగున బాగుపడుట

దుర్బలత నాశనంబు నొం దుట ఘటిల్లు 146

వ. మఱియు నినుము నయస్కంతం బాకర్నించు తెలుగునం
దొలి జన్మంబున సుకృతంబు లొనర్చినట్టి యాత్మలక బా
వనంబులగు పిండంబు లాకర్నించి జననంబొంది సత్కర్మ
ఫలంబులగు సౌఖ్యంబుల ననుభవింపం జేయుచుండును
దుష్కర్మతంబు లొనరించినట్టి యాత్మలక జెడు పిండంబు
లాకర్నించి యుద్భవంబై దుష్కర్మ ఫలంబులగు కష్టంబుల
ననుభవింపం జేయుచుండు నిత సంతియేకాక యొక్క
విత్తనంబునకు బెక్కు విత్తనంబు లుద్భవించు చందం
బున నూత్న జన్మంబు లెన్నియో వెలువడుచుండును గా
వున వివేకాత్మి కంబులగు నరజన్మంబులు సద్గురు కటాక్షం
బునన్ దారక సాంఖ్యా మనస్కంబులక గ్రహించి యి
హంబు సందప్త సిద్ధులక బడసి యంత్యంబునన్ బరమా
త్మలో నైక్యంబై జన్మ రాహిత్యంబు నొందవచ్చుననిన
గురువశ్యునితో సిద్ధంబిట్లనియె 147

క. వీరేశ్వర గురువర్యా

తారక సాంఖ్యా మనస్కంబుల కె తత్త్వంబులు చె

న్నారంగఁ దెల్పవేయనఁ దమి

దీరఁగ సిద్ధనికి గురుఁడు † తెల్పఁ దొడంగె

148

క. వినుము క్రమంబుగఁ బారక

మునకును భేచరి యనంగ † భూచరియనఁ గ

న్గొన మధ్యమయన వన్ముఖ

యన శాంభవి యనఁగ ముద్ర † లైదు తనర్పు

149

ఆ. పంచముద్ర లభ్య † సింఛిన దశవిధ

నాద భేదములు వి † సంగ నగును

జత్రశుద్ధి గలుగు † జిత్రశల్ గననగ

స్వానుభవము గలుగు † జ్ఞానమందు

150

— పంచ ము ద్ర లు —

గీ. ఊర్ధ్వ ముఖుఁడయి కూర్చుండి † యొనర నేత్ర

ములను దెరిచియు నైనను † మూసియైనఁ

జూడ్కి భూమధ్యమున నిల్చి † చూచుచుండు

నదియె భేచరియనుముద్ర † యగును శిష్య

151

క. చంచలస్థితి నెసఁగెడు † చక్షువులను

గదలఁగా నీక నాసికా † గ్రమునఁ జూడ్కి

నింపుమీఱఁగ నిల్చి ఏ † క్షింపుచుండు

నదియె భూచరియనుముద్ర † యగును శిష్య

152

ఆ. నేత్రీయుగము సగము † నేర్పుతో మూసినా

సాగ్రమందుఁ జూడ్కి † నమర నిల్చి

పై నెసఁగు ఫల † భాగముగ్గాంచుట

మధ్యముద్రీయగఁను † మంజులాత్మ

153

ఆ. కర్ణనేత్రనాసి + కములనుమూసి భో
 మధ్యమునను జూడి- + మదిని నిల్పి
 చెలువు మీఱను పరి + చిత్క-శల్ గనుట ప
 జ్ఞుని యటండు సజ్జ + నులు కుమార 154

క. వెలుపలను దృష్టినిడి లో
 వల లక్ష్మమునిల్పి మిగుల + స్వాంతవికారా
 నిలముల బంధించిన యది
 విలసిల్లును సున్ను శాంభ + వీ ముద్రయన 155
 ——— మాతాధారాది కడల సప్తకము. ———

వ. మఱియు నీతనువున మూలాధారాది పద్మ సప్తకం బెసం
 గుఁ దద్విధానా జెటిగించెద నాకార్ణిపుమని సిద్ధనితో
 వీరేశ్వరుం డిట్లనియె 156

సీ. ఆధారము గుధంబు + నందు స్వాధిష్ఠాన
 మోలి మేహనమునం + దొప్పించుడు
 మణిపూరకము పొక్కి + లిని దనర్చు ననాహ
 తము హృదయమున వెం + తయును గ్రాలు
 మొగి విశుద్ధము తాలు + మూలంబున నెసంగు
 నాజ్ఞాభ్యు మెసలారు + నలికమందు
 సారుమించిన సహ + సోరంబు బ్రహ్మ రం
 ధ్ర స్థానమందునఁ + దనరుచుండు

గీ. నరయ నాధారవును తమ్మి నాటునూర్లుఁ
 బైసరోజిత్రయమున నా + తేసివేలు

- ను పరి పద్ధత్రయమున నొ + కొక్కవేయి
సార్లు రేయిబవల్లును + జరుగు నజప 157
- సీ. అలకు నాధాబ్జ + మరణ చతుర్దశో
ర్జిత వశమన వర్ణ + యుతియునగుచుఁ
బాలుచు స్వాధిష్ఠాన + ముదటిద్విభా వద్ద
భాంచద్భకారాద్య + లాంత మగుచు
నమరును మణిపూర + కము నీలరుచిదశ
దళముల డాద్య ఫా + తస్మి వగుచుఁ
దగున నాహతము డ్వా + దశ పల్లములుఁ గన
కాభన్ దనరి కాద్య + తాంతమగుచుఁ
- గీ. జను విశుద్ధము జ్యోతి కాం + తిని బదాటు
దళములను పోడశస్వర + కలితమగుచు
బరగు నాజ్ఞాభ్యయు మణి + పృథన్ ద్విపర్ణ
ములను హంతుఁడ్యయాతర + లలిత మగుచు 158
- క. ఆరయ రాజులును సహ
సార్థంబు సహసోపత్ర + సహితంబై బా
లా రుణకోటి పృథ నో
కారాస్వతిమగుచు నిర్వి + కారా సిద్ధా 159
- న. అంతియేకాక 160
- + ఇతి అష్ట దళ పద్ధము శ్లో +
- గీ. పృథి తచువు నందు హృత్పీఠి + భవ్య వికసి
తాష్ట దళతద్దమొందు చె + న్నాడుచుండు

- నందు హంస చరించు నా † చందమెల్లఁ
దసర వివరింతు వినుము ని † ద్దముగ సిద్ధ
సీ. పాగ్దళంబున హంస † వర్తింప సుగుణంబు
నాగ్నేయ దళమున † కరుగ నిద్ర
యామ్య దళంబున † కరుదెంచ గోళంబు
రక్కసిదెస తేకు † రెక్కఁ గుమతి
పశ్చిమ పత్రింబు † పైకివచ్చినగ్రీడ
మరుదాళ దళమున † కరుగ నడయు
మొగినుదీచి దళ † మునకు రారతికాంక్ష
యీశాన్య దళమున † కేగనీవి
గీ. మధ్య నెసఁగిన వైరాగ్య † మతియుఁ గర్ణి
కస్థమగు నెడ స్వప్నముల్ † గలుగుచుండుఁ
గాన నపు డవ్వనల పద్మ † కలితహంస
సుగతి నెఱిగియు నడువఁగా † నగును సిద్ధ 162
వ. మఱియు యమనియ మాస నాద్యష్టాంగ యోగంబుల
తెఱంగెఱింగించెద నాకర్ణింపుమని వీరేశ్వరుం డిట్లనియె
క. సముచిత యోగాభ్యా
సమునన్ దుర్గుణముల డఁగు † సకలేంద్రియ వ
ర్షము నుడుగు శరీరారో
గ్యము బ్రహ్మానందమలరు † జ్ఞానము దలరున్ 164
...ల్కిల ప్పాంగ యోగ ములు ల్కిల...
క. క్షమతోడ నహింసాస్త్రే

యములన్ సత్యా పరిగ్గః * హములఁ బరస్త్రి

విముఖత నెరపుచుఁ బరః త

త్వము నరయుట యమమటాడు * పాజ్ఞలు నత్నా 165

క. స్నానము గురుమంత్రాను

ష్ఠానంబును రేపుమాపు * సలుపుచు బ్రహ్మ

జ్ఞానానందమయుంజె

జానొందుట నియమ మాడు * సద్బుధులనఘా 166

క. వీరస్వస్తిక పద్మమ

యూరాద్యాసనములెన్ని * యో కలవా యా

తీరులఁ గూర్చుండియుఁ జె

న్నార నపోజ్యోతిః గనుట * యాసన విధియా 167

మ. పాలుపా గాలిని వామనాసికమున * బూరిం పు చు న్
దానిలో

పల సర్థంబును గుంభకంబువల నొ * ప్ప * జేయుచున్
శేషము

న్వలయన్ దక్షిణ నాసికంబు వలన * నీచిం పు చు న్
దీక్షతో

సలువొందన్ బరమాత్మ నారయుట సా * కాయామ
మా నందనా

గీ. పొదల మదమెక్కు తిండికి * బదులొకింత

సాత్వికాహార నియతిచే * స్వర్చనమును

బరగఁ బూరించి సాముకుం * భకమొనర్చు

- చుండు నదియె పృథ్విహారఁ యోగమనఘ 169
- గీ. ఇందియములఁ జలింపఁగాఁ నీక యేక
 దీక్ష భూమిభ్యమందునఁ దృష్టి నిలిపి
 ఒనరఁ బరమాత్మను నుతింపుఁ చుండునదియె
 ధ్యాన యోగం బటందుఁ పెఁ ద్దలు కుమార 170
- గీ. హంస నందెందుఁ దిరుగ నీ యంగ వలెనా
 ఎందునెందున నిలువఁగాఁ నీయరాదా
 ఎఱిగి మతువక తానటి యింపుచుంట
 ధారణంబునఁ బథులు నిఁ ద్దముగ సిద్ధ 171
- క. లోక భ్రాంతిని వీడియుఁ
 బ్రాకటమగు దీక్షతోఁ బఁ రబ్రహ్మములో
 నేకంబై తానుండుట
 యేకాదే సమాధియోగఁ మిద్ధ చరిత్రా 172
- మ. తని మఱియు ఛాయాపురుష లక్షణంబు నెఱింగించెద నా
 నాకర్ణింపుమని వీరేశ్వరం డిట్లనియె 173
- :—) ఛాయాపురుష లక్షణము. (—:—
 నీ నిర్వచనవిశేషిఁ నీరజబాంధవు
 నని నుధాకరుఁ నని వెనుకఁ
 నేనియు నిల్చి భాఁ నీలఁ దన నీడలో
 దీక్షించు గళమునఁ దృకునిలిపి
 తగగురు ప్రోక్తమంఁ త్రమును నూటా యెని
 వివిసార్లు వినియింతిఁ వింటివైపు

ఘటికౌద్వయముజూడఁ డఁ † గావలె నిటులాట

నెలులు నిత్యముజూడఁ డఁ † నిజ శరీరఁ

గీ. మగుపడును వత్సరద్వయ † మటులె యభ్య

సించెనే నాత్మ నెవ్వని † జేగ్గుకొనియుఁ

గాంచునో యాతఁ డగుపడు † గగనమందు

శిష్య జనముఖ్య చిరసౌఖ్య † సిద్ధయాఖ్య

174

వ. గగనంబునఁ గాన్పించు ఛాయా పురుషుండు ధవళ వర్ణం
డైనచో చూచు నాతం డత్యంత కల్యాణ యుక్తుండును
హరిద్ర వర్ణుడైనచో వ్యాధిగ్రస్తుండును రక్త వర్ణుడైన
చో భయ విహ్వలుండును మరకత వర్ణుడైనచో ధననా
శకుండును నీలవర్ణుడైనచో షణ్మాసమాత్ర జీవితండును
గాఁగలండు మతియును ఛాయా పురుషునకు దక్షిణ భు
జంబు లేకుండినఁ జూచు నాతని ముఖ్య బంధువునకును
వామ భుజంబు లేకుండిన నిజకళత్రంబునకును భూయు
గంబు లేకుండినఁ దనకే నవదినసగలులకును బాహూరు
పులలో నెవి లేకుండినను దివసాష్టకంబునకును నాసికంబు
లేకుండిన దివసత్రయంబునకును శరంబు లేకుండిన నొక
దివసంబునకును క్షణికంబులో గాన్పించు కుండినఁ దత్క్షణ
మే తనకు మరణంబు సంభవించునని యెఱుంగవలయు నిఁ
కస్వర వివేచనంబు నెఱింగించె నాకర్ణింపుమని శ్రీ వీరే
శ్వరుండు సిద్ధని కిట్లనియె

స్వ ర వి వే చ న ము.

క. పవన దళకమును నాసా

వివరంబులనుండి జీవి + వెడలింపుచు నీ

యవనిగలయ నిలఱును వా

స్తవముగఁ బూరింపుచుంట + సహజమకాదే

176

క. కుడివైపున సూర్యస్వర

మెడమనఁ జంద్ర స్వరంబు + హితమల రారక

నడుమను వహ్ని స్వరమనఁ

బడు ముక్కున వెడలునట్టి + పవనంబునకు

177

వ. వహ్ని స్వరమనఁగాఁ గుడి యెడమల వాయువులు మూతి

మయి గలిసి యేకమాగా నాడుటయని యెఱుంగునది

మఱియు నగతియే కాక సంకరస్వరం బింకొకండు గలదది

యెట్లందువేని స్వరద్వయంబు కలిసియు విడివడుచు నాఁ

డుచుండునని యెఱుంగు మట్లగుటకేసి తత్ఫలంబులన్

దెలిపెద నాకర్ణింపుమని సిద్ధని కిట్లనియె

178

సీ. సూర్య స్వరంబాడు + చోఁ దలంచినపని

సలుపఁగా నెరవేగు + సత్త్వరముగ

సోమ స్వరంబాడు + చోఁ దలంచినపని

సలుపఁగా నెరవేరు + జాగుగాను

అగ్ని స్వరంబాడు + వపుడు దలంచిన

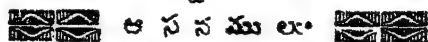
కుని చేయఁబూనిన + భంగమగును

వంకక స్వరమాడు + సమయంబునఁ దలంచు

పనిసేయ మధ్య లో + పలును నిలుచు

గీ. నిటు లెస్వస్వరగతులఁ దా • నెఱిగి ప్రాశ్ని
కులకు నెల్ల శుభాశుభ • ఫలములనొగి
జెప్పఁగావలె సుజ్ఞాని • చెలువుమీఱ
శిష్యజనముఖ్య చిరసౌఖ్య • సిద్ధయాఖ్య 179

క. అనవిని సిద్ధుడు మనమున
ననుపమ మోదమును జెంది • యార్యాఁక నా
సనముల తెఱఁగెఱిగింపవె
యనఁ దెల్పఁ దొడంగె సిద్ధ • యకు గురుఁ డెసఁగ 180

క. ఒకనొడపై నొక పదమిడి
యొక తొడకింద నొక పదము • నునిది మెయిన్ వం
చక నిక్కించియుఁ గడు నో
పిక భూమధ్యమును గనుట • వీరాసనమా 181

గీ. పికలకుఁ దొడలకు మధ్య • జక్కఁగాను
బదములన్ జేర్చి మేనుచం • పక నిగుచ్చి
నిష్ట భూమధ్యమందున • దృష్టి నిల్చి
అరయుటయె స్వస్తికాసన • ముందుఁబుఱులు 182

శా.వామోరుస్థలి దక్షిణాంఘ్రి నిడి రే • వన్ దక్షిణోరుస్థలి
వామాంఘ్రిన్ గడియించి వీపువయిదా • బాణిద్యయిన్
మెల్కహే

తామంజస్థితివేసి కాళ్ల బొటవే • ల్లన్ బట్టి గడ్డంబు ర
స్సీమన్ జేర్చి త్రికూటమన్ గనుట రా • జీవా స న నం
బండిలన్ 183

సీ. పాణి యుగంబును † త్తోణిపై నానించి

కరమొప్పు బొక్కిలి † కిరుగడలను

మోచేతులను బూనిక † మోపి పింఛము లీలఁ

బాదద్వయంబును † బైకేలేపి

సాంపలరార నా † డింపుచు వదనార

విందమున్ బైకెత్తి † వీక్షణమును

భ్రామధ్యమందున † నేమంబుగా నిల్పి

చిద్బిందువును నిరీ † క్షింపుచుంట

ఆ. యోగకోవిదులు మ † యూరాసనంబని

పలుకుచుండు రవని † తలమునందు

నాసనములఁ దొలుత † నభ్యసింపఁగవలె

శిష్య నిచయముఖ్య † సిద్ధయాఖ్య

184

వ. ఇంక నిట్టి యాసనంబు లెన్నియో కలవు గావున వానినెల్ల

వర్ణింప నలవిగావన సిద్ధం డలరి మహాత్మా యొకించుక

భవిష్యత్కాల పరిస్థితు లెఱింగింపుమన వీ రే శ్వ రు ం దు

డెల్పొ దొడంగెను సది యెట్లన్నను

185

† శ్రీ కా ల జ్ఞా న ము శ్రి †

సీ. కుల భేదములులేక † కలుతు రంతట జనుల్

విధవులు సభవలై † వెలయఁగలరు

పదవులకొఱకునీ † లెడరెందరెందరా

బహునాయకత్వమే † ర్పడును జగతి

నయభయంబులు మందు † నకుఁజక్క వేరితో

దేశదేశములనా ♦ స్తికము బ్రబలు
 ప్రీపురుషులునొక్క ♦ దీతిఁజరింతురు
 వరుసఁదప్పిమెలంగు ♦ దురుమదించి

గీ. కరికిరిమఱికిరికిరి ♦ గరిజనించు

దెలుపుననలుపును దెలుపును ♦ నలుపుమీఱు
 ద్విపదికిఁజతుప్పది జనించి ♦ తేజాల్లు
 భావికాలపరిస్థితుల్ ♦ బలుకఁదరమె

186

సీ. ముజ్జగంబులవియ్య ♦ ములుసెతురొండొగుల్
 కలిమిలేములునొక్క ♦ కరణిఁదోచు

నెక్కడెక్కడివార్త ♦ లొక్కచోవినిఁబడు
 నీడలేపాటలు ♦ బాడియాడు

నిరీవపక్షులు ♦ నింగిపైఁహరించు
 నెద్దులులేనిబం ♦ డ్లిలజరించు

తోపలనెలుపల ♦ జూపునద్దములొక్క
 బంచభూతములమ్మ ♦ బడునువీధి

గీ. జంచలన్ బట్టిచ్చెల్లన్ ♦ సలుపఁగలరు

నేలచాలక గోలలు ♦ చాలజరుగు
 నుర్విసవనవరోగంబు ♦ లుడ్భవిచు
 భావికాలాంతరస్థితుల్ ♦ బలుకవశమె

187

క. దురములనిష్ఠుల వానలు

గురియునుదస్త్రముగాఁగ ♦ గుంభినిపై నె
 త్తురు పేఱులు బాహుభీ

కరముగజాతిమతభేద + కలహములొదవున్

188

క. భువినన్నముదొరుకక మా

జవులెందరొయాత్మహత్య + నశియింతురుపా

ర్థివసమలోఁగొందఁగపా

• ర్థివసములైయేలుదురు మ + తిభ్రమణమునన్

188

క. పలుతెఱఁగులజనులడఁగుచు

నిలగలియుగమైదువేల + యెనుబదివర్షగ

బులుదాటిన పిమ్మటభా

సిలువారికి మేలొకింత + చేకురువత్సా

189

వ. అనివీరేశ్వరుండు కాలజ్ఞానాదికంబులు రేయింబవల్లు సిద్ధవికి

బోధింపుచుండుట లెఱింగి తిక్కుంగల శిష్యజనంబు లన

మానులై మనకన్న సిద్ధంఁడెందున హెచ్చుగువాడని యిట్లు

బోధించునో గురునకిది పక్షపాతంబగును సుదీయని గుస

గుసలాడుచుండుట గురువద్యండు గ్రహించి

190

● సిద్ధని సహింపలేని భక్తులు గర్వభంగమగుట ●

సీ. ఒకనాఁడువీరచే + శికుఁడునశిష్యుడై

సంచారమునకేగు + సమయమందు

దాఁటిలోశిష్యులు + దగఁగొని గురునితో

వీరులేదెటుదప్పి + దీరుననినఁ

బధమధ్యమునఁజచ్చి + పడియున్నకుక్కదొ

క్కనఁగలకుట్లనీ + టినిగురుండు

చూపించిత్రాగుండం + చునుబల్కవారిసీ

వలదవిమొగములు , మలుపఁగాంచి

గీ. సిద్ధఁడానీపుపాసాబుఁ , జేయుమనినఁ
దత్తణమెనుక్కడొక్కయం , దలెజలంబు

దోసిటన్ గొని కనులక , దుకొనునంత

క్షీరమగుటను గోలెనా , సిద్ధఁడహహ

191

గీ. అపుడు వీరేశ్వరుండు శి , మ్యాళిఁగాంచి

పాలుజేయ నె మీరవి , గోలబూన

సిద్ధవికిఁగలభక్తిమీ , కెద్దిచెపుడు

బావిగలదచెచనుడని , బయలుదేరె

192

ఆ. అంతశిష్యులెల్ల , రరుగుదెంచుచుగర్వ

భంగమగుటవలన బావికడకుఁ

జేరినీరుఁగోలి , సిద్ధయమనలోన

మేటభక్తుడనుచు , మెచ్చుకొనిరి

193

సీ. గోలకొండనబాబు , పాలి కేగిగురుండు

సారిది మాహాత్మ్యముల్ , జూపువేళఁ

బుష్పగిరిద్వీప , స్మృతనుజేరిగురుండు

శోభిల్లమహిమలుఁ , జూపువేళఁ

గండనూలు నవాబు , కడకునేగి గురుండు

సౌపారమహిమలుఁ , జూపువేళఁ

గడవనేలునవాబు , కడకునేగిగురుండు

దీపింపమహిమలుఁ జూపువేళఁ

గీ. బరగబనిగానివలెన , బాబునుమఱి

సిద్ధవటనబాబును , జేరిగురుడు

సుప్రసిద్ధప్రభావముల్ , జూపువేళ

సిద్ధుడును వెంటనుండిద , ర్శింపుచుండె

194

వ. ఇట్లుసిద్ధుడు పండెందువత్సరములు విడువక గురుశేవలో
నర్పుచు మంత్రమంత్రార్థము ద్రాసిన యోగాదులునభ్య
సింపుచు దారకసాంఖ్యమునసంబులలో బరిపూర్ణజ్ఞాన
సూపన్నుండై మహాయోగిమృడన వి ల సి ల్లు చుండిన
వాడాయెను

195

శ్రీ అశ్వాసాత్మకములు

క. నీరేజాంబక రూపా

నీరేజాంబకసమాన , నిర్మాణవణో

నీరే జాంబకభూతీ

నీరేజాంబకసమాన , నిరవధికకృపా

196

క. నిగమాంతోపన్యాసా

జగదాప్రోపమవిశాస , స్మరసువిలాసా

నగజేశ్వరార్చాభ్యాసా

సుగుణగణనివాసభూరి , సుకరోల్లాసా

197

తోటక. అశిథిప్రకరోపకృ , తావరణా

అతులాగమధర్మప , ధాచరణా

అతిసజ్జనవర్గస , మాదరణా

అతనూపమయాపస , దాభరణా

198

గద్య

ఇది శ్రీ పరమేశ్వర వరప్రసాద లబ్ధచతుర్విధ
 కవితావిచిత్రవిశ్వకర్మకులపవిత్రభద్ర
 గోత్రప్రకూరివంశాభిశైలవమిత్రరా
 మలక్ష్మ్యంబాసుబ్బయాచార్యపు
 ల్లొక విసింహబిరుదపాత్రబుధ
 జనానుమతికాశీపతిప్రణి
 తంబైనశ్రీసిద్ధయోగి
 చరిత్రమునందుత్ప
 తీయాశ్వా
 సముసం
 పూర్ణ
 ము

చతుర్థాశ్వాసము

క. శ్రీబ్రహ్మ తేజ పూర్వక

కుబ్జమణాభోగభోగ , కోవిదవర్యా

అబాసి గభీరా వీ

దబ్జహృదార్య యక్ష , రాజాదార్యా

1

అ. అవదళింహుగదేయ , హస్తృదనౌ దహో

ధమఃదనం బుధ్య , తముడనంగః

బరగుసిద్ధయోగి , వరుచరిత్రమునందు

నెసగునవలిచరిత , మెట్టులనిన

2

వ. శ్రీమద్విరాట్పాతులూరివీరబ్రహ్మాండ్రుండు వర్షకృమం

బుగా నందనులకు వివాహంబుల గావించి యందగి

తనూభవుండగు గోవిందయాచార్యునకు గురుపట్టాభిషేకం

బునొనర్చి యొక నాటిసాయంతనంబున సతీసుత శిష్యుడె

వృత్తుడై నిజసతీమణి గాంచి యిట్లనియె

3

— వీశ్వరుండు భార్యతో జీవసమాధి నొందెద ననుట —

ఆ. ఇంతివినవెప్పే , నెల్లుండి వైశాఖ

శుద్ధదశమియగును , సాంపుమీల

నేడదహమునందు , నిర్వికల్ప సమాధి

నెచయు వాడిలోక , మునుద్యజించి

4

క. శోధించితి జగమెల్లన్

సాధించితి భక్తతతిని , సముచితరీతిన్

బోధించితి జ్ఞానమును స

మాధిక్ జాత్తునిక నిరువ ॥ మంజగుదీక్షన్ 5

క. మగువా నేవచ్చినపని

ముగిసెను స్వాంతమునకెంతో ॥ మోదముగలెన్
జగమునకును నేనిక వే

రగుటకు నొక్కంతసంది ॥ యములేదరయన్ 5

క. ముక్తి గొనఁబరమస్థిర

భక్తిలతను నాటనలరె ॥ వరమతిసేకున్
వ్యక్తమెకద వగవకు సుమ

యుక్తస్థితినను సమాధి ॥ నొందింపఁగదే 7

వ. అనిసిద్ధనివైపున్ జూచి

గీ. సిద్ధఁడనీవు గోవింద ॥ సెప్పినట్టి

పనుల నెల్లను నెరవేర్చి ॥ ననుసమాధిఁ

జేర్చునంతనె ముడుమాలఁ ॥ జేరిసుగుణ

వతినిబెండ్లాడి మంచి సం ॥ తతిని గనుమ 6

క. తదుపరి భవసాగరమును

విదితముగఁదరింపఁజేయ ॥ వేదాంతము నిం

పొదఁవగ జనులకుఁదెల్పుచుఁ

దుదజీవ సమాధిబీత్రి ॥ తోనొందుమొగిన్ 10

వ. అనిమఱియును సతీసుతులన్ జీరి

భక్తజనంబులు దర్శించుకొన దళిమివరకవకాశమిచ్చితిన్

గావుననాటి యపరాహ్ణంబునకు నన్నుసమాధిలోస్థాపింప

వలయునను మొదలగువిషయంబు లెవరికిఁదెల్పఁదగినవివా

రికిన్ దెలిపి నేనిదేయోగదీక్షన్ బూనుచున్నాడమీరలికనన్
 బలుకరింపరాదునుమాయని ముమ్మారునొకిన్ వక్కాణిం
 చివద్దాననాసీనుండై నిర్వికల్పసమాధియోగదీక్షన్ బూని
 యుండునెడ శోవిందాచార్యుడిగురునందనులొక్కచోజేరి
 జనకుండీశ ననుబలుకరింపరాదనిమన కే యనుజ్ఞనిడెగాని
 సిద్ధనికట్లానతీయకుండై నిందులకెదియేని కారణంబుండక
 పోదని యూహించి గురువర్యుక్ సమాధిలో స్థాపించువర
 కు సిద్ధనినిటనుండనీయరాదిపుడే గురుకార్యనిర్వహణవ్యా
 జంబుననెట కేని పంపింపవలయునని తలంచి తల్లిన్ బిలిచి
 యిట్లునిరి

11

క. జనసీమానాయన యిం

కనుమీరలు బలుకరింపఁ గారాదని తా

మనకనియెగాని సిద్ధని

కన్డెదియోహేతువుండ నగునిందులకున్

12

—గురునందనులు సిద్ధని పూలకనుపుమని తల్లినినిర్బంధించుట—

గీ. కానమాతండ్రిని సమాది లోనజేర్చు

వరకుసిద్ధని నిటనుంచ వలదువేల్పు

మల్లెపూవుల బనగాన వల్లెకేగి

మనమతంబునఁగలపుతె మృనఁగదమ్మ

13

క. ఆవేల్పు మల్లెపూవుల

చేవిలసిల గురునిపూజఁ జేయఁగవలయున్

కావున శీఘ్రముగాజని

- తేవలెనని వానికొన ♦ తీయంగదవే 14
- గీ. ఇటకు జనగానపల్లియ ♦ యెంచిచూడ
సప్తమోజన దూరస్థ ♦ జనపనంబు
గాననటకేగి విరులతా ♦ కైకొనియును
దళిమినపరావ్హమునకురా ♦ వశముగాదు 15
- గీ. మేముచనుమన నతఁడొప్పు ♦ డేమొకాని
అమ్మరోగురుశాసన ♦ మగుటవలన
నీయనుజ్ఞను మీఱవా ♦ నికినిగాదు
కొనఁగుసుమంబులకు నంప ♦ గదవెవాని 16
- క. ఇదియెయలెని నెడఁజేసెడు
- ఉ. సదుపాయముగాన నీవు ♦ సంశయమును నీ
మదిలోనొకింత బూసక
పదపడిసుమములకువాని ♦ బంపింపగదే 17
- క. అనివలెఁడు పుత్రీకులన్
- గనుఁగొని గోవిందమాంబ ♦ కడువగచుచు ని
ట్లనియెఁగొమరులారా సి
ద్ధని మోసముఁ జేసి పనుప ♦ దగునామనకుకా 18
- ఉ. శ్రీకరుఁడైనమీగురుఁడు ♦ జీవసమాధి వహించువేళన
స్తోకసుధీనమేతుఁడయి ♦ శోభిలునిద్దసి జెరితనుండఁగా
నీకసుమాలిఁదెచ్చుటకు ♦ నేగుమటంచుననుజ్ఞసేయఁగా
నాకెటునోరువచ్చునిది ♦ న్యాయమెశిష్యునిమోసగింపగకా
- క. పదిరెండువత్సరంబులు

కుదురుగమన పంచగాయ + కొనియుండి నుఖ

ప్రదసేవలు మనకొనరుచుఁ

గదయట్టికు మోసగింపఁ + గానెటులొప్పున్ 20

వ. అదియునుంగాక మీతండ్రి నాకాజ్ఞాపించినదేమన 21

క. ముక్తిన్ గొనఁబరమసిర

భక్తిలతనునాటసలరే + పరమతినీకున్

వ్యక్తమెకద వగవకుసుమ

యొక్కస్థితివనుసమాధి + నొందింపఁగదె 22

వ. అనఁగానిందరమేమన, ముక్తిన్ గొనన్ = మోక్షమునొందుం
టకు, పరమతినీకున్ = శ్రేష్ఠమైనబౌద్ధియమునందున నీకు,
పరమ=ఉత్కృష్టమైన, సిరభక్తిలతనునాట - నిశ్చలమగు
భక్తియనుష్ఠిగనునాటఁగా, అలరెన్ - ప్రకాశించెను, వ్యక్త
మెకద - తెలియునుగదా, వగవకుసుమ = చింతింపకుమును
మీర్చి, యొక్కస్థితిన్ = తగురీతిగా, ననుసమాధినొందింపఁగదే
వన్నునమాధినిబొందునట్లుగాఁజేయఁగదే, యనివల్కనందు
లకబద్ధంబుతాడి శిష్యునిమోసగించి ముక్తికిబదులు సరకం
బేలనొందవలయును నన్నిట్టియకృత్యంబునకుఁ బ్రోత్సహింపఁ
యికుండని వగవుతో గోవిందమాంబ యొక్కచోగూర్చున్న
యెడ

క. కనియగ్రసూనుడిట్లను

జననిరొదబృరలుబలఁ + జనదనికదనీ

వమట గుండనిననుదులు

దుననస్కృద్భావమరయః † దోచేడువినుమా 23

వ. అదియెట్లుంటివేని, వరమతి. ఓశ్చేష్ఠమైన హృదయముగలదా
నా, ముక్తిన్ గొనన్ = మోక్షకాలమునఁ బూనుటకై (అనఁ
గానేను జగమునువిడుచునపుడుఁ బూనుటకై యనుట) బ-
బనగానిపల్లెలో, ర-రహించునట్టి, మ=మఠంబు సందలి
స్థిరన్-భూమియందున, భక్తిలతనునాటవలెన్ = భక్తితో
తీగెనునాటఁగావికసింఁచెను, నీకున్ వ్యక్తమెకద-నీ కు ను
గూడాఁజెలియునుగదా, వగవకు-చింతింపకుము, సు మ
య్యక్తస్థిన్-అపుష్పములతో గూడుకొనురీతిగా ననుసమా
ధి నొందింపగదే-నన్ను సమాధిలోఁజేర్పంగదే, అనిగురుండు
నీకానతిచ్చినట్లర్థము స్ఫురింపుచున్నయదిగావున నవృత్తదో
షంబుగూడ నిన్ను పొందింపనేర దంతియేగాక గీ. సిద్ధఁడ
నీవు గోవిందసెప్పినట్టినుడుల నెల్లను నెరవేర్చి అనుటచేగు
రుశాసనంబగుటవలనసిద్ధుండు నీయనుజ్ఞనుమీఱఁజాలడు
గావున సంశయింపక సిద్ధనిపంపివేయుమిఁకనంతియేగాక.

1. విబుధులాయమసూతిగో † విందుమాటఁ

దొలఁగఁజాలక యనృతంబు † వలుకవలసి

పలికిగురుశిష్యులకు నెడ † బాపెనందు)

గాననిపుడంతియేయందు) † గదమదంబ

24

అనగావిని గోవిందమ నిజ

తనయులతో నిట్టులనియె ధర్మజుడొకబాం

కునకెకడా యమపురమును

- గనవలసెను నేనుబాంకఁ ♦ గానంబెకదా 25
- ఆ. కానబాంకఁజాలఁ ♦ గడునింద జగతిలో
నందజాఁబనరక ♦ మొందఁజాలఁ
గడిమిఁగిల్చివమును ♦ వడిఁగట్టకుఁడునాకు
బుత్తులార సుజన ♦ మిత్తులార 26
- క. ఇట్లులన నందనులలియు
డిటపుగనిట్లనిరి సుతులు ♦ దెల్పినగతిఁజే
యుటకొప్పని తెల్లకురం
గటనుండుట కొమగులకును ♦ గడుఁదప్పుచుమీ 27
- క. ఇట్లనీకనులయెదుట మే
మెటులుండఁగవలయువనుల ♦ కేగెదమటుపి
మ్మటనీయివ్వము వచ్చిన
యెటులమెలఁగుచుండుమని ప) ♦ యాణంబైనన్ 28
- గీ. అపుడుగోవిందమాంబమ ♦ హఃర్తిదోప
నాత్మజులకెదురరుదెంచి ♦ యడ్డగించి
ప్రియతనయులార మీరుఁజె ♦ ప్పినవిధంబె
విరుల కంపింతు సిద్ధని ♦ మరలుడికను 29
- క. మిమునెడఁబాసియునే నొక
నిఘనమయున గృహమునకదు ♦ నిలువంగలనా
సమయానుకూల్యముగ న
త్యమొ కల్గయొ పలకకున్న ♦ దప్పు నెనాకున్ 30
- ఆ. పతిసమాధిఁజొచ్చు ♦ పనిబూనినందుల

కార్తికగొటిమీర ♦ లలిగివనుటఁ

జొత్తుమనినగోరు ♦ చుట్టుపైరోకటి

పోటునాటినట్లె ♦ పోతలంప

31

వ. అనిసుతులన్ బతిమాలి తోడ్కొనివచ్చి యిల్లుజేర్చువరకర్థ
రాత్రొంబగుటయు నంతగురునకు సురటిపెసరుచు ధూపంబు
వేయుచున్న సిద్ధయనీవలికిన్ బలిచిగోవిందమాంబయిట్లనియె

ఆ. శిష్యవర్మనీకు ♦ జెప్పెడనొకపని

భారమనక చేసి ♦ తీరవలయు

నీకుదక్కనొరుల ♦ నెరవేర్పజాలరీ

పనియటంచుదోచు ♦ మనమునందు

32

★ గోవిందమ్మ సిద్ధని పూలు దెమ్మనట ★

క. మాయందుభక్తి నీకు న

మేయంబుగనుండెఁగాన ♦ మీఱవటంచు

నాయాత్మనెంచి యాపనిఁ

జేయుమనుచుబలుకుచుంటి ♦ సిద్ధసమాఖ్యా

34

చ. పనియెదియంటివేని గురు ♦ పార్థివుఁడా బనగానపల్లెయం

దనుభుగనున్న వేళ స్వమ ♦ తావరణంబున వేల్పుమల్లె తీ

గెనొకటి నాటినాడట యొ ♦ గోబొదయై యిపుడెన్న

పూలుపూ

యునటగురుండుదత్తుమము ♦ లూనఁగ లేదటయెన్నఁడేనియు

గీ. అలవిరులుదాల్చఁగాఁగోరై ♦ గలదటంచు

నప్పుడప్పుడునాతోడ ♦ ననుచునుండు

గురునికోర్కె సమాధి కే + గునపుడైన

దివ్యభక్తుడ పీఠుండి + తీర్చవలదె

36

క. తీవరముగ నీవీయెడఁ

బోవలె బసగానవలికే + బాలుపుగ నిటకున్

బూవులను దళిమినాటికే

దేవలయును గురునికోర్కెఁ + దీర్చఁగవలయున్

37

క. ముక్తిన్ గొనఁబరమస్థిర

భక్తిలతను నాటినలరె + వరమతిసీకున్

వ్యక్తమెకద వగవకు సుమ

యుక్తస్థితి ననుసమాధి + నొందింపఁగదే

38

ప. అనిజగద్గురుండు నాకాజ్ఞాపించుట నీవునువినియేయుంటివి
గదా యందలియర్థంబేమన, వరమతి-ఓ శ్రేష్ఠమైనహృద
యముకలదానా, ముక్తిన్ గొనన్ = మోక్షకాలమునఁబూ
నుటకు (అనగా జగమువిడుచునపుడు బూనుటకనుట) బ
బసగానిపల్లెలో ర = రహించునట్టి మ = మతమునందలి స్థిర
భూమియందున, భక్తిన్ = భక్తితోడ, లతనునాటినలరె =
తీగనునాటఁగావికసించెను, నీకుఁ వ్యక్తమెకద - నీ కు ను
గూడతెలియునుగదా, వగవకు = చింతింపకుము, సుమయా
క్త స్థితిన్ - అపుష్పములతోఁగూడుకొనురీతిని, ననుసమాధి
నొందింపఁగదే - నన్ను సమాధిలోఁజేర్చఁగదవేయని యాజ్ఞా
పించెన్ గావున నాకాకుసుమంబులు దెచ్చుటకు సాధ్యము
కానందున నీవైననుగురునికోర్కెదీర్చక తప్పదని యాన

తిచ్చినందున సిద్ధండాకింత తనలో

ఆ. నిఖిలమున్ దృఙ్చించి ♦ నిర్వకల్పసమాధి
నెనయుగురుఁడు నుమము ♦ లేలగోరుఁ
గోరెనేని పిలిచి ♦ గురుఁడు నాతోఁ బూలు

దెచ్చొటంచునేల ♦ దెలుపకుండు 39

క. అనిసంశయించి యెట్లులై
ననుమద్గురుదేవిశాస ♦ నముఁదప్పఁగరా
దని నిశ్చయించుకొని కృ
న్నన సిద్ధండామెతో వి ♦ నమ్రతఁబలికెన్ 40

క. అమ్మాయహర్నిశలునుర
యమ్మన బనగానపల్లె ♦ కరుదెంచి ప్రసూ
నమ్మలను దళిమినపరా
హ్ణమ్మనకును దెత్తునని ప్ర ♦ యాణంబైవన్ 41

చ. గురుసతీసిద్ధయన్ విరులు ♦ గొబ్బునఁదెమ్మనిసాగనంపభా
సురఁఁగుఁడెల్లవారెగురు ♦ సూనులు సంతసమందిపూజితై
పరిమళవస్తుజాలమును ♦ వాద్యములఁ హితభక్త బాంధవో
త్కరమునుగూర్చుచుండు నెడఁ ♦ దామరశాస్త్రుఁడుగుఁగింక
నాదట 42

ఉ. సిద్ధండురాకమున్నెత్వరఁ ♦ జేసిగురుప్రభునిఁ సమాధిలోఁ
దద్దయుఁజేర్పఁగాఁదలఁచి, తద్గురుపుత్రిలు నేయిఁబూనితో
నిద్దరమానియత్నములు ♦ నేర్పునఁజేయఁగఁదెల్లజారెనా
ప్రొద్దన నేమహాత్మునకుఁ బూజలుఁజేయఁదొడంగి రెంతయున్

— ఇమి వీరబ్రహ్మాదుని సమాధిన్ జేర్చుట —
 సీ. పృథునకుఁజెన్నెట † నభిషేకమొనరించి
 కావివస్త్రంబులు † గట్టఁ బెట్టి
 భూతిగండాక్షతో † వేతాలికునిజేసి
 పుష్పహారములురం † బునసమర్పి
 భూపదీపాదులు † దీపింపనర్పించి
 లలితపూజాద్రవ్య † ములుగదించి
 పాదుకాజపమాలి † కాదండములనూన్చి
 పదపూజలెల్లరి † పొదవఁజేసి
 సుమరధంబుననుగూ † ద్బుండఁగా నొనరించి
 యాత్మజుల్ వాహకు † లైచనంగ
 భక్తజనంబుల † భజనలుసెలరేగ
 వివిధమంగళతూర్య † రవములెసఁగ
 నెలఁతుకలందంద † నీరాజనములిడఁ
 గుసుమాక్షతలు శిష్య † కోటిసల్ల
 జయజయస్వనముల † సందడిమిను ముట్ట
 స్వస్తివాచకపుర † స్మరముగాఁగ
 గీ. మెరవణింపుచు మఠమునన్ † బరగునట్టి
 విమలతరహా సమాధిలో † వీరగురుని
 దశిమినాడవరాహ్లాంబు † దగులుసరికిఁ
 జేర్చిమూతబిగించిరి † చెలువుమీఱ
 క. తన నెంతగఁగదలించిన

ధ్వనులెంతగఁజేయుచున్నఁ † దానించుకయై
ననుజలియింపఁడుచూడఁడు

మొనసిగురుండెట్టియోగ † మున్దాల్చెనొకో 45

వ. ఇట్టిచ్చట వీరేశ్వరుండు నిర్వికల్పసమాధి యోగదీక్షన్
బరమాత్మాను సంధానుండై సమాధిలో స్థాపింపబడియుం
డఁగానికనచ్చట

—సిద్ధయ్య పూలకై బనగానపల్లెకు నేగుట —

గీ. అలరులను దెచ్చుటకుసిద్ధఁ † డచటనుండి
పయనమైనది మొదలుగాఁ † బరుగులిడుచు
గవ్వసాధ్యంబుగా బన † గానపల్లె
కరిగెనానాడు రవిగుంకు † సరికయారె 47

ఆ. అరిగిమఠముఁజేరి † యందలివారల
వడిగిగురువధూటి † నుడివినట్టి
మాటలెల్లఁగల్గ † లొటచేమోసముఁ
జేసిపంపెననుచుఁ † శంతలోడ 48

ఆ. అచటిపూలతోట † నలరినమల్లికా
కుసుమములను గోసు † కొనియుఁదిరిగి
దారిఁబట్టుసరికి † దైవికంబుగనొక
తట్టాకింతమబ్బు † బట్టెమింట 49

వ. అంతన్ గొంతదూరం బేగునప్పటికి 50

సీ. భీకరంబుగఁజిక్కు † చీకట్లువ్యాపింపఁ

గఱిమొగుల్ నలుతల్లఁ † గ్రమ్ముకొనియెఁ

బిడుగులు బడునను † భీతిజనింపగా

మెఱుపుతో నుఱుములు † నుఱుమసాగె

సగములు దలక్రిందు † లగునట్లు పెనుగాడ్చు

లేవంకజూచిన † వీవదొడఁగె

నింగిచిల్లులు పడి † నీరు గారెనంగ

చారుణంబుగ వర్ష † ధారలొలసె

గీ. గుంటమిట్టలుగాన్పింప † కుండునటుల

నెల్లెడల దోయిములుబ్రిన † హింపనాయె

నట్టియెడ సిద్ధఙ్గాకగుంటి † నాపుఁజేసి

కొనియుఁదనమది నిట్లను † కొనుచునిలిచె

51

సీ. నిజగురువర్జ్యండు † నిర్వికల్పసమాధి

యోగంబుమునుముందె † యూననేల

ఊనెబోగురుసతి † సూనంబులకునన్ను

బనగానిఁల్లియ † కనుపనేల

అనిపెబోనేవచ్చి † చనునెడ నడుమదు

స్తరకుంభవర్షంబు గురియనేల

గురుసెబోమహిమనా † కున్న నిట్లుండునీ

వడసినమహిమనే † విడువనేల

గీ. ఇన్నిటికిఁజూడనాదుర † దృష్టమునకు

వేరుగానెవ్వరేమిగా † వింపఁగలరు

ధర్మముగను బురాకృత † కర్మఫలము

ననుభవింపకతప్పనే † యుజన్తెన

52

గీ. దశిమిసరాహ్వామునకెవ్వి ♦ ధవముననేను

కందిమల్లయపల్లెయ ♦ కదిదగలను

వీరగురుడు సమాధిలో ♦ జేరునపుడు

జూచుకొను భాగ్యమునకునే ♦ నోచనైతి

53

వ. అనిదుఃఖంపుచు

క. మింటిజలంబులు మఱితన

కంటిజలంబులును గలిసి ♦ కాసారముగా

నుంటన్ సిద్దయ కుత్తుక

జంటిజలంబులను నిలువ ♦ బడెరేయెల్లన్

55

వ. అంతన్ సూర్యోదయంబై వర్షంబాగుటయుభక్తాదులకుదర్శ

నంబిచ్చుటకు దశిమివరకు నవకాశంబిడిన దయామయుం

డగు గురువర్యుండు నేటికైనను మానదీక్షన్ విడినేనేతెంచు

వదకునవకాశవిడకుండునేయని యొక్కింతయాశన్ జెంది

ఆ. బురుదయందుఁగాలు ♦ పొందకనడుచుచు

మేరమీఱిపారు ♦ భూరినదుల

నీచుకొనుచుదాటి ♦ యెంతోప్రయాసతో

వర్షభూమిఁగడిచి ♦ వచ్చిమఱియు

57

సీ. తాలతక్కిలత ♦ మాలరసాల హిం

తాలమాలూరాది ♦ తరుచయంబు

శార్దూలభల్లూక ♦ సారంగజానర

వృకవరాహశశాది ♦ మృగచయంబు

కీరకపోతమ ♦ యూరశారికతార్క్ష్య

సారావతపికాది ✱ పక్షీచయము

సదమలఘననదీ ✱ నడఝుకూపకా

సారాదివరజలా ✱ శయచయంబు

గీ. గలిగివైశాల్యమగుచుదీ ✱ ర్ఘంబునగుచు

నిరుపమంబాచుభూరి భీ ✱ కరమునగుచు

నలఘునిమ్నోన్నతములచే ✱ వెలయునట్టి

నల్లమణిజొచ్చి సిద్ధయ ✱ నడుచుచుండె

సీ. తిండియునిదురలే ✱ కుండిమార్గాయాస

మునసుడిబడిననె ✱ మోముతోడఁ

బరుగెత్తుటను బలు ✱ మరుజారుపడిదెబ్బ

లెడలేకపోడనూపు ✱ నొడలితోడ

మెండుగాఁబెనుముండ ✱ మండలుదాకిజీ

ర్ణములైనకావివస్త్రములతోడఁ

గత్తులవలెవాడి ✱ గలతాలఁదవిలిర

క్తముగారు పాదయు ✱ గ్గముతోడ

నంతకంతకు నాయాస ✱ మధికమాట

విపులముగ వెలువడెడు నూ ✱ రుపులతోడ

సిద్ధఁడేకాదశిదింబు ✱ పొద్దుబాడుచు

వరకు శ్రీకండిమల్లయ ✱ పురికివచ్చె

క. వచ్చిగురుండు సమాధి

జొచ్చినవిషయంబుదెలిసి ✱ శోకాతురతన

నొచ్చినమదిగురు ప్రతికడ

కచ్చుగఁజనిసిద్దఁడిట్టు † అనివచియించెన్ 60
 చ. జననిరొమ్మదూతముఁడు † చాటున కేగెడు కాలమందునన్
 గనుఁగొనునట్టి భాగ్యమును † గాంచగనైతినిగాని నేసమా
 ధినినఁజూచిపోదలచి † తిన్ మదభిప్రముదీరునట్లు పా
 వనమగుసక్ష్మపన్ మరక † వాటముఁదీయుమ నీకు మొక్కె
 దన్ 61

క. అని మొక్కిక్కుచుఁబలు తెఱఁగుల
 వినుతులు గావింపుచున్న † విరహితకృపతోఁ
 గనుఁగొని గోవిందమసి
 ద్దనితోఁబట్లనుచుఁబలికె † దనయులు మెచ్చన్ 62
 — గోవిందమ సిద్దనికి మరద్వారము తెరువననుట —

ఉ. పన్నుగ మొక్కికొనన్ మరక † వాటముఁదీసిసమాధిఁజూపిపె
 న్నన్ననఁజేసికంపునని † మానసమందనుకొంటివేమొ కో
 నిన్నటితోడనే యి చ ట † నీపనులన్నియుఁదీరెఁగానమా
 సన్నిధియందునొక్కనిముఁసంబునునిల్వఁగ రాదుపొమ్మిక్క

క. ఉంటివి పదిరెండేగులు
 తింటివి మృష్టాన్నములను † దివురుచు బలుపున్
 గొంటివిచాలాల్చిక మీ
 యిఁటికిఁజనుమిచటనుండ † నేటికిసిద్దా 64

క. అనవినిసిద్దఁడు గడుగ్ర
 కుక్కనవెనుకకుఁదిరిగి చనుచు † గురుచెంగటికిన్
 జనినేలేనపుడు సమా

- ధినిజేరితివెందువలనః † చెల్పుమటందున్ 65
- ఆ. దర్శనంబొసంగి † తగుసమాధానంబుఁ
జెప్పవలయునట్లుఁ † జెప్పకున్న
నాదుశిరముఁబగుల † మోదియర్పణమును
జేతుగురునకనుచుఁ † జేరెమఠము 66
- గీ. చేరిసిద్ధుడు మఠముఖ † ద్వారమందు
నిలిచికేల్కొచ్చి † కనుగవనీరు గార
వగచుచును బోతులూరి వీ † రగురువర్యు
చిత్తమగలఁగనిటునుతిఁ † జేయఁదొడఁగె 67
- ... సిద్ధుడు దర్శనంబిమ్మని వీరగురునుతించుట ...
- ఉ. దేవజగద్గురూత్తమను † ధీజన సన్నత సచ్చరిత్ర దీ
నావనాయద్విత్తీయపర † మాత్మ నిరామయ నిర్వికార నేఁ
ఋషులకేగి తెచ్చి త మ † పూజలుసేయనిదే సమాధిలో
నీవిధిఁజేరనీకు మన † నెట్టులనొప్పె వచింపవే కృపన్ 68
- గీ. నిర్వికల్పసమాధిని † నీవుచేర
నెంచినప్పుడు సిద్ధని † కెవ్వరేమి
చిక్కుఁగలిగింపఁగలరొ చూ † చెదనటంచు
దివ్యకృష్టిని గనకుంట † భావ్యమగునె 69
- ఆ. యోగదృష్టివరసి † యుండిన నన్నొరుల్
మోసగితిరునుచు † మున్నెనీకుఁ
దెలియకున్నెయట్లు † దెలిసిననాకిట్టి
నంకటంబదేల † సంఘటించు 70

క. పదిరెండేడులు దావక

పదయుగళము నాశ్రయించి , పడియుండిననా
కొదవెడు చిక్కుల నరయక

మదినావ్యంగ శేసచనస , మంజసమగునా 71

క. అవమాత్రమైన నీనుడి

జవదాటియెఱుంగ నెట్టి , సమయమునందన్
భవదీయనామమంత్ర

స్తవముచు విడియెఱుంగనీకు , దయవిడనగునా 72

క. తలుపున్ దెరుపుము నాతో

బలుకుమునేజేయుపూజ , బడయమునీ నే
సెలవిచ్చె దవోయొక పరి

తెలుపుముమద్గురువరేణ్య , దీనశరణ్యా 73

క. నేసతతమునీ సేవలు

జేసితినేకానియెఱుక , జెడికలనైనన్
దోసము జేసియెఱుంగను

మోసముననుజేయదగున , మునికులతిలకా 74

సీ. కడపనబాబుచెం , గటికేనేజరునాడు

మహిమనాకిడినట్టి , మంజుకరుణ
భవదాత్మజులుకడు , భాధించు నెడనన్ను

దరిజేర్చిపోచిన , దండికరుణ

కుక్కడొక్కనంగల , కుళ్లునీటినిబూన

బాలుజేసినయట్టి , పరమకరుణ

ద్వాదశాబ్దములన్న ♦ వస్త్రంబులనొసంగి

ఫట్టుగాసాకిన ♦ యట్టికరుణ

గీ. కొమరులమివలె వేదాంత ♦ గోప్యములను

జేటగాఁదెల్పుచుండిన ♦ దివ్యకరుణ

చివరకీపునమాధిలోఁ ♦ జేరువేళ

నెటులఁబోయెను నావైము ♦ సీంద్రీజలక

75

గీ. దర్శనంబిచ్చితగు సమా ♦ ధాఃమీపు

జెప్పిపూజలుగొని నాకు ♦ నెలపునొసఁగ

వేనిమత్స్యాణములను నే ♦ నిపుడెవిడుతుఁ

దధ్యమిమాటనీమచా ♦ దములసాక్షి

76

— సిద్ధనికి ఏశేశ్వరుండు దర్శనంబిచ్చుట —

వ. అనివినుతింపుచుండుట - గురుసతీమతుఁకున్ దెలిసి సిద్ధని
వెడలఁగొట్టవలయునను తలంపుతో మఠంబునకు విచ్చేసి
గురుధ్యానతత్పరుండై మైమరచియున్నసిద్ధనిన్ గాంచి
యెవరినెట్లు దూషింపుచుండునో యొకింత యాలింతమని
నిశ్శబ్దాబ్జగా సిద్ధనివెనుకనిలిచియూడఁగాసిద్ధుఁడుగురుసంద
ర్శనంబుగాకుండుటచే విసికిలుకె నేబ్రతీకే ప్రయోజంబులే
దిదే నాశిరంబున్ గవాటంబునకున్ మోదుకొని ప్రాణం
బులు నీకర్పింపుచున్నాడవీక్షింపుమని వెనుకకుమూడడు
గులిడి శ్రీమద్విరాట్పాదులూరి వీరబ్రహ్మాండ్రీస్వాముల
వారికి జేయని వీరావేశంబునఁబెద్దకెట్టునఁగేకఁబెట్టి తలు
పునకు శిరంబున్ గుటఁజేసిముందఁకున్ విజృంభించి

దూకుసరికి తాళంబూడిపడికవాటంబు తెరువబడి సమాధి
పై మూతతోలంగిపడి జేదీప్య మానుండు వెలుంగుచున్న
వీశేశ్వరుండు సిద్ధానిర్వికల్ప సమాధియోగంబుననుండిన
నన్నింతకలతనొందించిన భవద్గురుభక్తికిని యుష్మదాకర్షణ
శక్తికిని నేనెంతయుసంతసించితినిక నీయభిష్టంబు దీరెగ
దానన్నబూజంపుమనవుడు సిద్ధండమందానంద కందళిత
హృదయారవిందుడై తానుగైకొనివచ్చిన కుసుమంబుల
తో నర్చింపుచు

78

దండకమ

— శ్రీమద్విరాట్పాదులార్య వ్యయాం —

భోధిసామానదైశ్వర్య భీమాగతాకోశకామా సుధీపావ్యభా
మాశ్రిలోకాభిరామావికాసాక్షదామావరబ్రహ్మనామ పరం
ధామ వేదాంతసారా సమంచద్విచారాయనాచారదూరసదా
నిర్వికారామహోదారధీరా మనీంద్రావతారాసముద్యత్ప్రచారా
చిదాకార విజ్ఞాననేత్రాః కంస్తోత్రీపాత్రాలసద్విశ్వగాత్రా
బుధానీకమిత్రాకనద్వా క్షవిత్రా జగత్సృష్టిమాత్రాశ్రితార
ణ్యచైత్రాసుచారిత్రా గంభీరకారుణ్య చిత్తుండవై యత్ప్రేమే
యుండవై స్వప్రకాశుండవై యద్వితీయుండవై యున్ననీలీలన్
బ్రహ్మకైన్ గణింపంగ శక్యంబుగాకున్ననిన్నంచనే గటాక్షం
నెంతపాడన్ బునన్ నాదనరంబుసైరించి రక్షింపవే వీరనా
రాయణాభిఖ్యమదైశ్చ కేంద్రా నమస్తే నమస్తే నమస్తేనమః 79
గీ. అనుచుఁబూజంపసిద్దని. * కాత్మగురుఁడు

హస్తమస్తక సంయోగః మాచరించి

భూయుగళవాధ్యమున బూదిః బొట్టుబెట్టి

రసనమాహాత్మ్యబీజాక్షః రమునువ్రాసి 80

మ. అనిశంబున్ విజయోస్తునీకనుచునింఁపారంగ దీవించిచ

య్యనఁదీర్థంబుఁ బ్రసాదమున్ మహిమనుఁద్యద్దివ్యదృష్టి

విభూ

తనివేత్రింబును బాదుకాద్వయమునుఁద్యేలాక్షమాలన్

ముదం

బునశిష్యాగ్రాశికిచ్చినద్గురుఁడికన్ బామ్మన్నసంతృప్తిమై

గీ. అంతసిద్ధఁడుజపమాలిః కాదులుగొని

మొక్కిరింపఁగంగనె సమాధిః మూతబడియె

వెలుపటకివచ్చుసరికిఁద ల్పులును బిగినె

దాళమెప్పటిరితిగాఁ దవులుకొనియె 82

వ. అట్టియెడఁగట్టెనుట భయభ్రాంశచిత్తులై వీక్షింపుచున్న

గురుసతీసుతులన్ గాంచి నేనిదే ఘడుమాలకేగుదెంచుచు

న్నాడదయయుంచుడని నమస్కరించి యరుదెంచు

చుండఁగా సిద్ధఁడు మహిమాంచితుడై చనుటెఱుంగక

గురునందనులిట్లాలోచింపుచుండి రధెట్లన్నను 83

క. ఎన్నఁగజననిని మహిమయె

చెన్నుగనిపుడిట్లుజేసె సిద్ధనికడనే

మున్నది మహిమయె యుండిన

నిన్నెనియిటకేలరాదు నేర్పుదలిర్పన్

84

గీ. అరయమహిమంబుసిద్ధని • యందులేదు

గానఁజనువాని కడ్డము • గానుజెనటి

తలవరులఁబంపి పాదుకా • దులనుదోచు

కొనియుదెచ్చునటులసేయఁ • గనగుమనకు 85

చ. అనుచుఁడలారిజోదులదు • రాత్ములనిగ్వరసంపవారలొ

య్యఁజని సిద్ధనిన్ గదియు • వప్పటికాగురునగ్గి సూతిగొ

బ్బునవెనువెంట నేగియొక • పూపొడడాగియుఁ జూచుచుం

డఁగాఁ

జెనటి తలారిజోదులల • సిద్ధనికిట్లనిరాగ్గిహంబునన్

మ. దురితాత్మా పదిరెండువత్సరములెం • దున్ బోకవీరేశుమం

దిరమందున్ వసియించి తత్కరుణఁబో • దిన్ గన్ననీటిట్లుత

స్కరురీతిన్ గురుసాత్తులన్ గొనిచనిం • గాఁజెల్లునేనేడువే

గిరమాసాత్తులు బెట్టుమిందనివెనక • గేల్చెట్టుకొన్నంతలోక

క. ఇరువైపుల రెండుపులుల్

కరమరుదుగ వేచిమిగుల • గాండ్రించుచు భీ

కరముగఁజైఁబడి వచ్చుట

పరికించి తలారులెంతో • భయవిహ్వలులై 88

క. అబ్బబ్బయివియెక్కడి

బెబ్బులులెటుబోదామనుచుఁ • బృథుకంపమునన్

దబ్బిబ్బులగు తలారుల

యిబ్బండికి నగుచుసిద్ధఁ • డిట్లనివలికెన్ 89

క. తలవరులారా మనలో

పలఁదస్కరు లెవరొకట * పడవలెనెపుడా

పులులకు మనవర్తనములు

దెలుపుదమన వారలెంతో * దీనతఁదోపన్ 90

ఉ. నీమమహాత్మమఁ న్దెలియఁ నేరకమూర్ఖతనిన్నుఁ గొట్టివే
త్రాదుల నెల్లఁదోచుకొని యాగురుపుత్తులకీయ నెంచి నీ
మీడికివచ్చివారముడు * మింపుముజ్ఞానమువచ్చెమాకుఁ ద్వ
త్పాదములేశరణ్యముల * పాయముఁ బాపుమటంచుభీతిమై

క. సిద్ధయపదముల పైవా

రిద్దరుఁబడియోమహాత్మ * యీవ్యాఘ్రముఁగన్

గద్దించితోలిమిమ్మున్

సద్దయనేలుమని నుతులు * సల్పుచునేడ్వన్

ఆ. అంతసిద్ధయాఖ్యఁ * డాదృతిభూతిమం

శ్రించి పులులపైనిఁ * దిగిచివైవ

వ్యాఘ్రయుగమదృశ్య * మాయఁబాదాకాఙ్గంతు

తైనవారలనుచి * రాసలేసి

91

గీ. బుద్ధిగలిగియునిండ్లకుఁ * బొందటంచు

సెలవొసంగిన యంతనే * సిగ్గునొంది

సిద్ధయకుఁదలవరులుజే * జేలొనర్చి

చనియెదమటంచు నుడివెడి * సమయమందు

92

—గోవిందయ సిద్ధయను మరలనింటికిరమ్మనిజేమాలట—

క. రయమునగోవిందయ సి

ద్దయకడకరుడెంచి నిర్భ * లాత్నాకరుగా

- మయుడవు మహిమాంచితుడవు
నయశాలివినినుగణింప ♦ నలువకువశమే 95
- క. తిట్టితిమివలదు పొమ్ముని
నెట్టితిమిసహింపలేక ♦ నిర్దయతోనిన్
గొట్టితిమి పెక్కుచిక్కులు
బెట్టితిమివినీవుమదిని ♦ బెట్టకుమన్నా 96
- క. ఉంటినిపొదలోడాగియు
వింటిని భాషణములు ♦ విశదముగాఁగ
న్గొంటిని నీమహిమను మా
యింటిని బావనమొనర్చ ♦ నేకెంచగదే 97
- క. ఇకఁగొంతకాల మున్న
న్నికటంబున నుండవలయు ♦ నీవియ్యెడమా
మకమందరమునకును ద
ప్పకపోదము రమ్మటంచు ♦ బతిమాలు నెడక 98
- క. గోవిందయతో సిద్దయ
భావంబలరార నిటుల ♦ బలికెమహాత్మా
మివలనఁదప్పలేదటు
గావింపక కీర్తియెటులఁగలుగును నాకున్ 99
- క. నిరసించితినినితలఁచు
మరయఁగనీవెఱుంగనట్టి ♦ న్యాయముగలచే
గురునాజ్ఞ లేదుకావున
మరల నెలులనుండుఁగంది ♦ మల్లయపలిలోన్ 100

క. ఇప్పుడు మత్పురమునకును

దప్పకయేతెంచవలయుఁ ♦ దస్త్పురమునకే

నప్పుడపుడు మీయానతి

చొప్పుననరుదెంచిపోవు ♦ చుందునుభక్తిన్

101

క. అనియొడఁబరచిన గురునం

దఁనుడుఁదలారులును గలిసి ♦ ధామంబునకున్

జని జననికి నచజన్మల

కునుసిద్ధని మహిమఁదెల్పెఁ ♦ గూర్చిజనింపన్

102

చ. ఇట్లుదెల్పి తమమందిరంబున జరుగుప్రతికార్యంబునకును

సిద్ధయన్ రావించి యగ్రీశివ్య తాంబూలంబిచ్చి సత్కరిం

పఁదీర్చానించుకొని యున్నంతనచ్చట

క. కడుమోదంబున సిద్ధయ

ముడుమాలకు నేగమార్గ ♦ మునభాసిలుచుం

డెను పలుగురాళ్లపల్లయి

కడకేతెంచెన్ స్వధామ ♦ గమనోన్ముఖుడై

104

సిద్ధయోగిసర్వదష్టఁడై మృతినొందినతిమ్మారెడ్డినిబ్రతికించుట

సీ. భక్తాగ్రీణులకాట ♦ పట్టనిచెప్పఁజా

లిసపల్గురాళ్లప ♦ ల్లియన నొక్క

యువకుఁడు గుణరూప ♦ యుతుఁడు తిమ్మారెడ్డి

యురగదష్టుండయి ♦ మరణమొందఁ

గాటికిఁగొనిపోయి ♦ కాష్టంబుపైజేర్చి

తలిదండ్రులును బంధు ♦ తతియుమిగుల

విలపింపుచుండఁగా † వినిసిద్ధయోగీందుఁ

డేఁగెంచి శవమును † జేతఁదట్టి

గీ. లెమ్ముపోవుదమని పిల్చి † లేపుకొనియు

వెంటఁగొనిపోయి యాతని † నింటజేర్చె

సంతనాపాలిటికి భగ † వంతుఁడవని

యెఱిగియారెడ్డి సిద్ధయ కిట్టులనియె

క. దేవా లావకమహిమన్

జీవించితి నెంతధనము † చెలువుగనీకున్

గావలయునొ కోరుమునే

భావంబలరారనిచ్చి † పంపెదవనిన్

106

క. ధనమునక్తెనిను బ్రీతికిం

చినవాఁడను గాదుగురుని † చిరమహిమంబున్

జనులకుఁజూపించుటక్తె

నినుబ్రీతికించితినిధనము నేఁగొనననఘా

107

క. ఒప్పిలినీభక్తికి మా

యప్పునుదర్శించుకొనఁగ † నతివేగమనే

నిప్పుడెమత్పురమునకును

దప్పుకయేగవలెననుచు † దారిబట్టెన్

108

క. తిమ్మారెడ్డియూ మఱియుఁద

తిమ్మారెడ్డెల్లరును ను † తింపుచుఁగమనీ

యమ్ముగ భాషింపుచుఁదో

యమ్ముగసిద్ధయనుసాగ † సంపిరిభక్తిన్

109

— సిద్ధయోగి స్వగృహమునకుజేరుట —

- ఆ. అంతసిద్ధయోగి † యటనుండి ముడుమాల
కరుదెంచివిజగ్మ † హంబుజేరి
తల్లిదండ్రులకును † దగుభక్తిమొక్కగా
సుతునిగాంచివార † లతిముదమున 110
- ఆ. మదిదలంచిచూడ † మనగృహంబునకొక
వత్సరంబునుండి † వచ్చియెఱుంగ
వింతకాలమిటకు † నేతెంచకుండుట
ధర్మమగుననీకు † నిర్మలాత్మ 111
- ఆ. అరయనేటికైన † నటగల్గువనులెల్లఁ
దీర్చుకొనియునేగు † దెంచినాడ
విఠనిజాలయమున † నేయుందువనివింటి
మొత్తొముదముగల్గె † నంతెచాలు 112
- ఆ. నిన్ననీవురాక † మున్నెసమాధిలో
గురుఁడుజేరెననియు † మరలనీకు
దర్శనంబునిచ్చి † దయతోడఁబాదుకా
దులనొసంగెనుచు † దెలిసెమాకు 113
- ఆ. విలువగల్గువస్తు † వులుగల్గియు గురుడు
పాదుకాదులిడిన † భావమేమొ
తెలిపిమమ్ముమోద † గలితులఁజేయవే
వినయగుణసమాజ † ప్రియతనూజ 114
- క. అనిపల్కిన నగి సిద్ధయ

జననీ జనకులకు నిట్లు † సరపి వచింపెన్
మన ములరఁ బాదుకాదులఁ

గొనుమని గురుడిచ్చె నెందు † కొరకన వినరే 115

నీ. ఇల విభూతి గణింప † నిట్టిదంచు గ్రహింపఁ

బ్రీతిమై గురుడు వి † భూతినిచ్చెఁ
జేదోడు వాదోడు † నామనంచు గ్రహింప
వేత్తంబు జపమాల † వేడ్కనిచ్చె
గురు పదార్పయె సదా † శరణమంచు గ్రహింపఁ
బాదుకా ద్వయమును † బరగనిచ్చె
జనుల బాగోగులు † గనుట కంచు గ్రహింపఁ
దిలకింపఁగా యోగ † దృష్టినిచ్చె

గీ. సాధురక్షణమే మోక్ష † సాధనమని

మానసంబంచిన గ్రహింప † మహిమనిచ్చె
నెంతయును భక్తిఁ గైకొంటి † నింతకన్న
విలువగల యవి యేవి కా † వలయునాకు

116

గీ. నను గురుడు నిజానియం † బునకు నేగి

యార్య సమ్మతముగ శ్రుహ † స్థాశ్రమమున
మెలఁగు పొమ్మని నెలవీయ † మిమ్ము నేను
జేదవచ్చితిఁ దలిదండు † లారయనిన

117

వ. అంత నా యాదంబీ పీఠసాహేబు లెంతయు సంతసించి
కుమారుండు మహాత్ముండై యేతెంచె నిక మన కింతక
న్న వేరుభాగ్యంబేమి కావలయునని యన్యోన్యము రాగం

బుల విలసిల్లుచున్న మరుదివసంబున
 స్త్రీ. రాశింపఁగాఁ బల్గు ✱ రాళ్ల పల్లియందుఁ
 గల జనులెల్ల గుం ✱ పులయి యెచటఁ
 గన్నఁ దిమ్మారెడ్డి ✱ పన్నగ దప్తుడై
 మరణింప సిద్ధయ ✱ కరుణతోడ
 మనిచి నా డెంతటి ✱ మహనీయుడనుచును
 గొంతమంది వచింపఁ ✱ గొందరట్లు
 కామ తిమ్మారెడ్డి ✱ కాకోదరవిషంబు
 వలన నెంతయుసామ్మ ✱ సిలినఁగాంచి

118

గీ. పొలిసెనని కాటి కడకుఁ గొం ✱ పోవనాయె
 గాని మృతి నొందలేదట్లు ✱ లైన మరలఁ
 బూని బ్రతికింపఁగా విధి ✱ కైన వశమె
 యనుచు ననుకొనుచుండి ర ✱ తృద్భుతముగ

119

క. అంద రిటుల ననుకొన గో

.విండస్వామి యను నొక్క ✱ విప్రుఁడు విని యా
 సందేహంబును దీర్చుకొ

నా దిమ్మారెడ్డి దాపు ✱ నకు నేతెంచెన్

120

వ. అట్లే తెచ్చి

121

క. అతని నతని జనయిత్రీ

పితరుల బాంధవుల నడుగఁ ✱ బ్రీతిన్ వారా

మృతి నిక్కమనియు సిద్ధయ

బ్రతికించిన యదియు వాస్తవంబని తెలుపన్

122

క. యదుకులమునహరివలె న

య్యదుకులమునఁ గల్గె సిద్ధ † యాఖ్యుడనియుఁ బ
లుకుదురైన ఘనుడనియుఁ బ

లుకుదురైనన్ దర్శనమున † కున్ సులభుడెకా 123

సిద్ధయోగి దర్శనమునకు గోవిందస్వామి

— యను విప్రుండు వచ్చుట —

క. అమ్మహనీయుని గనసి భ

వమ్మది వమ్మగు నటంచు † వచియింపుచు శి

ఘ్రీమ్మగ ముడుమాలకుఁ బయ

నమ్మై మార్గమును బట్టి † నన్ గనుఁగొనియున్ 124

క. అమ్మాన్యుని సిద్ధయను బి

యమ్మన దర్శించు కొనఁగ † సంతకుమున్నే

నెమ్మనమునఁ దలఁచిన యా

తిమ్మారెడ్డియును బయలు † దేరన్ ద్విజుతోన్ 125

గీ. ఇరువురును ముడుమాలకు † నరుగుదెంచి

రాజవీధిని బోవుచు † రచ్చకడకుఁ

జేర సిద్ధయ స్నానంబు † జేయ నదికి

నేగుచును వారి కచటనే † యెదురు పడియె 126

ప. ఇట్లెదురు పడిన సిద్ధయోగీంద్రునకు వారిరువురు జోహ

రు లొనర్చునెడ

— కర్ణము పాపరాజు సిద్ధయను బరహసించుట —

క. అచ్చటఁ బలుపురుఁ గూడియు

ముచ్చటలాడు కొనుచుండి + మని వేషముతో

వచ్చిన సిద్ధయ నారసి

రచ్చనఁ గలమంత్ర పాపః రాజట్లనియెన్ 128

కా.తండిన్ దల్లిని వీడి వీరగురు చెం + తన్ నిశ్చలాత్ముండవై
పండ్రొడేడులు పంచగాచకొని సే + వల్ జేయుచు

న్నావటం

చండా సద్గురుడెంత ద్రవ్యమిడిని + స్పంపించెనో నేడుపె
కొండ్రొలింపఁ దలంచినా రిచట వే + డున్ దెల్పు

మా సిద్ధడా 129

మ. అసనన్ సిద్ధయ పాపరాజునకు న + త్యానంద మేపారని
ట్లనె నోవిప్ర కులాగ్రణీ వినుము నా + కాచార్యుడే
మీవలెన్

ధన ధాన్యంబుల మించఁగాఁ గలుగు జీ + తంబొననన్ బే
ర్కొగొ

ల్వినకై యిచ్చిన పాదుకా ద్వయమె చా + లున్ మేలు
జేహూర్పగన్ 130

చ. అసవిన పాపరాజు పరి + హాసముగా నిటుబలెన్ సిద్ధడా
గొనకొని నాదు చెంగటను + గొల్వానరింగినా బేర్కొ
వత్సరం

బున కొక పాదుకాద్వయముఁ + బొల్పుగనీయనె యంచు
నవ్వజే

తిని బుయికెత్తి సిద్ధముని + ధేయని పెద్దగఁ గేకఁబెట్టినన్

చ. అదివినిపాపరాజు దుర + హంకృతినిట్ల నెనిన్న వచ్చియున్
మొదట నె నన్నిటల్ పసర + ముఖవలెధేయని నీవదల్తువా
పిదకమధన్యులెట్లుగను + పింతురొనీకును దుర్మదాంధనీ
మదమడగింతుఁజూడు మొక + మాసములోపల నిశ్చ
యంబుగన్ 132

క. యోగిననుచు గర్వమున ని
యోగిని సనుబరిహసింప + నూరకపోనే
భోగినిదొక్కిన నెంతటి
భోగినయినఁ గరువకెట్లు + పోనదిసిద్ధా 133

క. అనవినిసిద్ధయ యిట్లనె
మనమునశాంతము వహించి + మామకవిజ్ఞా
పనమును సాంఘముగానికే
వినగదవే పాపరాజు + విభవబిడౌజా 134

ఆ. పొలమునందుగోప + కులుగాయు నీయాల
మందలోననొక్క + మంచిగవిని
లాఘవముగఁజిటుత + లంఘించిపట్టిన
ధేయటంచుదోలి + తిన్ ద్విజేంద్ర 135

క. మెడయందున గాయంబులు
బడుటఁజికిత్సనొనరింపఁ + బశువునుగోపా
లుఁడుమెల్లఁగఁదోల్కొనినీ
కడకే విచ్చేయు మూడు + గడియలలోనన్ 136

క. అనిసిద్ధయ స్నానంబున

కుమ నడికేతెంచనంత † గోవిందస్వా

మిని దిమ్మారెడ్డి గతిం

చిన సిద్ధుడు మనిచెనటవ † చింపుమదెట్లో 137

క. అనిపాపరాజు ప్రశ్నిం

చిన రెడ్డిని జూపి తద్వి † శేషమునెల్లన్

వినుపింపుచునుండిన యం

తనె ఘటికాత్రయముగడచె † దత్తమయమునన్ 138

క. గోపకుడు చిటుత బట్టిన

యాపశువునుదోలుకొనియు † నటకేతెంచన్

గావరినిగాంచి కరణం

బీపసరమునిటకుఁదెచ్చు † పెందులకనినన్ 139

సీ. వినుమయ్య నేవనం † బుసనాలఁగాయుచుం

డఁగనొక్కపాదయందు † డాగియుండి

వ్యాఘ్రమీధేనువుక † వడిమీఱఁబట్టఁగా

నెటనుండియొసిద్ధ † డేగుదెంచి

ధేయనిమిగులభీ † తిలఁగేకబెట్టినఁ

బసరమున్విడిపులి † పాటిపోయె

గాయముల్ బడియున్న † కతనఁజికిత్సకై

తొడుకుని చోప్పటికి † దోలుకొనియు

గీ. వచ్చినాడనటంచుగా † పరివచింప

మొదఘదరికేగి పెనుగాయ † ములనుగాంచి

సిద్ధయోగినిధిక్కరిం † చితినిగానఁ

బాపరాజాఖ్యపార్థక † పమనటంచు

140

క. కరణమపుడు సిద్దయకడ

కరుదెంచి క్షమాపణంబు † నర్థించుటకై

బరువడిజనుచుండఁగదస

సరసఁగల జనులవెంట † జనిరొక్కమొగిన్

141

వ. ఇట్లుజనిసిద్దయోగింద్రున్ దర్శించి ముకుళితవస్తులై నిలిచి

న నామహాత్ముడు వీక్షించి కూర్చుండనియోగించినంతనే

వారెల్లరాసీనులైయుండుటయు బాపరాజాకందు మాత్ర

మట్లెనిలిచి సిద్దయోగింద్రునితో నిట్లనియె

142

— పాపరాజు సిద్దయోగిని క్షమాపణమును గోచుట —

క. మానివర సీమవాత్సము

నేనెఱుఁగక తూలనాడి † నిందించితి న

జ్ఞానుఁడనై నినుదెగడిగిన

నానేరములన్ క్షమించి † నన్నోసుఁగజే

143

క. పులివక్త్రమునన్ బడి నీ

వలసన్ జీవించినట్టి † పసరమువచ్చెన్

దిలకించితిమి భవన్మహి

మలువర్ణింపఁగనశెంబె † మముజోంట్లకిలన్

144

క. మీపెద్దలసుకృతంబున

నీపురినిజనించినాడ † విఠనిటసేవే

కాపురమున్నట్లెనన్

మాపుణ్యంబెన్నకక్క † మామహితాత్మా

145

క. మనగ్రామంబున నీకొక

ఘనతరమగునట్టి మఠముఁ గట్టించుముపే

మను నీవందుండియుఁబా

వనులనుమముఁజేయుచుండ • వలయుమహాత్మా 146

వ. అనిన తక్షణంబె

147

క. తివాజురెడ్డియులేచి మ

తమ్ముననున్ బట్టినట్టి • డబ్బునసగభా

గమ్మిచ్చెదనని వాగ్ద

త్తమునుజేసెన్ సుధీవి • తానముమెచ్చున్ 148

క. గోవిందస్వామియుఁదన

భావంబులారనిట్లు • బలెక్కునుమీకున్

గావలసిన సాయంబును

గావిం చెద మఠవిశిష్ట • కార్యములందున్ 149

వ. అనిపల్కి నంతనే యటంగలవారిల్లరును వారివాళ క్త్య
నుసారంబుగా మఠనిర్మాణంబునకుఁ దోడ్పడుదుమని యేక
గ్రీవంబుగాఁ బలుకుటయునంత సిద్ధమోగిందుండో భక్త
గ్రీణులారా మీసమద్యమంబునకెంతయు సంతసించితినిఁ
మీరొసర్పన్ బూచినకార్యంబు శీఘ్రంబునెరవేరున్ గాక
యనిదీవించి సెలవొసంగినయంతవారాగాఁ మేళాన్య దిశన
లరు నిర్మలస్థలంబున నొకశుభముహూర్తంబున శంకస్థాప
నమొనర్చి మఠనిర్మాణమునకుఁ బ్రారంభించి పనిసాగింపు
చుండుటయు నాడుమొదలు గోవిందస్వామి నిత్యంబును

సిద్ధయోగీంద్రున్ సందర్శింపుచు వేదాంత రహస్యంబు
లక దెలుసుకొనుచుండిన వాడాయెను 150

— ఆశ్వాసాంతములు. —

క. సతతాక్షయ పరితోషా

అతులిత సద్గుణ విభూష యాశ్రిత పోషా

రతిపతి సన్నిభ వేషా

మతసంస్కరణభిలాష మంజులభాషా

151

క. దానకలాపావీణ్యా

దీన జనోత్కర శరణ్య దీపితపుణ్యా

శ్రీనాయక కారుణ్యా

మానిత విబుధాగ్గిగణ్యా మనుజవరేణ్యా

152

పంచచా. అనేక దుష్ట గర్వభంగ యాగమోక్ష భాషణా

మనోజతుల్య సుందరాంగ మూనితార్థపోషణా

వినోదదాయక ప్రసంగ విద్విషద్విభీషణా

కనత్కృపాచితాంతరంగ కమశాంతభూషణా

గ ద్య

ఇది శ్రీ పరమేశ్వర వరప్రసాద లబ్ధ చతుర్విధ కవితా విచిత్ర
త్రీ విశ్వకర్మకుల వచిత్ర భద్రదత్త గోత్ర పోకూరి వంశాబ్ధి
తైరవమిత్ర రామలక్ష్మ్యంబా సుబ్బయ్యార్య పుత్ర కవిసిం
హ బిరుద పాత్ర బుధజనానుమతి కాశీపతి ప్రణీతంబైన
శ్రీసిద్ధయోగి చరిత్రంబునందు చతుర్థాశ్వాసముసంపూర్ణము

== పంచమాశాసనము. ==

అచ్చాంబీ పరిణయము.

క. శ్రీరుచిత జగద్విఖ్యా

తారామాచార్య పాత్ర, † తారాజారా

కారా జిల్లెల్లానవ్యయ

వీరభక్తిహృదయ † విమలజ్ఞానా

1

ఆ. అవధరింపంగదె మ † హత్మండనన్ దపో

ధనుడనంగఁ బుణ్య † తముడనంగఁ

బరగు సిద్ధయోగి † వరు చరిత్రమునందు

నెసఁగు నావలికథ † యెట్టులనిన

2

వ. అంత నొక్కనాడాదంబీన్ గాంచి పీరునాహేబిట్లనియె

3

గీ. ఇంతిరో సిద్ధయకు మన † మింకనేని

పరిణయముఁ జేయకుండుట † పాడిగాదు

కాన మీయన్న యగు నల్లి † ఖానుకడకు

నరిగి తన బిడ్డనిమ్మని † యడుగఁగదవె

4

క. ఒకయూర నుండువారము

ప్రకటితమగునట్టి పూర్వ † బంధుత్వము గ

న్యకయో సాగసరి గుణవతి

ఇకవేరే చోటికేగ † నేటికి మనకున్

5

క. మేనల్లుడు వీరేశుని

మానుగఁజేరి నది మొదలు † మనతో నల్లి

ఖానలిగి పలుకఁడైన

- మేనరికము తప్పదనుము + మీయన్నయతోఁ 6
- క. చేవదొరగి వృద్ధత్వం
బాపహిలియుఁ దరుణిఁ బెండ్లి + యాడుటచే మా
బావనుడి సాగదిప్పుడు
మీ వదినదె పెత్తనము ను + మీ తెలియఁగదా 7
- గీ. మనము సామాన్యులము వారు + ధనికులగుట
మన తనూజునకును వారి + తనయ నిడఁగ
వల్ల గాదందురేమొ మీ + వదినతోడ
మీకు మేనరికము తప్ప + దీక నరుము 8
- క. అనవిని యాదంబి మా
నిని యేగెద ననుచు భారత + నిలయంబునకున్
జని కాశీంబీయనియెడు
తన వదినను గాంచి యివ్వి + ధంబునఁ బలెగన్ 9
- అచ్చాంబీని మనుమడుగుట
- క. వదినా మీయల్లునకిం
పొదవ వివాహంబొనర్చు + నుద్యమమున మీ
సదనమునకుఁ బప్పన్నం
బు దినన్ వచ్చితిఁ బ్రయత్న + మున్ జేయఁగజే 10
- క. నీ తనయయైన యచ్చాం
బీ తరుణికి నాదుసుతుని + బెండ్లికుమారున్
జేతాము వేడఁగనులన్
జూతా మిద్దరికి నీడు + జోడుగ నుండున్ 11

క. పెట్టవలెనేమొ యనుచున్

బెట్టుగ నను బిలువకున్న † విచ్చేసియు నే

పుట్టిననాడే పిల్లకుఁ

బెట్టితి నా కోడలనుచుఁ † బేరుకవింటే

12

క. అక్కలికికి నా కొమరుని

జిక్కించితిమేని మణిని † జెక్కించిన బల్

చెక్కడపు మేల్మిబంగరు

ముక్కెరవలె నీను కనుల † ముందేయుండున్

13

క. కన్యావరు లిడుపురి సా

జన్య విలాసాదికములు † చర్చింప నసా

మాన్యములిక సామ్ములన్

ధన్యమతీయడుగఁగదవె † తగురితి ననున్

14

వ. అనిన విని కాశీంబీ కోహోద్దిపిత మానసయై యిట్లనియె 15

— ఆదంబీని కాశీంబీ పరాభవించుట. —

క. సామ్మకడుకు వచ్చెనె లే

లెమ్మిటఁ గూర్చుండఁ దగవు † లేకమ్మును మా

యమ్మాయిని నీకొడుకున

కిమ్మని నోరెట్టులాడె † నే యాదాబీ

16

క. ఈ యారేమల నుండియు

వీరబ్రహ్మమునుజేరి † విశ్వముపైనన్

బైరాగి వలెను దిరుగు కు

మాచున కన్మత్కమారి † మనుమడిగెదవా

17

క. కష్ట నిరంతరుఁడు మత

భిష్టుఁడు మాయావియగు భ + వత్సుతునకు ని
రుష్టమతిని మత్తుత్రీ న
రిష్టముగా నెట్లు స్వీక + రింపఁగ నిత్తున్

18

క. శ్రీలేనివారికెటలే

మేలేని ధనికుల వియ్య + మెటు చేకురు శా
ర్దూలంబుల నేస్తము మా
జ్జాలంబులకెటులఁ గల్గు + జర్చింపంగన్

19

క. లోకుల కనవరతము దూ

దేకుచు బదిదడ్లుమీర + లెవ్విధముననో
చేకొనిన మాత్రనే మము
శ్రీకలితుల పిల్లనడుగఁ, జెల్లున మీకు

20

క. మీ సుతుఁడు మతభిష్టుం

జై సారెకు వచ్చిపోవు + తారసి చుట్టా
లే సమయమందుఁదమను ని

వాసమునకు రారెటుంగ + వా యిప్పటికిన్

21

ఆ. నీ కుమారునకును + మా కూతునిచ్చియుఁ

జెలువుమీఱఁ బెండ్లి + జేతుమేని
కులమువారు మమ్ము + వెలివేయరేనీకు

నింతమాత్రమైన + నెఱుకలేదె

22

నీవిచట నిఁకఁ ద్రొటియైన + నిల్వరాదు
లెమ్ము మంచిగఁ జెప్పిన + లేవవేమి

- వింటివా సిగ్గుమాలి కూ ధృంటివేని
 అర్థ చంద్రప్రయోగంబు ధ లగువనీకు 23
- క. అని కసరిన విని యన్నన్.
 గని భాయీ వదినవల్కు ధ కఠినోక్తులు తా
 విని నాడవుగద నీవే
 మని యెదో యొకసారి దెల్పు ధ మాస్పష్టమంగన్ 24
- ఆ. అనిన తత్తుణంబె ధ యల్లిఖానిట్లనె
 నాశలేదు పిల్ల ధ నడుగ వలదు
 కులమువారుమిమ్ము ధ వెలిబెట్టినదెఱింగి
 ఏలవచ్చితమ్ము ధ యేగుమమ్ము 25
- క. అన నాదంబీసతి బో
 రున నేప్పుచు ఋణముదీరె ధ రూఢిగ మనకున్
 జనియెగ మాకున్ దగు చో
 టనె కన్యన్ దెత్తునని త ధ టాలున లేచెన్ 26
- క. అత్తరి సచ్చావీని
 అత్తా వన్నేమిజేసి ధ యరిగెదవిదెనే
 వత్తుచు గొనిపోమ్మని పరు
 గెత్తుచు నేతెంచి సరస ధ నేప్పుచు నిలిచెన్ 27
- క. అయ్యెడ నొడున్ గొఱునుచు
 గయ్యాలి నెలంతయైన ధ కాశీంబీ యా
 వియ్యమునకు వచ్చిన సతి
 నెయ్య బిసుమంతలేక ధ నెట్టుచు బలికెన్ 28

సీ. కదలవేమే వెను , కకుఁ జూతువేటికి

యిట నడ్డుపడువార , లెవరెనీకు
ఇంద్రజాలముఁజూపి , యెల్లరిగ వంచించి
గోరిని గట్టించు , కొనుచునున్న
నందను చెంగట , మందులు మంత్రము
లెపుడు నేర్చితివె నీ , వింతలోన
మాపిల్ల నెంతలో , మలుపుకొంటివె నీవు

మచ్చుఁ జల్లితివటే , మాయలాడి
గీ. అనుచు నిలువెల్ల నట్టి పు , త్రిని గనుఁగొని
ఏగదెచటికె నీకది , యొక్కడతై
ఏమి రోగమె యిటులేద్యే , దేలె యనుచుఁ
గొట్టుచును నెట్టుకొని యింటఁ , గూలువేసె

29

వ. అంత నా యాదంబీ నిజాలయంబునకేతొచి విలపింపుచు
సచటి యుదంతంబుతయు భర్త కెఱిగించిన నతండు విల
పింపనేల మనమిన్ దగినవారలు పిల్ల నీ య కుం దు రే
యూరడిల్లుచుని భార్య నోదార్చి కన్యాన్వేషణంబునకు
నాలోచింపుచుండఁగా నచ్చట యచ్చాంబీతన మనంబున
అ చ్చాంబీ విరహాతాపము.

ఉ. వియ్యముఁజేయవచ్చి కడు , వేడెడు నా ప్రియ మైన
యత్తపై

నెయ్యములేక మజ్జనని , నెట్టెను దిట్టెను గాన బావయీ
కయ్య పు సుద్దివిన్ననను , కైకొనఁడేమొకొయలకఁబూని యా

దయ్యము నేమనందు బెడి † దంబగు నాపదఁగూర్చె
నక్కటా 31

సీ. అల పురుషోత్తము † పలుకులు వినకున్న

శ్రీనిభంబులగు నా † వీనులేల

అల మహితకరు న † ధ్వాంగిని గాకున్న

జానొందు నాసతీ † జన్మమేల

అలఘనుధామంబు † నందు భాసిలకున్న

మించును బోలు నా † మేనదేల

అల కళానిధిమోము † సరయఁగాలేకున్నఁ

గలువలఁబోలు నా † కన్నులేల

గీ. అల సరసు నాకమ్రుణమును † సలుపకున్నఁ

గమలములఁబోలు నట్టి నా † కరములేల

అల విబుధవరు ననుమతి † మెలఁగకున్న

సభాకరికతిఁబోలు నా † యానమేల

32

చ. ఎటువలె నా మనోహరుఁ డ † హీన కృపారస ముప్ప

తిల్లఁగా

నిట కరుదెంచునో మడికి † నింపగురీతిని నాదు విన్నపం

బెటువలె నాలకించునో ర † హింసఁగ నెన్నఁడు నన్నుఁ

బెండ్లియా

దుటకు ననుజ్ఞ నిచ్చునో యె † టల్ మదభీష్టములెల్లఁ

దీర్చునో 33

వ. అని చింతింపుచు

34

క. చేతము శాంతి వహింపఁగఁ

జేతమనుచు నెంచి పెట్టి ధ డెట్లన్గల యా

చూతము నీడనఁ బడుకొని

చూతమనుచు నేగఁ బలికె ధ శుకపికములటన్ 35

వ. అంత నా కీరాదులన్ గాంచి

36

క. చిలుకా తగునే చిలుకల

కొలికిని ననుగాంచి పండ్లు ధ గొరుకుచుఁ గఱిన్

క్తులు బలుకుచుండు విటులన్

బలుకుటచేఁగాదె జనులు ధ బంధింతునినున్ 37

క. కలరవమాదయఁ జూడక

పలుమరు గుడ్లెట్టజేసి ధ పలికెదవేలే

పలుగాకులు నీ గుడ్లన్

దలకొని చిదుముట నిజంబు ధ తిప్పదు సుమ్మా 38

వ. అని దూషింపు చుండఁగా

39

క. అంతట రవిగుంకిన నుడు

కాంతం డుదయింప నతనిఁ ధ గనుఁగొని దుఃఖా

క్రాంతయయి కాంత యిట్లనె

నంతంతకు విరహాలాప ధ మధికం బగుటన్ 40

క. ఇలవేల్పుటంచు శశి నిచు

దలఁతునె నాకింతవేడిఁ ధ దారొక్కనఁజేయన్

జలమా నాపయి నీకిఁగఁ

జలువల తోడనెడు పేరు ధ సార్థకమెట్ల 41

క. విరహిణుల వేచుట నెకద

పరికించియు దినదినంబుఁ ♦ బరమేశ్వరు నీ

కరములు తరుగుచు నుండెను

దరుగకయేయున్నఁ జెలులు ♦ ధరమనఁ గలగే 42

క. చలి నట్టటంచు విబుధులు

తెలియక వచ్చియింటిరయ్య ♦ దియె నిజమైనన్

జలమున్ గొని విరహిణులను

మలమల మాడింపఁగలవె ♦ మలయానిలమా 42

వ. అని చంద్రానిలంబుల నిందింపుచు

మ. ఇక నే నాటికి మా గృహంబునకు రా , డేమో కదా
బావ కో

రికలీడేరఁగఁ జూచు పెట్టు నను దాఁ ♦ బ్రేమించు పెట్టెనున

మ్మకమాచేటిక సంపి దానివలన్ ♦ మా బావకున్ నేడుమా

మక విజ్ఞప్తిని దెల్పుకొందు నటుపై ♦ మద్భాగ్యమెట్లున్నదో

క. అని చింతింపుచుఁ దనచే

టిని బిల్చియు బావచొగ ♦ టికిఁ జని గని యా

ఘనునకు నిటువలె నామన

విని దెల్పుమటంచుఁ దెల్పు ♦ విధి నెఱిగించెన్ 46

సీ. మీయమ్మ యరుదెంచి ♦ పోయినదాడి నీ

మరిద లన్నముఁదిన ♦ మా నెననుము

పవలు రేలును నిద్ర ♦ బట్టక బావా య

టంచు సారకుఁ బల్వ ♦ రించుననుము

విరహతాపంబును † భరియింపజాలక

మెండుగా వగచుచు † నుండుననుము

ఆ చెలిన్ నీవు పెం † డ్లాడక యుండిన

సత్సంబుగా మనఁ † జాలదనుము

గీ. నెనరుతోడను నిన్నుఁ జే † కొనెద ననుచు

సతి రహస్యంబుగ వచ్చి † యభయమిచ్చి

వేడుకలరంగ మాటాడి † వెళ్లుచునుము

మొనసి పదివేలు సారులు † మొక్కెననుము 47

క. నీనేర్పు కొలదియేమే

మో నా విషయంబులన్ని † యన్ బియునకు సాం

పొనటులఁదెల్పి నాకే

ల్పానంగ నొనరింపుమనచు † బొమ్మని పంపెన్ 48

వ. ఇట్లంపి 49

— అచ్చాంబీ తన చేటిని సిద్దయ కడకంపుట. —

ఆ ఇపుడు కొంతదూర † మేగునప్పటికి మా

వారి యింటికడకు † జేరునిపుడు

బావతోడఁ జేటి † భాషింపుచుండున

టంచుఁ దరుణి మదిఁ ద † లంచుచుండు 50

గీ. అంతఁ జేటిక సిద్దయ † చెంతకేగి

ఒంటిపాటున నొకగది † నుంటఁజూచి

నయభయంబులుఁ బెనఁగొన † నతులొనర్చి

అమృత మొల్కెడు నుడుల ని † ట్లనుచుఁ బలికె 51

క. అయ్యా నీమరదలు తన

నియ్యెడఁ బెండ్లాడకుందు • వేని ధరిత్రిన్

జయ్యనఁ బ్రాణములన్ విడు

నెయ్యము గలదేని మాని • నిఁ మనుషంగదే

52

క. మరణించి నట్టి వానినె

కరుణించియు మనిచినట్టి • ఘనునకు నీకున్

మరణింపఁగఁ దలఁచిన యీ

తరుణిని మనుచుటాకలెక్కా • తాపసవర్యా

53

సీ. నిన్న నీ తలవచ్చి • చన్నది మొదలుగా

నీ మరదలు కూడు • నీళ్లువిడిచె

నిదుర కంటికేలేక • నిన్నహర్నిశలు సా

రకుఁ బ్రియాయని వల్య • రింపసాగె

నీపైనిగల తమి • నోపఁగాఁజాలక

డెందమందున నెంతో • కుందఁదొడఁగె

నెపుడు నాబావ యిం • దేతెంచి ముదమందఁ

జేయునోయని నిరీ • ట్టింపుచుండె

గీ. నులికిపడుఁ దీక్షణుగను ని • ట్టూర్నుఁబుచ్చు

నెంత పిలిచినఁ బలుకదు • సుంతయేని

కనులు విచ్చియుఁ జూడదు • కాననీవు

వచ్చి చేపట్టి రక్షింప • వలయునయ్య

54

క. పనిలామణి కడకేగియు

జననియుఁ జెలికతైలన్ని • సాగులు బలిమా

లిన వన్నము మెసంగదు వా

దిని గోలదు తనువు పులక † రించెన్ గాంచన్ 55

క. విలపించు నెవరు బిలచిన

బలుకదు నిట్టూర్పుఁబుచ్చు † బలుమరు దెసఁన్

దిలకించు నుల్కిపడు గడు

బలవించు మహానుభావ † బాపాయనుచున్ 56

క. మహనీయుడ వగుటను నీ

మహిమను జూపించి దాని † మాతా పితలన్

విహితులగు నెల్లొనర్చియు

మహిళామణిఁ బెండ్లియాడి † మనుపంగదయ్యా 57

క. అన్నాతి నీవితీవల

గన్నాడవా లేదా కాని † కనవలదే యా

యన్నుల మిన్నను మించిన

చిన్నలుగల వన్నలాడి † క్షీతిపైఁగలదే 58

చ. నెలను హసించు నెమ్మొగము † నిర్మలమై తనరారునట్టి వె

న్నెలను హసించు హాసము గ † జింపఁగఁ బొంకముగాఁ

దనర్చు కొ

న్నెలను హసించు నెన్నోసలు † నీటుగ భాసిలుచుండు

వేల్పుక

న్నెలను హసించు రూపమల † నీరజ గంధికఁ చెల్లునార

యన్ 59

క. అచ్చాంబీ పిరుదులకెన

అచ్చాంబీ పిరుదులెయన • నానయ్యారే

అచ్చాంబీ మధ్యమునకు

నచ్చాంబీ మధ్యమెసమ • మన నానారే

60

చ. కుదురగు లేమ ఫాలమున • కు^క సరిగావలెనంచుఁ గొ

న్నెలన్

మొదట సృజించి పోలమికి • మోమునకున్ సరిజేతునం

చు వెం

పొదవఁగఁ బెన్నెలన్ సలిపి • యున్ సరిగామిఁగృళింపఁ

జేసియున్

గుదరక సృష్టికర్త చెడ • గొట్టుచుఁ జేయుచునుండె నేటి

కిన్

61

సీ. పైగేరి నొకయింటి • పడుచు నీ యెలనాగ

యందంబుచే సిగ్గు • నొందఁజేసె

దాని మూడవయింటి • దానిని బామలచే

వంచె నాల్గవయింట • మించుదాని

జంఘలచే గుల్ల • సలిపె నైదవయింటఁ

గలదానిఁ జనులచే • వెలితిఁ జేసె

నాఱవయింటఁ జె • న్నారు దానిని గనుఁ

గవచేత వారిలో • గలియఁజేసెఁ

గీ. బడనొకండవయింటను • బరగుదానిఁ

గానుచే నోరుఁ దెరిపెంచె • గడమవాటి

నెదురఁ బనిలేదుగాని తొ • మ్మిదవయింటి

దానికేనగాక నీకేలుఁ డ బూనఁదలఁచె

62

సీ. పోతమ్మ లింతిన డ్దున సరిపోలేక

పోలేక కనుఁగవన్ బోలనెంచె

దారకాతతి నభో డ్దురతులగాలేక

కాలేకరదములన్ బోలనెంచె

మలయరాజము కుచం డ్దుల సాటిరాలేక

రాలేకమైతావిఁ బోలనెంచె

నీటి యీవరికైస్య డ్దునిభకాంతి నీలేక

యీలేక జంఘులన్ బోలనెంచె

గీ. గాని సరిగాక తత్సతి డ్దురుణనెనయ

విడిసి తలపువ్వుమై తూట్లు డ్దుదొరసి గళక

లాపమై సాననరిగి మై డ్దులేపనమ యి

పండితిన నన్నమైలోగి డ్దుయండెనహహ

63

సీ. ప్రహసనేక్షోప్తముల్ డ్దురాకాబ్జ బింబముల్

రాకాబ్జబింబమే డ్దురమణిమోము

కచకుచనాభముల్ డ్దుఘనకోక నదములు

ఘనకోక నదములు డ్దుగ్ధలి పదములు

పురమధ్య వేణికల్ డ్దుభూర్యభి నాగముల్

భూర్యభినాగమే డ్దుపొలితి నడక

శివరద గీవముల్ డ్దునవతారకంబులు

నవతారకంబులే డ్దునాతిగోళ్లు

ఆ. సారథి కటిభాగ డ్దుసాకుమార్యంబులు

చంపక కుసుమములు † చంపక కుసు
మంబ నందనర్పు † మానినీమణినాస
భౌర యేమనందు † సతివసాగసు

64

గీ కానుమా దృష్టి దోషంబు † కతనసన్న
గిల్లె నండు కుచాదుల † క్రింద దృష్టి
సోకు నేయని సడిచెల్పు † శత్రులకడకు
నేగెనన నొప్పె నింతికి † సోగకనులు

65

సీ. అభివ వక్షోజము † లంటినచోనీకు

నచని భావంబెల్ల † నర్థమగును
చెలిమోమునను మోము † జేర్చినచోనీకు
రాజయోగంబు సం † పాప్త మగును
సుందరి పల్లాట † నడిసినచోనీకు
తారకస్థితి యథా † ర్థముగఁ దెలియు
చేగి వాతెఱును ము † ద్దాడినచోనీకు
వరజపాధికత తా † త్పర్యమగును

అ. భాసురాంగి పొందు † జేసినచోనీకు

కోరికలర దాని † కారణమున
నిరుప మానమైన † పరిపూర్ణ సౌఖ్యంబు
లొందనగును సిద్ధ † యోగిచంద్ర

66

ఆ. మోహనాంగి సుగుణ † ములను గణింపవా

కృతికినైన వశము † గాదుగాని
వెలఁది నింతికన్న † వినఁగదే యొప్పుల

కుప్పయనుట మేలు † కోవిదాశ్మ 67

క అని తెల్పిన విని సిద్దయ
మనమున సంతోషవార్ధి † మగ్నండగుచున్
జనువొప్పగఁ జేటికకి
ట్లని వలెఁగ మనోజ్ఞ మంద † హాసంబులతోన్ 68

క. వనితా నే నిపుడచటికిఁ
జనుదెంచఁగ నేల కన్న † జనని జనకుల్
పనిబూని వచ్చినను దో
ఱ్ఱొని చని బతిమాలి తమదు † కూతురి నిడగే 69
— అచ్చాంబిని సిద్దయ పెండ్లి యాడెదననుట. —

గీ. నాతి యిటు తొందరేల ము † న్నాళ్ల కేను
బ్రేయసీరత్నమునుజేరి † పెణ్డియాడి
తోడుకొనిపోదు నీవార్త † చేడతొడఁ
దెలిపి వగపాఝపొమ్ము శం † కిలక లెమ్ము 70

ఆ. అనిన చేటియిట్టు † లనె దప్పననుచు నా
చేతిలోవఁ జేయి † వేతువేని
వెడలి చేడతొడ † నుడివెదననిపలక
సిద్దయోగినగుచు † జెలినిడాసి 71

క. తిప్పను ముమ్మాటికి నా
యొప్పుల కుప్పకును వగపు † నుడుగు మటంచున్
జెప్పఁగ నిక నేగవెయని
యప్పడఁతుక చేతిలోన † హస్తము వేసెన్ 72

క. అంతటఁ జేటి గడుంగడు

సంతసమునఁ గన్నెకడకుఁ , జనియచ్చటి వృ

త్తాంతబంతయుఁ దెల్పినఁ

జెంతనఁగల చెలియ యొకతె , చేటిక కనియెన్ 73

చ. వనితరొ నీను భాగ్యమును , పర్ణనఁ జేయఁదరంబెకన్నెక

న్నను దొలి నిన్నె యాఘనుడు , నట్టున కొంటిగఁ దీసె

నీనుక

మ్మని నుడులాలకించె మరు , మాటలు బలెఱును గేలు

బట్టె నీ

పనిని ముగించి పంపెనని , పక్కున నన్నెఁ జెలుల్ బళా

యనన్ 74

వ. అని సవ్విన చేటికతో మఱియొకచెలి యీసడింపుచు నిట్లు

నియె

75

క. అల మాన్యుని విషయంబై

నెఱతా యన్యార్థమల్ ధ్వ , సంచెడు సరసా

క్తులు బలుకరాదుబీబీ

కలుషం బొదవు ననుచుండఁ , గావినీ యంతన్ 76

ఆ. మూడునాళ్ల వరకు , మోహనాకాసు నా

హానివశ్యు నా మ , హానుభావుఁ

గనులఁ జూడకేట్లు , మనదన హాని

పడతి మూర్ఛనొంది , పుడమివారై 77

క. అయ్యెడవెస కాశీంబీ

లోయ్యలి యరుదెంచి వగపు , తో నేర్పరియకా

నెయ్యపురాలికి నిట్లనె

నయ్యయ్యో యేమిసేయ ♦ నగుఁ బుత్రివిఃకన్ 78

ఉ. ఆదర మొప్పు నాసుతకు ♦ సౌమధమెయ్యదియైన నీయఁగా

రాదె సఖి యనంగ మక ♦ రధ్వజ సేవనమైనఁ బూర్ణచం

ద్రోదయ సేవనంబున ♦ నుగ్మలికిన్ బరితాపమున్

గడున్

బోధి నొనర్చుఁగాని సరి ♦ పోయెడు మందొక డుండె

నీదగున్ 79

గీ. మలయ పవనంబుసోకిన ♦ నులీకిపడును

హెచ్చుగా సారె నిట్టూర్పుఁ ♦ బుచ్చుచుండుఁ

గానఁ గామినికొక భిష ♦ గ్వరునితోడ

వాత విధ్వంసి నిప్పించి ♦ చూతమమ్మ 80

వ. అను చెలియతో మఱియొక చేటిక యిట్లనియె 81

క. శుద్ధములగు మందులు మీ

బుద్ధికిఁదోచినటులెన్ని ♦ పోసినఁ జెలి తా

పోద్ధతి తక్కువగాదిక

సిద్ధక్రియ వలనఁగాని ♦ చెలిమనదమ్మా 82

వ. అనిన సచ్చాంబీ యొకింత కదలి కనులు విచ్చి చూచు

చుండు నెడఁ గాశీంబీతో నాచేటిక మఱియు నిట్లనియె 83

క. బోటీ సిద్ధక్రియ యను

మాటయె చెవి నాటినంత ♦ మాత్రనె కనుఁన్

దేటగను విచ్చిచూచు ని

కేటికి పెరిమందు లలిత ✱ కిచ్చుట యనినా

84

క. కాళిందీ లలనామణి

కాళ యొకింత జనియించి ✱ యలచేటిక సం

దేశమును విసంగ వలెనని

పేశల వాక్యములనిట్లు ✱ ప్రియసఖ కనియెన్

85

ఆ. చేటిసీపుబల్కు ✱ శ్లేషార్థ వాక్యంబు

నందొకింత సంశ ✱ యంబు గలిగె

జెలిమికత్తెవగుట ✱ సిద్ధక్రియ యనంగ

నదియె తెల్పంగదవ ✱ సదమలముగ

86

వ. అనిన కాళిందీ యువతికిఁ జేటిక యిట్లనియె

87

సీ. వినుమమ్మ సీపుత్రీ ✱ వేయేల సిద్ధయన్

దటుకునఁ బెండ్లి యా ✱ నుటకు నెంచి

కూడసీళ్లును మాను ✱ కొని తపింపుచునుండఁ

గాని వేరొక జబ్బు ✱ గలిగికాదు

కావున మీరలీ ✱ కాంతవరించిన

సిద్ధయకిడి పెండ్లి ✱ జేయుటొప్పు

నదియె సిద్ధక్రియ ✱ యగునట్లుగాక మీ

దుహిత డివించుట ✱ దుర్లభంబు

గీ. కాన నామాట దబ్బక ✱ గాదటంచు

నలరఁ దెల్పంగ నల్లిఖా ✱ నటకువచ్చి

చేటిమాటల నాలికవి ✱ చింతదోషఁ

దనయదరిఁ జేరి పిలిచి యిట్లనుచుఁ బలికె 88

క. అమ్మా నిన్నొక ప్రభునకు
సమ్మతితోనిచ్చి పెండ్లిఁగి సలిపియు మీసా
భ్యమ్ములను జూడనెంచితి
నిమ్మాడ్కిని బీదవానిఁగి నేటికిఁ గోరన్ 89

ఆ. ఎఱుంగవేమొ సిద్ధఁగి డెన్న మతభ్రష్టఁ
డరయ బీదవాఁడఁగి పిరుగుఁబోతు
గాన వానిఁ గోరఁగి గానేల హృదయమున్
మార్చుకొనుట నీకుఁగి మంచిదమ్మ 90

వ. అనినఁ గోపొద్దీపిత మానసయై యచ్చాంబీ తలోదరి తం
డితో నిట్లనియె 91

క. మనభాగ్యమెంత తలఁపఁగ
మనమెంత యశోవిశాలుఁగి మాన్యు మహాత్మున్
ఘనునిటులఁ దెగడ నీకున్
జనునే యాపుణ్యపురుషుఁగి చరితలు వినియున్ 92

సీ. కడప నవాబు చెరిఁగి గట రాతికి సలాము
బెట్టి వ్రక్కలుఁజేసిఁగి నట్టి ఘనుఁడు
తనను దోచుకొన వచ్చిన తలారులకును
వ్యాఘ్రములనుజూపిఁగి నట్టి ఘనుఁడు
సర్ప దమ్మండయిఁగి సమసిన రెడ్డిని
బట్టుగా బ్రతికించిఁగి నట్టి ఘనుఁడు
లడవిని బులినోటఁగి బడిన గిడ్డిని గ్రామ

మందుండె మనిచిన ధ యట్టి ఘనుడు

గీ. తనియ మామేన బావయే ధ యనుచు వినమె

అట్టి పుణ్యుని నీవు ని ధ రాదరముగ

నరసి నిరసించి నంతనే ధ యల్పుడగునె

వేయు నేటికి నతడె నా ధ విభుడు తండ్రి

93

క. అనవిని కాశీంబీ నిజ

తనయన్ గని యిట్టులనియెఁ ధ దండ్రి సమక్తిన్

వినవలయుఁగాని నిరసిం

చిన నిన్నుఁగాంచి తోడి ధ చెలువలు నగరే

94

క. బాబునకు నిన్నుమంచి న

బాబున కీయవలెనంచు ధ భీమగల దీవా

బాబునకిటు లిడు నెదురు జ

బాబునకే మనఁగవలయు ధ బాలానిన్నున్

95

మ అనినఁ గన్నతల్లికి నచ్చాంబీ యిట్లనియె

96

గీ. తల్లిరో మీరలిట్లు వృ ధ ధా ప్రసంగ

ముల నొవర్చిన సుంతేని ధ ఫలములేదు

సిద్ధయోగికి నిడి పెండ్లి ధ జేయరేని

సాక్షిములు వీడుదాన నీ ధ పాదమాన

97

క. అనివల్కిన సుతశపథం

బునువిని తలిదండ్రిలపుడు ధ పుత్రికనల సి

ద్దనికీక తప్పడికఁ జ

య్యన వానిన్ సంస్కరించి ధ యైన నటంచున్

98

గీ. కూతురానిన్ను సిద్ధయఁ కునిడిసరగఁ
బెండిలి నొనర్తు మింక లేచి ఁ తిండిఁ దినుము
తథ్యమిమాట నమ్ముము ఁ తప్పమనిన
జననితోఁ బ్రియపుత్రి యి ఁ ట్లనుచుఁ బలికె

99

సీ. అమ్మరోమీరు మా ఁ యత్తవారింటికిఁ
జేరి వారిని మంచిఁ ఁ జేసికొనియు
నన్ను మాబావకుఁ ఁ జెప్పుగానిది వివా
హముఁ జేయునట్టి ల ఁ గ్నమును దెలిపి
మాయత్తనిటకు న ఁ మృతిని దోడ్కొనివచ్చి
నటులైన నామె న ఁ న్నాదరించి
అన్నంబుఁ దినుమన్న ఁ నారగింతునుగాని
లేకున్నఁ దిననిట ఁ లేండటంచుఁ

గీ. గనరు కొనినంతనే యింకఁ ఁ గాదటంచు
రయముగా వారిలిద్వరు ఁ బయలుదేరి
పీరు సాహేబు పెంకికిఁ ఁ జేరితొలుత
నెట్టఁ బడినట్టి యామెతోఁ ఁ నిట్టులనిరి

100

క. అమ్మా మానేరమ్మల

నమ్మనమున నుంచుకొనకు ఁ నీ సుతునకు మా
యమ్మాయినిక యొరులకు
నమ్మాడిగ నొసంగుదుము బు ఁ ధేంద్రులునగరే

{ అచ్చాంబీని సిద్ధయకు చేసుకొమ్మని
తలిధేంద్రులు బతిమాలుట }

ఆ. అనిన తత్త్వణంబె యావంచి కినుకతో
వదిత కిట్టులనుచు బదులుఁ బలికెఁ
జాలుకాలునీచు సాంగత్య మొకనాడె
తెలిసి పోయెనమ్మ వలదుపొమ్మ

102

సీ. కులము వారెల్లరు వెలివేసినట్టి మా
వాసంబునకు నెట్లు వచ్చితమ్మ
ధనికరాలవుగదా పెను బీడవారితో
వియ్యమేవిధముగా వింతువమ్మ
తిరుగుఁబోతగు నాకొ మరునకు నీముద్దు
పుత్రిక నెటులీయఁ బూనితమ్మ
మాయలాడినిజేరి మాటలాడుటకు నీ
కిప్పుడెట్టుల స్వాంత మొప్పెనమ్మ

గీ. నిన్న నేకద మీయింట నన్నమిగులఁ
దూలనాడుచు వెడఁబట్టి తోసినావు
మనమునందింతలో నెట్లు మరచితమ్మ
నీమొగముఁ జూడఁదాదిట నిలువకమ్మ

103

క. అనవిని కాశీంబీ మా

నిని నానేరంబులను శ్చ మింపుమనుచు గొ
బ్బున నాదంబీ పదయుగ
మును నైకొని నుదుఁకుజేచ్చి బోయెన నెచ్చెన్

104

క. అట్టియెడఁ బీచుసాహే

బిట్టులనియె భార్యతోడ నింత నిన్నున్

నెట్టిన కరములె పదములఁ

బట్టెన్ ఊమియుంచుటొప్పు † వదినను బేర్పిన్ 105

క. మీవదిన బాష్పధారలఁ

దావక పదములను గడిగి † తినదు వదన రా

జీవమ్ముఁ బూజింపుమఁ

గావుమనుచు వేసుచుండె † గరుణింపఁగదే 106

వ అని పలుకు వల్లభుననునయొక్తుల కెంతయు నాదంబీ

శాంతించి పదంబుల వ్రాలిన వదినన్ లేవఁదీసి నిన్నున్

జూడకున్నను నాగాడలి కోడలి నైనన్ జూడవలయును

గదా మన్నించితి నిఁకఁ గర్తవ్యంబాలోచింపుడని పల్కిన

యాదగబీతోఁ గ శీంబీ యిట్లనియె 107

ఆ. నిన్న నీవువచ్చి † చన్నది మొదలు నీ

కోడ లింతవరకుఁ † గూడనీళ్లు

ముట్టదామె నెంత † కట్టుగలయొకాని

ఏమిసేతుఁ జివర † కిట్లులనియె 108

సీ. అకలంక దరహసి † తాస్యాబ్జవైసీపు

రాణమాయంటికి † రావలెనట

తనను సిద్ధయకిడి † తగ వివాహ మొనర్పు

లగ్నమున్ నీవె తె † ల్పఁగవలెనట

దిగులేల నీకోర్కె † దీరె నన్నంబును

దినమని నీవన్నఁ † దినఁగలదట

ఇంతకుఁదప్పు వే † రింకొక విధమున

నీ కోడలన్నముఁ ♦ నైకొనదట

గీ. కాన నీకోడలికి సమా ♦ ధాన మిపుడుఁ

జెప్పి యన్నముఁ దినిపించి ♦ శీఘ్రముగను

మరల వత్తువుగాని మా ♦ మందిరమున

కరుగు దెంచగదమ్మ జో ♦ హరులమ్మ

109

క. అనవిని యాదంబీ మా

నిని యిట్లనె లగ్నమెపుడొ ♦ నిశ్చయమునుజే

యని దెటులఁ దెల్పవలెననఁ

గనుఁగొని తత్తణమె యల్లి ♦ ఖా నిట్లనియెన్

110

క. ఆలస్య మేల యెల్లు

డే లగ్నమటంచు నిశ్చ ♦ యించియుఁ దెలుపన్

మేలానాడే చేతము

చాలా మంచిదని పీరు ♦ సాహే బనియెన్

111

క. అనవిని యల్లిఖాని

ట్లనె బావా చిన్నమనవి ♦ నాలింపుము సి

ద్దని మతసంసారముఁజే

సిన మీదటఁ బరిత్యంబుఁ ♦ జేయఁగ నొప్పున్

112

క. మన మొకరికిఁ జెప్పఁగ నే

ర్చిన వారము మనకుఁ బరులుఁ ♦ జెప్పఁగ వలెనే

మును సిద్ధని సంసారం

బురు నొనరించియు వివాహ ♦ మున్ జేతమనన్

113

గీ. మంచి దట్టులైన సిద్ధయన్ ♦ గాంచిసీవు

- తెలుపు మేమనునో యది * తెలిసిపోవు
ననిన వల్లే యటంచు సి * ద్దయనుజేరి
యల్లిఖా నిట్టులనియెఁ దీ * యనగు నుడుల 114
- గీ సిద్ధయానీవు వీరదే * శికుని మతముఁ
జేకొనినదాది మనకుల * శ్రేష్ఠులై
నైచ్యముగ మిమ్ముఁ జూచుచు * న్నారు గాన
సంస్కరింతుము నినుగుల * సమ్మతముగ 115
- ఆ. కులము వీడినట్టి * కోతియు వనమును
వీడినట్టిపక్షి * వెలయదనుచుఁ
బెద్దలనఁగ వినమె * సిద్ధయాధాత్రి నీ
వెఱుంగనట్టి ధర్మ * మెందుఁగలదు 116
- క. అనిపల్కు నల్లిఖానుఁ
గని సిద్ధయ నగుచు నిట్లు * గా వచియించెన్
నను సంస్కరింపఁ గలిగిన
ఘనులుండిన సంస్కరింపఁ * గొనగు మామా 117
- ఆ. మేనమామమాట * మీఱరాదని బుధు
లందుగ్గినఁ దావ * కాజ్ఞమీఱ
నటులె సంస్కరింప * నగునననంగీక
రించెననుచు సంత * సింది మఱియు 118
- వ. పీరుసాహేబున్ గాంచి బావా యెల్లుండి సాయంతనంబు
నఁ దమ సన్నిధానంబునకు వాటంబులగు ఘోటంబులను
బచ్చడంబుల నమర్చిన కచ్చడంబులను బంపించెద సకు

టుంబ బంధు మిత్రుండవై విచ్చేయుడు వెంటనే పెండ్లి
కుమారున్ సంస్కరించి సాలంకృత కన్యాదానంబుగా
వింతు నిక మాయత్నంబున మిరలుండుడని తెల్పి తన
చెల్లెలగు నాదంబీని తోడ్కొని యింటికేతెంచి నంతనే
కోడలిన్ గాంచి యాదంబీ యిట్లనియె 119

గీ. కోడలా నిక్కముగనీడు * కోరెదీరె
నలర నెల్లుండియే లగ్న * మగును గాన
సిద్ధయోగికి భార్యవై * చెలంగంగలపు
దిగులువిడి లేచి యన్నంబు * దినుమటన్న 120

క. అత్తా యన్నము నిరుస్సర
మిత్తరి నొక పల్లెయున * నే తినవలె నీ
చిత్తమును దెల్పుమన నా
కొత్తడి వల్లే యటంచు * గోడలి కనియెన్ 121

క. అత్తరి గాశీంబీ యొక
పుత్తడి పల్లెయున నన్న * మును బెట్టిన నా
యత్తయును ముద్దుకోడలు
బొత్తున గూర్చుడి తినిరి * పోమోదమునన్ 122

క. తదుపరి నాదంబీ సతి
సదమలముగఁ బెండ్లికనులు * సలుపఁగవలె బో
యెడనని కోడలి కన్నకు
వదినకుఁ దెల్చియును నిజ ని * వాసముఁ జేరెన్ 123

వ. అంత నల్లీఖానిల్లు బాబు సున్నంబులతో నలంకరింపజేసి

భోజన పదార్థంబులును జల్లురు కట్టు పుట్టంబులును పరి
మళద్రవ్యంబులును మణిమయ సువర్ణ భూషణంబులను
తెప్పించి సిద్ధయక సంస్కరించి వివాహంబున్ జేయుచు
న్నారమని బంధుఃసత్తోదలకు శుభలేఖలంపించి వేదవే
త్తలగు నిర్వృత ఖాజీలన్ బిలిపించి సిద్ధంబుగా నుండగా
నచ్చట బీరుసాహేబట్ల పెండ్లిపనులన్నియు నెరవేర్చుకొని
శ్రీమత్కండిమల్లాయపల్లె యందున్ గల గురుదేవియగు
గోవిందమాంబా నికటంబునకుఁ బ్రకటంబులగు శకటం
బులనంపి సకుటుంబముగా రావించి యట్లే పల్లరాళ్లపల్లె
గోవిందస్వామి తిమ్మారెడ్డి మున్నగు మిత్రమండలిని బిలి
పించుకొని పౌరజన యుక్తంబుగా సిద్ధపడి యుండునెడ
మహారాంబునాటి సాయంకాలంబున నల్లీఖాను పెండ్లికు
మారున్ దోడ్కొని వచ్చుటకు శకటతురంగాందోలికల
నంపింపఁగా నా సమయంబున

124

క. ఆక్షయముగ నుదాటన్ గం

ధాక్షతలన్ దాల్చి స్పటిక + హారంబుల రు

ద్రాక్షల మాలికలు మెడన్

గుడ్డిన్ వేలగను బెండ్లి + కొడుకు ధరించెన్

125

ఆ. సంస్కరించునట్టి + సమయంబునన్ బొట్టుఁ

బెట్టె మెడన సరులు + వేసె నితఁడు

చివర దర్శనంబు + లివియె పోయనియేమొ

యనుచు నెంచుచుండి + రథలజనులు

126

సీ. బంధుమిత్రులయందు ♦ బండ్లపైఁ గొందరు
 నందలంబులఁగొంద ♦ రరుగుదేరఁ
 గొండరు యువకులు ♦ గొనబు దుస్తులుదాల్చి
 పదచారులైవేడ్క ♦ బయలుదేర
 లలిత మంగళతూర్య ♦ ములను వాయింపుచు
 గడుసాంపుగా మేళ ♦ గాంధ్రునడువ
 ముంగిళ్లయందున ♦ ముత్తైదువులు మహా
 నీయు దర్శింపఁగా ♦ నిలిచియుండ

గీ. బెండ్లికొడుకయి సిద్ధయ ♦ ప్రియమెలర్ప
 శుభ్ర తురగంబువైనఁ గూ ♦ ర్చుండి సాగను
 మీఱ నూరేగుచును దన ♦ మేనమామ
 భవనమునకునుజేరె సం ♦ బరముతోడ

127

క. చేరిన వారలనెల్లర

గౌరవ మొనరించి యల్లి ♦ ఖానచట సభన్
 దీరిచి సిద్ధయనొగి సం

సాగరముఁ జేయుటకుఁ బలిచె ♦ ఖాజీయుగమున్ 128

— సిద్ధయోగిని సఁస్కరింపఁ బూనుట —

క. ఇరువురు ఖాజీలచ్చటి

కరుదెంచి మహాత్ము సిద్ధ ♦ యన్ సభయందున్
 దిరముగఁ గూర్చుండ నొన

ర్చిరి పెద్దలమనుచు సంస్క ♦ రించెడి కోరికన్ 129

క. యుక్తములైన ఖురాన్ సం

పోక్తములగు మంత్రములు ము ✱ హోద్ధతితో నా
వక్తలు నుడువుచు జలమను

రక్తిన్ బోక్షించిరాచి ✱ రంజివి పయిన్ 180

క. ఒక బాజీ సిద్ధయ నె

మొక్తమున భాసిల్లు తిలక ✱ మున్ నుడుచును వే
రొకఁ డటుతన్ గల జపమా

లికఁ దీయున్ గాని పోవు ✱ లేశంబైనన్ 181

క. ఆలికమున బొట్టు దుడిచినఁ

దొలుతటిగతి మొలుచు మరలఁ ✱ దుడుచున్ మొలుచున్
గళమునఁగల సరిఁదీసినఁ

దిలకింపఁగ వెలయు మరలఁ ✱ దీయున్ వెలయున్ 182

ఆ. బొట్టు దుడిచి తుడిచి ✱ పోకున్న నొకరుండు

విసికి కూరుచుండె ✱ వేరొకండు

దండఁదీసితీసి ✱ తరుగక వేసారి

అలసి కూరుచుండె ✱ నతని సరస 183

ఆ. కూరుచుండి పండ్లు ✱ గొరుకుచుఁ గనులెత్తి

జేసి యా తపోవి ✱ లాసుఁగాంచి

కులములోనఁ గల్పు ✱ కొన వీలులేదు నీ

వరుగు మిచటఁ జెల్ల ✱ వనుచునుండె 184

చ ఖలుఁడగు దుస్ససేనుఁ డలు ✱ కన్ ద్రుపదాత్మజ చేల
మున్ సభా

స్థలి విడిపిగప మొల్పెనని సతక వులంబయెకానిచూడ మిం

పరిరగ నీమహాత్ముతిల † కాదులు మొల్చుటఁ గంటి
మంచు భా

సిలఁగొని యాడుచుండిరల † సిద్ధయ నందునఁ గొం. ద
రియ్యెడన్ 135

క. కొని యాడెడు జనులన్ గనుఁ
గొని ఖాజీలనిరి పెండ్లి † కొమరుఁడు నేడున్
గనుకట్టునేర్పుఁ జూపుట
మనకట్టులఁ గానుపించు † మాన్యండగునే 136

క. వీరబ్రహ్మము చెంగట
గారడి నేర్పుకొనియిట్లు † గా నొనరిచె నీ
కూళాత్మునకిఁకను బహి
మార్గ మిడితి మనుచు నల్లి † ఖానున్ గనియున్ 137

ఆ. కొలయ పెద్దలనుచు † దలఁపక మము ధిక్క
రించి నేడు సునక † రింపఁబడక
ఇంద్రజాలమును ర † హింపఁ జూపెను గానఁ
బిల్లనీయవలదు † వీనికినిరి 138

— ఖాజీలు పరాభవ మొందుట. —

క. అనవిని సిద్ధయ నవ్వచు
మొనసి మదీయేంద్ర జాల † మనొకింత గనుం
గొనఁ జేసెదఁ గనుడని చ
య్యన ఖాజీల భుజములకు † నంటుల్లయనెన్ 139

క. ఈపెండ్లి కేల వచ్చితి

మేపగిదిన్ మాగృహముల † కేగఁగవలయున్
మా పడతులతోఁ జేరియుఁ

గాపుర మెటుఁజేతుమనుచు † ఖాజీలేడ్వన్ 140

ఆ. అనిన నొకని బాహు † పునకు వేరొక్కని
బాహు వొట్టుకొనియు † భయముఁజెంది
అకట యేమిసేతు † మల్లాయనుచు గుంజ
లాడుకొన్న భుజము † లూడిరాక 141

క. అత్తరి సిద్దయ చెంగటి
కత్తయు మామ జని ధర్మ † మాయెటు జేయన్
మెత్తురె నిను జనులన మా

యత్తకు మామకును భుజము † లంటుళ్లయనెక 142

సీ. అనిసంతనే వారి † కటలె బాహుపులంటు

కొని యెంతగా లాగి † కొన్నరాక

కడువడి వారలున్ † ఖాజీలు నిర్వరున్

సిద్దయపదములఁ † శిరములొగ్గి

మొక్కుచు నోదేవ † మూఢలమగుమమ్ము

కాపాడ నీకన్న † ఘనులులేరు

నీ ప్రభావ మెఱుంగ † నేరక నిను సంసక

రింపఁబూనితిమి త్త † మింపుమయ్య

బుద్ధివచ్చెనుగాన మా † భుజములిఱను

వీడునట్లుగనేడు గా † విఠపుమయ్య

నీ మనోభీష్టముగను గ † న్నియను బెండ్లి

- యాడఁగాఁడగునయ్య జో + హఁదలయ్య 143
- క. అని వగచుచు వినుతించినఁ
గనుఁగొని సిద్ధయతుఁ గరుణ + గల్గి జలంబుల
గొని వారలపైనన్ గొ
బ్బున నభిమంత్రించివైవ + భుజములు వీడెన్ 144
- క. అంతటను వారలెంతో
సంతసమునలేచి యోగి + సత్తమ నీవు
త్రాంతమును దెలిపియును మె
ప్పింతుము కులజులనుగన్నఁ + బెండ్లాడఁగదే 145
- క. అలర నిను సంస్కరింపఁగఁ
దలకొని నీవలన మేమె + ధరణీస్థలి భా
సల సంస్కరింపఁ బడితిమి
తలఁపఁగ మాభాగ్యమెన్నఁ + దరమె మహాత్మా 146
- క. అన మఱియున్ దగువారలఁ
గనుఁగొని యిట్లనిరి మీరు + కన్యావరుల
దనర నలుగులిడి స్నాతుల
నొనరుచు కొనితెండు వెస ము + హార్తమునకన్ 147
- అ. కడిమి వారలట్లె + కావించుకొని తలఁ
జ్జాలు బోధుకొనెడు + భవనమునకుఁ
బెండికొమరు మఱియుఁ + బెండికూతునుదోడి
తెచ్చిరుత్సవమున + ధీరులెన్న 148
- క. అచ్చట సంతకుమున్నె

పచ్చడమును బరచి దాని , పైన దివాసిన్
ముచ్చటగ వేసియుంచిన

నచ్చో గూర్చుండఁబెట్ట , రల సిద్ధార్థున్ 149

గీ. అంతః జెలికత్తియలు సిద్ధ , యార్థ్యసరసఁ
బెడ్లకూతును గూర్చుండఁ , బెట్టఁబోవ
నెట్టుకొని యీవలికివచ్చి , నిలుచుఁగాని
సుదతి సిద్ధయ సరసఁ గూ , ర్చుండదాయె 150

సీ. మూతాపితల నవ , మానించెని యల్లి
సిద్ధయోగిని విస , ర్జించె నొక్కొ
బుద్ధజాలికుఁడితఁ , డగును వన్నెపుడైన
వచించునని త్యజి , యించెనొక్కొ
సంస్కరింకఁగ నీక , చతురతఁజూపిన
దుర్వర్తనుండని , తొలఁగెనొక్కొ
బీడవాఁడగు వీనిఁ , బెడ్లియాడిననన్ను
బోషింపలేడని , పోవునొక్కొ

గీ. లేనిచో తానెకోరిన , మానితాంగు
సరసఁ గూర్చుండుటకు నేల , సంశయించు
ననుచు నెవరికిఁ దోచిన , యటులవార
లనుకొనుచు నుండిరల కన్ని , యను గుఱించి 151

క. ఆవేశన నాదంబీ

గోవిందమ లేగుదెంచి , కోడలితో వా
రీవిధమున వచియించిరి

- నీనిటు లొనరింపనగరె ♦ నలతుకల్లెన్ 152
- గీ. అరయ సిద్ధయ మహితాత్ముఁ ♦ డని యెఱింగి
 , కూర్చినాతని సరసనఁ ♦ గూరుచుండ
 సంశయింతు వదేల వి ♦ స్పష్టముగను
 దెలుపుమనఁ జెడ్లకూతురి ♦ ట్టుల వచించె 153
- క. మరణించిన యతఁడీఘను
 కరము తగులలేచివచ్చె ♦ గద త్రొప్పుడుచే
 బరగిన తివాసి యాయన
 కరము తగుల నాపయిన్ మె ♦ కంబయిపడదే 154
- క. అనవిని వారలు నవ్వుచు
 వనజాక్షి సిద్ధయోగి ♦ వద్యుడు మనమం
 దునను దలంపక యేతీ
 రునఁ గేల్ సోకినఁ దివాసి ♦ త్రొప్పుడు మెకమా 155
- ఆ. అబల యెన్నఁడైన ♦ నవకారమును మేము
 సలుపమనుచు నీకుఁ ♦ దెలియునుగద
 సంశయంబువీడి ♦ చనుమన వరుని చెం
 గటను గూరుచుండఁ ♦ గవ్యయపుడు 156
- ... అచ్చాంబీకి సిద్ధయోగి నల్లలు గట్టుట ...
- సీ. వీనులకింపుగా ♦ వివిధమంగళతూర్య
 ములు ప్రతిధ్వనులీన ♦ మొరయుచుండ
 రాణింప ఖాజీల్ ఖు ♦ రాన్పీక్త మంత్రంబు
 లిరువైపులను వచి ♦ యింపుచుండ

గోవిందులిరువురు † గొనబు ఘటిల్లఁగా
సామగానంబులు † సలుపుచుండ
ప్రవిమల కల్యాణ † భవనమెల్లడలఁ గి
కిరీసి జనాళి వీ † తీంపుచుండ

గీ. బుధజనంబులు మిగుల ను † పొంగుచుండఁ
జిత రామోద కలితుడై † సిద్ధయోగి
పేర్చి దళకొత్తఁగానల † పెండ్లికూతు
గళమునందున నల్లలు † గల్పెనహవా

156

క. ధృతి నాదట నానవదం

పతు లొండరు లపుడు కీర్త † భాగంబులపై
నతులితముగఁ దలఁ బ్రాల్న

హితమొప్పుగఁ బోసికొనిరి † హితులు గణింపన్ 157

వ. అంత నచ్చటి కౌతలెంతయు సంతసించి ప్రధాన గృహం
బునఁ బాన్పు వైచి యా నూత్న దంపతులన్ దోడ్కొని
పోయి వాకిట నడ్డగించి సిద్ధయోగింద్రా నీ ధర్మపత్ని నా
మఁ బెఱింగింపుమను పేరఁటొండ్రకు దరహాసిత వదనార
విందుండై యా కోవిదండ్లినియె

158

క. యువతీ రత్నములారా

ప్రవిమలముగ మీకు నాదు † భాశ్యాభిఖ్యన్
వివరించెద నాలింపుడు

అవర్ణ ముఖయగును నామ † మరయంగదరే 159

వ. అనిన యంతనే సిద్ధయోగింద్రుండొందులకో యవర్ణముఖ

యని కొత్త నామంబిడెనను వారును మఱియు నట్లుకా
దవర్ణ ముఖ యనఁగాఁ గళావిహీనమగు ముఖముగలదని
పరిహాసముగాఁ బలెకనను వారునైయుండఁగా నందు
నొకతొయ్యలిచెలులారాపెండ్లికూతు రచ్చాంబీయగుటచే
అకారము ముఖాక్షరమై యున్నందున నవర్ణముఖ యని
తెల్పెననిన యంతి నే సిద్ధయోగిందుని పాఠిత్వమునకును
భావం బెఱింగించిన చెలినేర్పునకును గాంతలెంతయు
సంతసించి మఱియు నచ్చాంబీనిక నీవరుని నామంబె
ఱింగింపు మట్లెఱింగింపవేని మూగిపిల్లలు బుట్టెదరనిన నా
వధూరత్నంబు ముసిముసి నవ్వుతోఁ దెల్పందొడంగె నది
యెట్లన్నను

160

క. జాంబూనద ముకురక్షి

రాంబుధి వేశ్యల సమాహ్వా , యంబులను ద్రివ
ర్ణంబులుగ వ్రాసి నడివ
ర్ణంబులు గైకొన్న నాదు , నాధుని పేరా

161

వ. అనిన విని యా చెలువ లీ భావంబంతకన్న నెక్కుడుగాం
భీర్యంబుగా నుండెనని యెఱుంగన్ జాలక యోజింపుచుం
డఁగా నందున నొక సుందరీమణి చెలులారా జాంబూనద
ము, ముకురము, క్షీరాంబుధి, వేశ్య, అను శబ్దంబులకు
వరుసగా మూడక్షరములుగల యర్థములు, పసిడి, అద్ద
ము, పయోధి, భోగిని, అని యుండినందున నీశబ్దములతో
నడిమి యక్షరములను దీసుకొనినచో సిద్ధయోగియని ప

చ్చును. గాఢన నచ్చాంబీ వరుని నామంబెఱింగించె ననిన
యంతనే భావగర్భితంబుగా విభుచి నామంబున్ దెల్పిన
పెండ్లి కూతురి నైపుణ్యంబునకును సాంకేతిక భావంబున్
గుర్తించి తేల్చిన చలిసేర్పునకును బేరఁటాండ్రొత్తయు
సంతసించి యట్లుకాదీ పాన్పుపై జేరవచ్చిన దెవరెవరో
నామంబులు విస్మయంబుగాఁ దెల్పుకుండిన మిమ్ము బోసి
యమని యా నూత్నదంపతుల నాటక పరుషంగా నా వ
ధూవరులిట్లు దెల్పించొడంగి రది యెట్లన్నను 152

క. అచ్చాంబీ నేన్ శయ్యకు

వచ్చితమని మెల్ల నగుచు , వరుడనఁగనే నేన్
ముచ్చటగ సిద్దయోగియు

వచ్చితమని వధువుబలె, వసతలు మెచ్చన్ 163

వ. అంతిన్ గాంతలా దంపతులన్ బాన్పున్ జేర్చి పెండ్లిపాట
లన్ బాడుచు వేడుకలక జరిపి నాటి కార్యక్రమంబులన్
ముగించి మఱియు రెండు దివసంబులట్లే వేడుకలన్ జరిపిన
తదనంతరంబునఁ గాళింబీ యల్లిఖాను లావధూచరులకు
మంచంబులన్ గంచంబులక బేటికలన్ జేటికలక గచ్చ
డంబులక బచ్చడంబులన్ మఱియు నానావిధ వస్త్రభూ
షణ వస్తుజాలంబుల నర్పించి మహోత్సవంబున్ జేయుచు
సాగనంపఁగా నా సిద్దయోగిందుండి సుఖి వారుండై
స్వగృహంబునకున్ జేరి బంధుమిత్రులన్ మూడుదినం
బులు నిల్పుకొని మాతృయుక్తులగు గురునందనుల కాశే

యాంబర దక్షిణ తాంబూలాదులతో నర్పించి తక్కుం
గల వారల నర్హరీతిన్ సత్కరించి పంపించి భార్యయు
కుండై సుఖస్థితి మెలంగుచుండఁగా 164

క. కఠిన శిలాంచిత మండప

జతరాలయ గోపురము లె ధ సంగెడు గతిఁగ

ర్మపలగు నా పురిజనములు

మతమును గట్టించి రైదు ధ మాసంబులకున్ 165

గీ. ఇటులఁ గట్టించి సిద్ధమో ధ గీంద్రునకును

దెలిపి మఱి లుట్టులనిరి భా ధ సిల మతమున

రక్తి నినుగురు పట్టాభి ధ పిక్తుజేయ

నెంచితిమి లగ్నమును నిశ్చ ధ యింపు మనిన 166

— సిద్ధమోగికి గురుపట్టాభి షేకము జేయుట —

క. నాలుగు దివసంబుల కను

కూలముగా నుండుననుచు ధ గూరిమినాధి

శాలి వచియింపఁగా వా

రాలాగే యనుచుఁ దగు ప్రి ధ యత్నముఁ జేయన్ 167

గీ. సిద్ధమోగీంద్రుఁ డంత వి ధ శిష్ట సాధు

శేఖరుల కాపులకు శుభ ధ లేఖలంపి

కండిమల్లయ పురిగురు ధ నందనులకు

శకటముల నంపి రప్పించె ధ సుకరముగను 168

వ. తదనంతరంబునఁ బట్టాభిషేక ము హూర్తంబునాడు ముడు
మూల పురంబున మహాత్ముని బంధుమిత్ర జాలంబులును

బల్గురాళ్లపల్లె గోవిందస్వామి తిమ్మారెడ్డి మున్నగు భక్త
సంచయంబులును లెక్కొంపరాక ఓక్కుటంబుగా నెక్క
డఁ జూచినన్ గిక్కిరిసి యుండఁగా నా ముహూర్తం
బునకు

169

సీ. సిద్ధయోగియుఁ దన † చెలియుఁ బన్నిట న

భ్యంజన స్నానము † లాచరించి

పట్టపుట్టములను † బసిడి సొమ్ములుదాల్చి

మహితోత్సవంబుతో † మతముఁజేరి

విజుధాను మతమునఁ † బీత మధిష్ఠించి

లలితమంగళ తూర్య † ములు సెలంగఁ

బోతులూరయ మఠితి † ములు వచింపుచునుండ

సాధువశేణ్యుల † ఊతలు సల్ల

గీ. నాగమోక్తుల గోవింద † యార్జ్యలమృత

కలకమున్ బూని శీర్ష భా † గంబునందఁ

జెలువలర ధార వోయఁగా † సిద్ధయోగి

శ్రీమహాగురు పట్టాభి † పిక్కుడయ్యె

170

వ. అంతన్ భక్తజనంబులు సిద్ధయోగింద్రునకుఁ బదపూజ

లొనర్చి కట్టంబులు సమర్పించి గురుపూజ పరిసమాప్తం

బైన యంతనే మూడుదివసంబు లన్నప్రదానంబుఁ గావిం

చి గోవిందాచార్య పోతులూరాచార్యులను వస్త్రదక్షిణ

తాంబూలాదులతో నర్పించి మఱియుఁ బూజ్యలగువార

లను దక్షిణ తాంబూలాదులతో సత్కరించి సాగసంపిన

తదనంతరంబునఁ బల్లరాళ్లపల్లె నిలయుండగు గోవిందస్వా
మియను విప్రపుంగవుండొక నాడుసిద్ధయోగీంద్రున్ దర్శిం
చి యిట్లనియె 171

{ గోవిందస్వామి యను విప్రుడు సిద్ధయోగిని }
{ జ్ఞు గురునిగాఁ గైకొనుట శ్లో }.

ఆ. సిద్ధయోగీచంద్రః శేషుషీచ ప్రందరీ
నెనరుతోడ నొక్కఁ ♦ మనవి వినుము
చెలువుమీఁదనీకు ♦ శిష్యుడనేనాడఁ
గారణంబునిచ్చి ♦ కాపుమయ్య 172

గీ. వేషధారులు పెక్కురీ ♦ విశ్వమందు
నలరుదురుగాని వారినే ♦ నాశ్రయింప
సద్గురుఁడవివయనుచునా ♦ స్వాంతయునను
దెలిసికొంటిని నాకోర్కెఁ ♦ దీర్చగదవె

క. వింటిని తావకసూక్తులు

కంటిని నీ మహిమ లిఁకను ♦ గారణమిడవే
యంటిని భవజలధినిబడి

యుంటిని ననుదెల్పఁగదె మ ♦ హఠాన్నతచరితా 174

చ. అనివిని సిద్ధయోగి విన ♦ యంబున నిట్లను నో సుధీమణి
వినుము మహమ్మదీయునను ♦ విప్రకులాగ్నిజైనసీవువే
డఁగను గొనియాడుచున్ గురుని ♦ గాఢత భక్తిఁ బరిగ్ర
హించినన్

- నినుగులమందు బాంధవులు † నేర్పుడలిర్పబహిష్కరింపలే
 ఆ లోకనిండనొంద † నీకేల నాకేల
 మీశులంబునంద † నేకగురువు
 లుండఁ గలరు వారి † దండఁజేరి కటాక్ష
 మొందుమయ్య ముక్తి † నందుమయ్య 176
- క. నావుడు దన్నాన్యనిగని
 గోవిందస్వామి వలె † గోవిదవర్యా
 నీవెఱుంగని ధర్మంబులు
 త్మౌవలయుము నందుఁగలవె † చర్చింపంగన్ 177
- క. గోపన విప్రుడుగాదే
 దీపించు కబీర్మ హమ్మ † దీయుడుగాదే
 తాపసులు మెచ్చఁగా నల
 గోపనకుఁ గబీరుదాసు † గురుఁడన వినమే 178
- క. అజ్ఞుల కుండిన రీతిగ
 విజ్ఞులకెఱు గులములుండు † వివరింపంగన్
 సుజ్ఞాన శేఖరా నను
 బాజ్ఞుని గావించి కరుణఁ † బాలింపంగదే 179
- క. భాసురముగనువశిష్ట
 వ్యాసాదుల భవము లెఱిగి † వారలవారల్
 భాసురులనునుచు ననువెలి
 వేసిన నేమగు నమేయ † విజ్ఞాననిధి 180
- క. సేవింపుచుంటి నిరతము

గావింపుచు నుంటిసీకు † ఘన శుశూషల్

భావింపుచుంటి గురుఁడని

దీవింపుచునాకు సమప † దేశంబిడవే

181

క. అనవిని సిద్ధయ నవ్వుచు

ననఘాత్ముఁడవని యెఱుంగ † నాకారణమున్

మనమలర నొసంగియు వే

డ్కును నిను నాయంతవానిఁ † గావించునుమీ

182

క. లోకమునకు నీవలన వి

వేకము గల్గుటకు నిట్లు † వెచుకాడితి ను

శ్లోకుఁడవై తనరారెడు

నీకుఁ గారణము నిడుదు † నేడేయనినన్

183

క. గోవిందస్వామి యరిగి

కావలసిన వస్తువులను † గైకొని హిత భ

క్తావళిని గూర్చుకొని మే

లా వాద్యాంచితులతోడ † నరుదొంచంగన్

184

వ. నాటిరాత్రి

సీ. సిద్ధయోగియుఁ దన † శెలువయు స్నానముల్

సలిపి పీతాంబరా † దులు ధరించి

సింహాసనమున నా † సీనులైయుండ మం

గళ తూర్యములు మోయి † గా సమస్త

భక్త జనబులు † భజన లొనర్చఁగా

వేదోక్తముగను గో † విందశర్మ

గురు దంకతులకును † చరణ సమర్పనఁ

జేసిన యంతనే † సిద్ధయోగి

గీ. శిష్య పరు ముఖవస్త్ర భా † సితు నొనర్చి

హస్తమస్తక సుయోగ † మాచరించి

శ్రీవణమందునఁ దనదు వ † కృము నొకింత

చేర్చి మంత్రోపదేశంబు † జేసెనహహ

186

వ. ఇట్లు మంత్రోపదేశంబు నొనర్చి తీర్థప్రసాదంబుల నొసం

గి తక్కురుల కట్లె తీర్థాదుల నొసంగినన్ స్వీకరించిరి.

తదనంతరంబున సిద్ధయోగింద్రుండది మొదలు గోవింద

స్వామికీ దారక సాంఖ్య మనసంబులను గాలజ్ఞానాది

కంబులను బోధింపుచునుండె వెండియును

187

— సిద్ధయోగి జీవసమాధి నొందుట —

సీ. పురజనంబుల నెల్ల † నిరుపమానస్థితి

వేదాంత శాస్త్ర కో † విదులఁజేసె

సకల దేశంబులు † సంచార మొనరించి

పరమ సుజ్ఞానము † బ్రబలఁజేసె

హైందవులకును మ † హమ్మదీయులకును

లలితైక మత్యమున్ † గలుగఁజేసె

నొనర నచ్చాబీ త † లోదరి యందునఁ

బీరయ యనెడు కు † మారునిగ నె

గీ. శిష్య సందోహమును సమా † ర్జించె దీర్ఘ

కాలమును దివ్యతపముల † నోలినలిపె

గడన జీవసమాధి ను + గాదినాడు

గాంచె సిద్ధయ నెన్న వా + కృతికేదరమె 188

శ్రీ సిద్ధయోగి చరితము

వాసివ చదివినను విన్న + వారికి సాఖ్యో

ల్లాసములు నిహపరంబుల

భాసురముగఁ గల్గుఁగాత + భగవత్కరుణన్ 189

గీ. శాలివాహన శకగత + సమల నెన్న

నదీరస వసు విధుల సం + ఖ్యల నెసంగు

నపుడు కాశీపతియను నే + నార్యులెన్న

సిద్ధయోగి చరిత్ర ర + చించినాడ 190

... ఆ శ్వ సాంతములు. ...

క. మేఘ ధరాధర ధైర్యా

నీరధి గాంభీర్య ప్రధితి + నిస్తులచర్యా

వారణరిపునిభ శౌర్యా

వీరబ్రహ్మశిల్ప + విద్యాధుర్యా 191

క. పరిమ సుకర్ణస గోత్రా

సురుచిర లక్ష్మీకళిత్ర + శుభచారిత్రా

శకాగతవన చైత్రా

సరసీరుహ బాణగాత్ర + సజ్జనమిత్రా 192

పాదప. సారసనాయక + సన్నిభగాత్రా

ధీరజనస్తుత + దివ్యచరిత్రా

స్ఫారయశోచిత + సాత్వికమిత్రా

ఔరగభూషణః యారసపాత్రా

193

గీ. మంగళము వీరగురుశిష్యః పుంగవనకు

మంగళము భక్తహృత్పద్మః భృంగునకును

మంగళము ముడుమాలసః స్మృతిరునకు

మంగళము సిద్ధయోగి రాః శ్లోణికే నెపుడు

194

గద్య

ఇది శ్రీ పరమేశ్వర వ్రాసినాద లబ్ధ చతుర్విధ కవితా

విచిత్ర విశ్వకర్మకుల పవిత్ర భద్రదత్త గోత్ర

పోకూరి వంశబ్ధి కైరవమిత్ర రామలక్ష్మ్యం

బా సుబ్బయాచార్య పుత్ర కవిసింహ

బిరుదపాత్ర బుధజనానుమతి

కాశీపతి ప్రణీతంబైన

శ్రీసిద్ధయోగి చ

రిత్రంగునందు

పంచమా

శ్వాసము

సంపూర్ణ

ము

మా పాఠ్య ప్రణాళిక

+వి:కే+

1. పంచబ్రహ్మ పనిపత్తులు	0=
2. సంధ్యావందన భాష్యములు	0=
3. వీరబ్రహ్మముగారి పూజావిధానము	0=
4. చిత్తూరుజిల్లా తీర్థము	0=
5. శిల్పవిద్యా రహస్యపనిపత్తులు	0=
6. విశ్వకర్మ ప్రభావము	0=
7. విశ్వకర్మ శతకము	0=
8. విశ్వకర్మ వ్రతము	0=
9. పితృ దేవతారాధనము	0=
10. స్వస్వరూప భాషనము	0=
11. వీరబ్రహ్మంగారి శతకం	0=
12. కాళికాంబ పద్యరత్నములు	0=
13. శంకర చాండాలూర సంవాదము	0=
14. ఏదిస్వరూప్యం లేక (బాపూజీ పసిడిపలుకులు)	0=
15. పంచీకరణ విధానము	0=
16. వీరబ్రహ్మ దండకములు	0=
17. వీరనామములు	0=
18. శివతాండవస్తోత్రము	0=
19. వీరబ్రహ్మ వాక్యరత్నములు	0=
20. మూలస్తంభము	0=

నలయువారు, త్వరపడుడు—

జే వీరబ్రహ్మచార్యులు, దుర్వారు పోష్ట (కడపజిల్లా)

